

Stano Marček

Esperanto

priamou

metódou

Ilustrovala: Linda Marčeková

Arbo

Biciklo

Citrono

Ĉokolado

Domo

$1+1=2$

Estas ↑

Fiŝo

Glaso

Ĝardeno

Hundo

Ah!

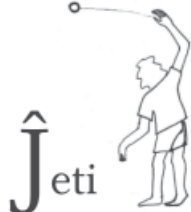
H

Infano

Jupo

Ĵeti

Koro

Luno

Mondo

Nazo

Ovo

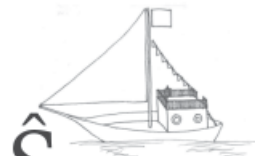
Pomo

Rozo

Suno

Ŝipo

Tabulo

①

Unu

Ŭ Aŭto

Vazo

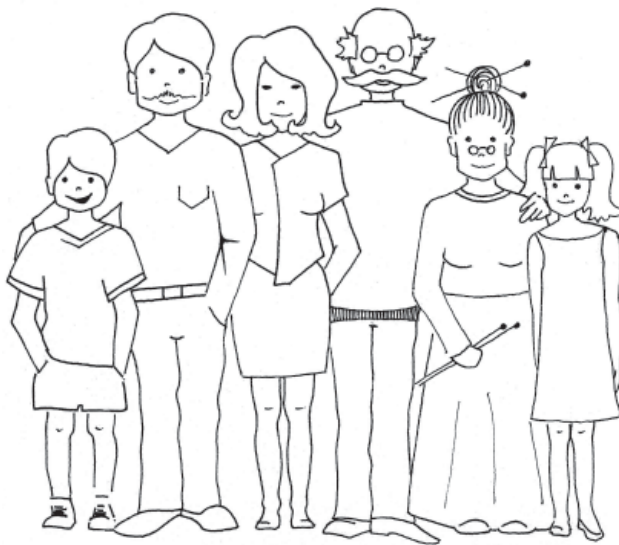

Zoo

Stano Marček

Esperanto priamou metódou

Ilustrovala: Linda Marčeková

Stano Marček
Esperanto priamou metódou

Vydal Stano Marček
Zvolenská 15, 036 01 Martin
Tel./fax: 043 4222 788
e-mail: marcek@esperanto.sk

Autor © 2006 Stano Marček
Ilustrácie © 2006 Linda Marčeková

ISBN 80-969561-6-7

Milí priatelia,

zamysleli ste sa niekedy nad tým, ako sa dohovoriť s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom? Museli by ste sa naučiť ich jazyk, alebo oni vás. Lenže jazykov je na svete veľa a všetky by ste sa nenaučili. Keby však ľudia na celom svete vedeli okrem svojho materinského ešte jeden spoločný, neutrálny jazyk, všetci by sa ľahko dorozumeli.

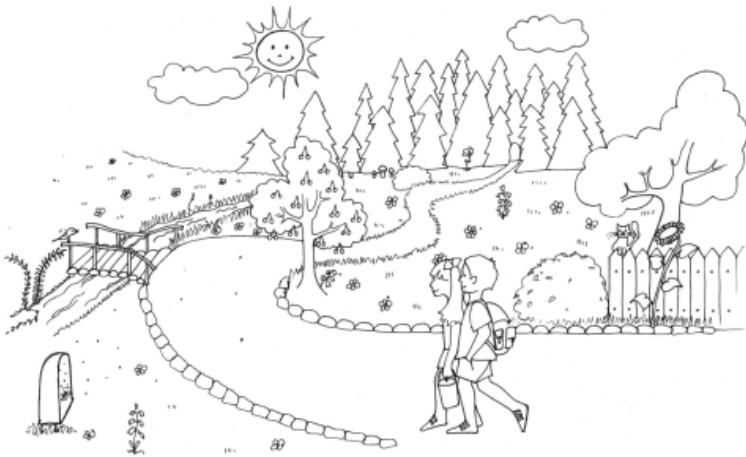
A viete, že takýto jazyk existuje? Je to medzinárodný jazyk esperanto. Vytvoril ho v minulom storočí poľský lekár Ľudovít Zamenhof a dnes je rozšírený na celom svete. Esperanto je jazyk umelo vytvorený, a preto je ľahší, než iné jazyky. Môžete sa ho začať učiť aj vy, podľa tejto učebnice.

Učebnica je určená hlavne pre mládež a deti od 10 rokov. Jej cieľom je pútavým spôsobom, bez zdĺhavých gramatických výkladov, naučiť čo najskôr myslieť a hovoriť v esperante. Pre svoju názornosť a množstvo ilustrácií sa hodí aj pre samoukov, ktorým čiastočne nahradí výklad učiteľa.

Pri učení nezabudnite na niekoľko dôležitých zásad: Učiť by ste sa mali pravidelne, podľa možností každý deň. Snažte sa neprekladať, vety tvorte priamo v esperante. Slová, ktoré sa naučíte, používajte čo najviac. Hovorte po esperantsky so svojimi priateľmi. Čo najskôr si začnite v tomto jazyku dopisovať a e-mailovať, čítajte esperantské knihy a časopisy, nájdite si zaujímavé webové stránky a počúvajte rozhlasové stanice, vysielajúce v esperante.

Prajem Vám veľa úspechov v učení, ale hlavne veľa radosti z poznávania esperanta, ktoré je viac ako jazyk: je to myšlienka spravodlivého a jednoduchého riešenia jazykového problému. Je to však aj cesta k ľuďom podobného zmýšľania, ktorých táto myšlienka spája. Vitajte teda vo veľkej a medzinárodnej rodine esperantistov!

Autor

1 UNUA LEClONO

Estas

Mi¹ estas² Maria.

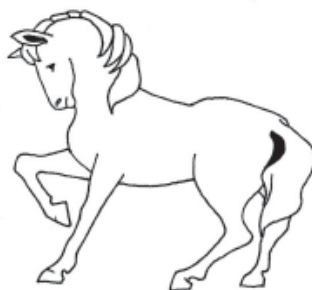
Mi estas Peter.

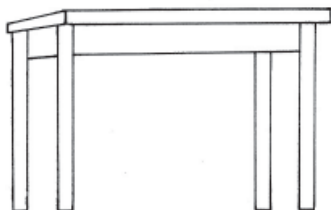
Vi³ estas Maria.

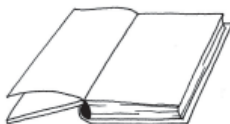
Kato⁴ estas besto⁵

Ĉevalo⁶ estas besto.

Tablo⁷ estas objekto⁸.

Libro⁹ estas objekto.

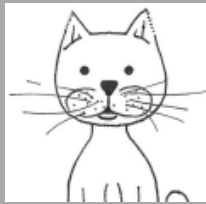
estas

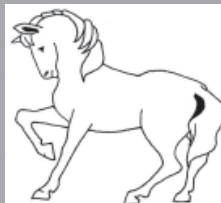
mi

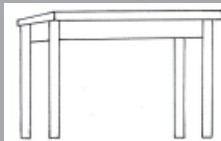
vi

kato

ĉevalo

tablo

libro

rozo

pomo

+

kaj

1

unu

2

du

≠

ne

3

tri

homo

kio?

tio

Rozo¹⁰ estas floro¹¹.

Pomo¹² estas frukto¹³.

Kaj

$$1 + 1 = 2$$

Unu¹⁴ kaj¹⁵ unu estas du¹⁶.

Maria kaj Peter.

Pomo kaj libro. Kato estas besto kaj rozo estas floro. Mi estas Maria kaj vi estas Peter. Tablo estas objekto kaj ĉevalo estas besto.

Ne

$$1 + 1 \neq 3$$

Unu kaj unu ne¹⁷ estas tri¹⁸

Mi ne estas Peter,
mi estas Maria.

Mi ne estas Maria,
mi estas Peter.

Libro ne estas floro. Ĉevalo ne estas frukto. Du kaj du ne estas tri. Mi ne estas floro, mi estas homo¹⁹. Kato ne estas homo, kato estas besto.

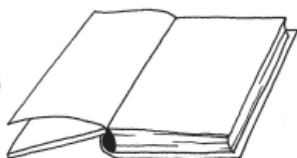
Kio?

Kio²⁰ estas ĉevalo? – Ĉevalo estas besto.

Kio estas tablo? – Tablo estas objekto.

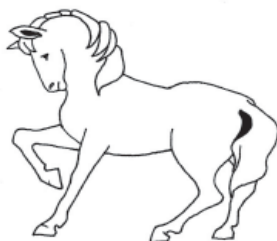
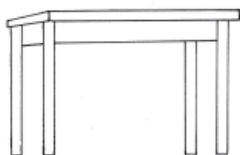
Kio estas libro? – rozo? – pomo? – Peter?

Tio

Kio estas tio²¹?
Tio estas libro.

Kio estas tio?
Tio estas pomo.

Kio estas tio?

Kio estas tio?

Kio estas tio?

estas frukto. Kio estas

?

estas besto.

Tio estas

. Kio estas

? Kio estas

?

estas

objekto kaj

estas floro.

estas

kaj

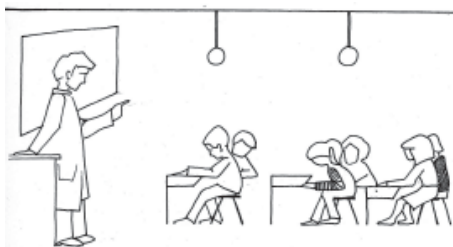
estas besto.

Utvor vety a zapíš si ich:

Príklad: Pomo estas frukto. Libro ne estas besto.

Pomo	estas	homo.
Rozo		besto.
Libro		floro.
Tablo		frukto.
Ĉevalo	ne estas	objekto
Kato		
Peter		

*Poznáme sa už všetci
v triede?*

*Nech sa každý predstaví
– po esperantsky!*

GRAMATIKO

Esperantská abeceda:

a, b, c, ĉ (= ě), d, e, f, g, ĝ (= dž), h, ĥ (= ch), i, j, ĵ (= ž), k, l, m, n, o, p, r, s, ŝ (= š), t, u, ŭ (krátke, obojperné u, ako v slove auto), v, z.

Výslovnosť a prízvuk:

Všetky slová vyslovujeme v esperante tak, ako sú napísané.

Dĺžne v esperante nie sú. Vo viacslabičných slovách však zdôrazňujeme predposlednú slabiku. Ak stoja v slove dve samohlásky za sebou, každá z nich tvorí slabiku. Preto meno Mária vyslovujeme María.

Slovníček:

*1 – ja, 2 – som (si, je, sme, ste, sú), 3 – ty (vy), 4 – mačka, 5 – zviera,
6 – kôň, 7 – stôl, 8 – predmet, 9 – kniha, 10 – ruža, 11 – kvet,
12 – jablko, 13 – ovocie, 14 – jeden (jedna, jedno), 15 – a (spojka),
16 – dve, 17 – nie, 18 – tri, 19 – človek, 20 – čo, 21 – to.*

2 DUA LECIONO

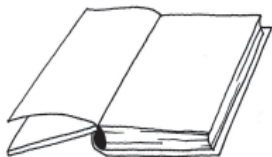
Ĉu?

Jes

Ne

Ĉu¹ tio estas tablo?
Ne, tio ne estas tablo.
Ĉu tio estas libro?
Jes², tio estas libro.

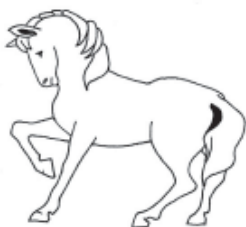

Ĉu tio estas rozo?
Jes, tio estas rozo.

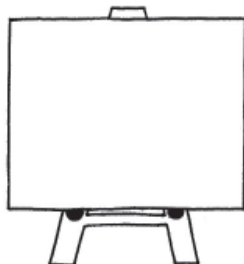
Ĉu rozo estas floro? Jes, rozo estas floro.
Ĉu ĉevalo estas besto? Jes, ĉevalo estas besto.
Ĉu libro estas besto? Ne, libro ne estas besto,
libro estas objekto. Ĉu vi estas Maria? Jes.

Sed

Ĉu ĉevalo estas frukto?
Ne, ĉevalo ne estas
frukto, ĉevalo estas besto.

Pomo estas frukto,
sed³ ĉevalo estas besto.

Ĉu tio estas tablo?
Ne, tio ne estas tablo,
sed – tablo⁴.
Ĉu tabulo estas besto?
Ne, tabulo ne estas besto,
sed objekto.

ĉu?

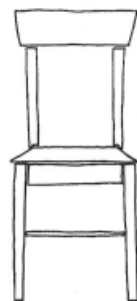
jes

ne

tabulo

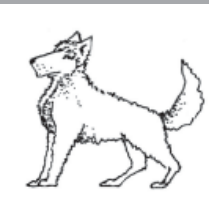
seĝo

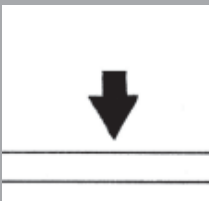
krajono

plumo

hundo

sur

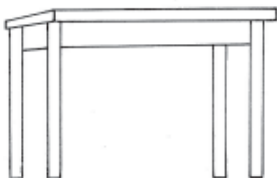
kie?

sidas

Ankaŭ

Kato estas besto. Ankaŭ⁵ ĉevalo estas besto.
Tabulo estas objekto.
Ankaŭ libro estas objekto.

Tio estas tablo.

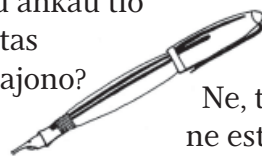

Ĉu ankaŭ tio estas tablo?
Ne, tio estas seĝo⁶.

Tio estas krajono⁷.

Ĉu ankaŭ tio
estas
krajono?

Ne, tio
ne estas
krajono, sed plumo⁸.

Rozo estas floro. Ĉu ankaŭ libro estas floro?
Ne, libro ne estas floro, sed objekto.
Mi estas homo. Ankaŭ vi estas homo.

La

Kio estas tio?
Tio estas plumo.
La⁹ plumo estas objekto.

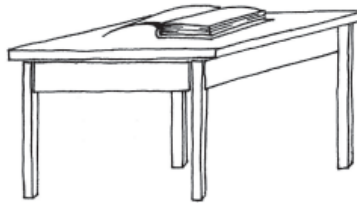

Tio estas hundo¹⁰.
La hundo estas besto.

Kie?

- Sur

Tablo kaj libro.
La libro estas
sur¹¹ la tablo.
Kie¹² estas la libro?
- Sur la tablo.

Maria sidas¹³.
Kie sidas Maria?
Maria sidas sur la seĝo.

Peter staras¹⁴.
Kie staras Peter?
Sur la planko¹⁵.

Li

Peter staras.
Li¹⁶ staras sur la planko.

Ŝi

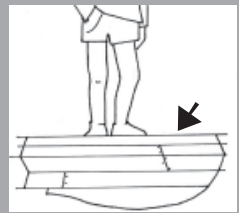
Maria sidas. Kie ŝi¹⁷ sidas?
Ŝi sidas sur la seĝo.

Konversacio:

- Maria, ĉu vi sidas?
- Kie vi sidas?
- Ĉu ankaŭ mi sidas?
- Maria, kie estas la libro?
- Ĉu ankaŭ la kraĵono estas sur la tablo?
- Jes, Peter, mi sidas.
- Mi sidas sur la seĝo.
- Ne, vi ne sidas, vi staras.
- La libro estas sur la tablo.
- Ne, la kraĵono ne estas sur la tablo, sed sur la planko.

staras

sur

li

ŝi

sur la tablo

Respondu (odpovedz):

– Ĉu rozo estas floro? Ĉu ĉevalo estas besto? Ĉu ankaŭ krajono estas besto? Kie sidas Maria? Ĉu ankaŭ Peter sidas? Kie estas la libro? Kio estas sur la planko? Ĉu ankaŭ vi estas Peter?

Kompletigu (doplň):

..... estas besto. Kio tio? estas pomo. la tablo estas floro? Ne, la tablo estas floro, objekto. La libro estas la tablo. Peter staras la planko. Maria sidas sur la Ŝi ne staras, sidas. Hundo estas kaj kato estas besto. Tio ne estas pomo, seĝo.

GRAMATIKO

Ĉu

Ĉu tio estas pomo? *Je to jablko?* Ĉu vi estas Maria? *Ty si Mária?* Ĉu vi sidas? *Sediš?* Sloviĉko ĉu *dávame* na *zaĉiatok* *opytovacej vety*.

La

Tio estas hundo. La hundo estas besto. *To je pes. (Ten) pes je zviera.* Tio estas plumo. La plumo estas sur la planko. *To je pero. (To) pero je na (tej) podlahe.* Sloviĉko *la* (urĉitý člen) *pred* *slovom* *oznaĉuje*, *že* *spomínaná* *vec* *je* *už* *známa*, *napríklad* *ak* *sme* *už* *o* *nej* *hovorili*, *ak* *sa* *na* *ŝu* *dívame*, *alebo* *ak* *je* *jasné*, *že* *ide* *o* *urĉitú* *vec*. *La* *nedávame* *pred* *vlastné* *mená*. *Urĉitý* *člen* *la* *použijeme* *pred* *slovom* *vtedy*, *ak* *by* *pred* *ním* *mohlo* *stát* *niektoré* *z* *našich* *slov* „*ten*, *tá*, *to*, *každý*“. *Nepoužijeme* *ho* *vtedy*, *ak* *by* *pred* *slovom* *mohlo* *stát* *naše* „*hocijaký*, *hociktorá*, *nejaký*“.

Zapamätaj si:

Ĉu rozo estas floro? – *Je ruža kvet?*

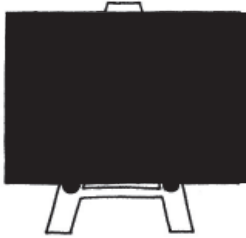
Ĉu la rozo estas sur la tablo? – *Je (tá) ruža na (tom) stole?*

Slovniĉek:

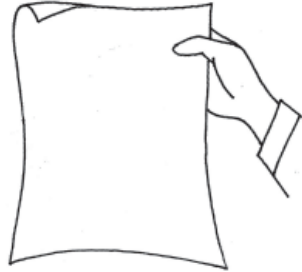
1 – ĉi (zaĉiatok *opytovacej vety*), 2 – *áno*, 3 – *ale*, 4 – *tabuľa*, 5 – *aj*, *tiež*, 6 – *stoliĉka*, 7 – *ceruzka*, 8 – *pero*, 9 – *urĉitý člen* (*ten*, *tá*, *to*, *každý*), 10 – *pes*, 11 – *na*, 12 – *kde*, 13 – *sedí*, 14 – *stojí*, 15 – *podlaha*, 16 – *on*, 17 – *ona*.

3 TRIA LECIONO

Kia

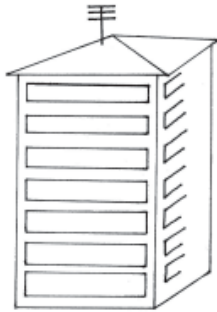

La tabulo estas nigra¹.
Kia² estas la tabulo? – Nigra.

Kia estas la papero³?
La papero estas blanka⁴.

Mal-

Granda⁵ domo⁶.

Malgranda⁷ domo.

Ŝi estas bela⁸. Ŝi estas **malbela**⁹. Ankaŭ Maria estas bela.

Bela domo.

Malbela domo.

kia?

nigra

blanka

papero

granda

malgranda

bela, malbela

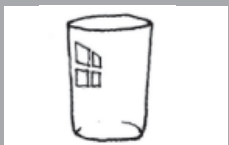
ĉokolado

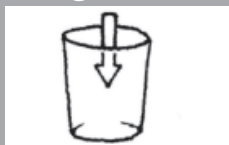
bona

malbona

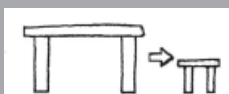
glaso

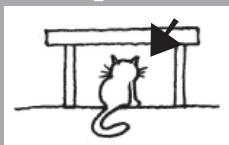
en

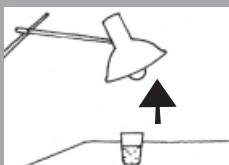
akvo

apud

sub

super

Ĉokolado¹⁰ estas bona¹¹. Bona plumo. Malbona plumo.

Ĉevalo estas granda besto. Ĉu ankaŭ kato estas granda besto? Ne, kato ne estas granda besto. Sur granda tablo estas malgranda objekto. Tio estas bona hundo.

Kie?

Sur

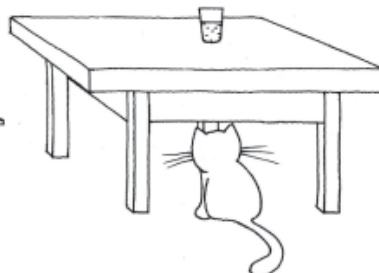
En

Apud

Sub

Super

La tablo staras sur la planko. Sur la tablo estas glaso¹². En¹³ la glaso estas akvo¹⁴. Apud¹⁵ la tablo estas seĝo. Sub¹⁶ la tablo estas kato. Super¹⁷ la tablo estas lampo¹⁸.

☞ Kie estas la glaso? – La glaso estas sur la tablo.
Kie estas la akvo? – La akvo estas en la glaso.
Kie estas la seĝo? – La seĝo estas apud la tablo.
Kie estas la kato? – La kato estas sub la tablo.
Kie estas la lampo? – Super la tablo.

Bela domo, ĉu ne?

Apud la domo estas malgranda ĝardeno¹⁹.

En la ĝardeno estas arbo²⁰ kaj sub la arbo sidas granda hundo. La hundo estas nigra.

Kiu?

Mi

Vi

Li

Ŝi

Ĝi

Ni

Vi

Ili

Kiu²¹ estas mi?
Mi estas Maria.

Kiu estas mi?
Mi estas Peter.

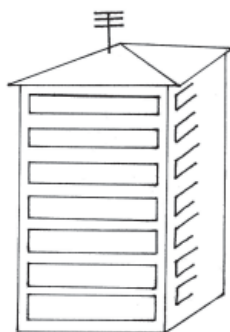
Ni²² estas
Maria kaj Peter

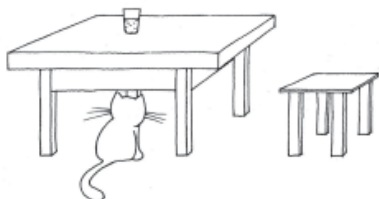
Ŝi estas Maria kaj li estas Peter.
Ili²³ estas Maria kaj Peter.

Tio estas hundo.
~~Li~~ ~~Ŝi~~ Ĝi²⁴ estas nigra.

Tio estas domo.
Ĝi estas granda.

Kie estas la tablo?
Ĝi estas sur la planko.
Kie estas la seĝo?
Ĝi estas sur la planko,
apud la tablo.
Kie estas la kato?
Ĝi estas sub la tablo.

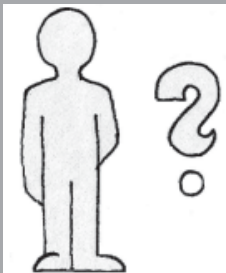
lampo

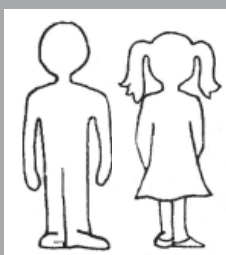
ĝardeno

arbo

kiu?

li

ŝi

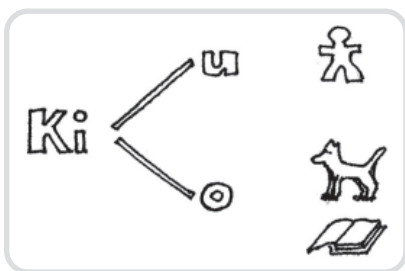

ĝi

ĝi

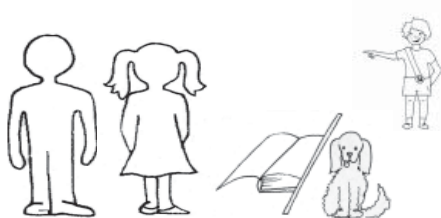

ni

mi

vi

li

ŝi

ĝi

ĝi

ni

vi

ili

mi + mi = ni

li + ŝi = ili

ŝi + ŝi = ili

vi + vi = vi

li + li = ili

ĝi + ĝi = ili

Konversacio

- Kiu vi estas?
- Kie vi estas?
- Kio estas apud la domo?
- Kio estas en la ĝardeno?
- Kia floro?
- Ĉu ankaŭ mi estas bela?
- Ĉu ankaŭ kato estas en la ĝardeno?
- Ĉu ankaŭ vi estas sub la tablo?

- Mi estas Peter.
- Mi estas en la domo.
- Apud la domo estas malgranda ĝardeno.
- En la ĝardeno estas granda arbo kaj sub ĝi estas bela floro.
- Malgranda, bela rozo.
- Jes Maria, ankaŭ vi estas bela.
- Ne, ĝi estas en la domo, sub la tablo.
- Ne. Mi staras apud vi.

Tvor otázky a odpovede!

Príklad: Kia estas la tabulo? – La tabulo estas nigra.

Kia estas la

La estas

ĝardeno | malgranda

ĉevalo | bona

papero | nigra

tabulo

domo

kato

ĉokolado

plumo

bela

granda

blanka

malbona

malbela

Respondu (odpovedz):

Kie estas la ĝardeno? Kia estas la tabulo? Kie estas la lampo? Kiu estas en la domo? Kie estas la seĝo? Kia estas la ĉokolado? Ĉu ĉevalo estas malgranda besto? Kio estas sur la tablo? Kie estas la akvo? Ĉu la lampo estas sub la tablo? Ĉu Maria estas bela?

Legu (čitaj):

Tio estas malbona plumo. Maria sidas sur la seĝo, apud la tablo. Sur la tablo estas granda libro. Rozo estas bela floro. Peter sidas sur blanka ĉevalo. Ĉu ankaŭ vi sidas sur ĉevalo?

GRAMATIKO

-o

Libro, domo, ĉevalo, tablo, rozo, kato.

Všetky podstatné mená sa v esperante končia na -o.

-a

Bela, granda, blanka, nigra, bona.

Všetky prídavné mená sa v esperante končia na -a.

mal-

Bela, malbela. Pekný, mrzký. Granda, malgranda. Velký, malý.

Predponou mal- tvoríme slovo s opačným významom.

ĝi

Tio estas domo. Ĝi estas granda. To je dom. (On) je veľký.

Tio estas kato. Ĝi sidas. To je mačka. (Ona) sedí.

Veci a zvieratá sú v esperante stredného rodu, preto ich označujeme zámenom ĝi (ono, to).

Slovníček:

1 – čierny (čierna, čierne), 2 – aký (-á, -é), 3 – papier, 4 – biely, 5 – veľký, 6 – dom, 7 – malý, 8 – pekná, 9 – škaredá, mrzká, 10 – čokoláda, 11 – dobrá (-ý, -é), 12 – pohár, 13 – v, vo, 14 – voda, 15 – vedľa, 16 – pod, 17 – nad, 18 – lampa, 19 – záhrada, 20 – strom, 21 – kto (ktorý), 22 – my, 23 – oni (ony), 24 – ono (osobné zámeno pre veci a zvieratá).

4 KVARA LECIONO

Mia

Via

Lia

Ŝia

Nia

Ilia

mia

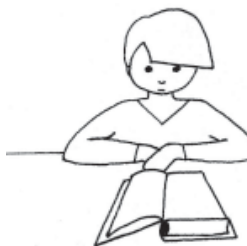
Mi kaj mia¹ libro.
Tio estas mia libro.

Vi kaj via² libro.
Tio estas via libro.

via

Li kaj lia³ libro.
La libro estas lia.

Ŝia⁴ libro.
La libro estas ŝia.

lia

ŝia

nia

Nia⁵ libro.

Via libro.

Ilia⁶ libro.

ilia

Nia domo estas bela. Apud nia domo estas malgranda ĝardeno. Ĉu tio estas via kraĵono? Ne, ĝi ne estas mia, sed ŝia. Tio estas mia plumo. Lia plumo estas malbona. Ili estas en nia ĝardeno. Ilia domo estas apud via domo. Ĉu nia hundo estas en via ĝardeno?

-ino

Peter estas knabo⁷. Maria estas knabino⁸.
Li estas knabo kaj ŝi estas knabino.

Mi kaj mia patro⁹.
Tio estas mia patro.

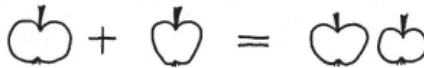

Mia patrino¹⁰.
Tio estas mia patrino.

Mia patro ne estas knabo, li estas viro¹¹. La patrino estas virino¹². Ĉu ankaŭ Peter estas virino? Ne, li estas knabo! Maria estas bela kaj bona knabino. Kia estas la patrino? Ŝi estas bona.

-j

Unu pomo kaj unu pomo estas du pomoj¹³.

Bela rozo.

Tri belaj rozoj.

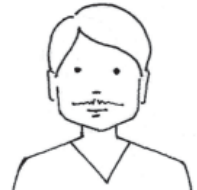
Niaj libroj.

knabo

knabino

patro

patrino

granda knabo

viro

granda
knabino

virino

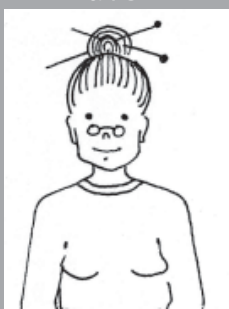
pomoj

familio

avo

avino

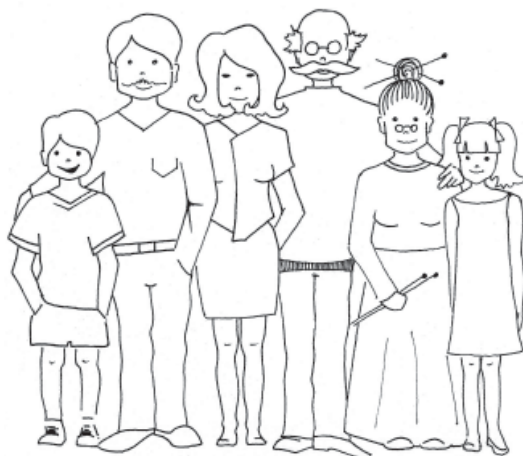
juna

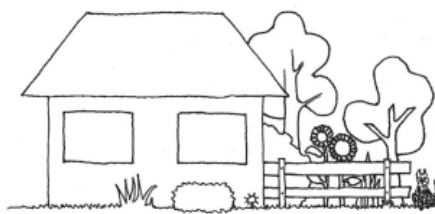
maljuna

➡ Kato kaj hundo estas bestoj. En nia ĝardeno estas du grandaj arboj. Apud la tablo estas tri seĝoj. Sur la tablo estas bela libro. Ĉu ĝi estas via? – Jes, ĝi estas mia.

LA FAMILIO

Tio estas mia familio: mi, Maria, la patro, la patrino, la avo¹⁴ kaj la avino¹⁵. Mi estas knabo kaj Maria estas knabino. La patro kaj la avo estas viroj. La patrino kaj la avino estas virinoj. Mi estas juna¹⁶. Ankaŭ Maria estas juna. Sed la avo kaj la avino estas maljunaj.

Mia familio loĝas¹⁷ en malgranda, sed bela domo. La domo estas en granda urbo¹⁸. Apud nia domo estas ĝardeno. En la ĝardeno estas arboj kaj floroj. En la domo

loĝas mi, Maria, la patro, la patrino, la avo kaj la avino.

En la domo estas kvar ĉambroj¹⁹. En mia ĉambro estas tablo, seĝo, lito²⁰, ŝranko²¹ kaj lampo. En la ĉambro estas ankaŭ pordo²² kaj du fenestroj²³.

Nia hundo ne loĝas en la domo. Ĝi loĝas en la ĝardeno. Nia familio estas granda. Ĉu ankaŭ via familio estas granda?

Respondu (odpovedz):

Kie loĝas la familio? Kie estas la domo? Kio estas apud la domo? Kio estas en la ĝardeno? Kiu loĝas en la domo? Kio estas en la ĉambro? Ĉu ankaŭ la hundo loĝas en la domo?

 Porozprávjaj o svojej rodine!

 Memoru (Zapamätaj si):
Ĉu tio estas via plumo? *To je tvoje pero?*
Ne, ĝi ne estas mia. *Nie, (ono) nie je moje.*

GRAMATIKO

-o

Mia libro. *Moja kniha.* Via plumo. *Tvoje (vaŝe) pero.*
Lia patro. *Jeho otec.* Ŝia avino. *Jej stará mama.* Nia domo.
Náš dom. Ilia hundo. *Ich pes.*
Unua, dua, tria... *Prvý, druhý, tretí...*
Koncovkou -a tvoríme nielen prídavné mená, ale aj
prívlastňovacie zamená a radové číslovky.

-ino

Knabo kaj knabino. *Chlapec a dievča.*
Viro kaj virino. *Muž a žena.*
Príponou -ino tvoríme ženský rod.

-j

Arbo – arboj. *Strom – stromy.* Belaj floroj. *Pekné kvety.*
Niaj libroj. *Naše knihy.*
Množné číslo tvoríme koncovkou -j.

Slovníček:

1 – moja (môj, moje), 2 – tvoj (váš), 3 – jeho, 4 – jej, 5 – náš, 6 – ich,
7 – chlapec, 8 – dievča (-ino – prípona ženského rodu), 9 – otec,
10 – mama, 11 – muž, 12 – žena, 13 – jablká (-j – koncovka množného
čísła), 14 – starý otec, 15 – stará mama, 16 – mladý, 17 – býva,
18 – mesto, 19 – izby, 20 – posteľ, 21 – skriňa, 22 – dvere, 23 – okná.

Zahrajme sa: *Tvorte vety tak, aby sa v každej nasledujúcej vete opakovalo niektoré slovo z predchádzajúcej vety!*

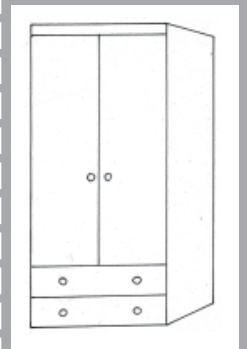
urbo

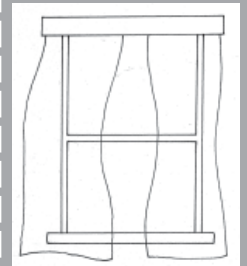
ĉambro

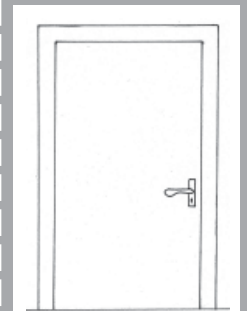
lito

ŝranko

fenestro

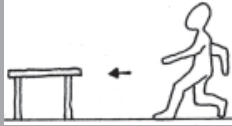

pordo

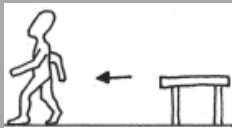
5 KVINA LEClONO

iras

al

de

parolas

nun

skribas

legas

- Ĉu Peter sidas?
- Ne, Peter ne sidas.
- Ĉu li staras?
- Ne, li ne staras.

Peter iras¹.

Li iras sur la planko.

Al

De

Peter iras al² la pordo. Maria iras de³ la pordo.

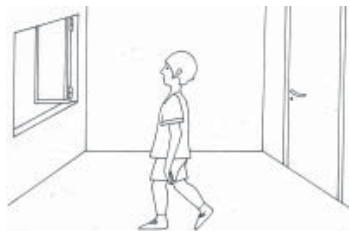
Nun

Nun⁴ Peter sidas.

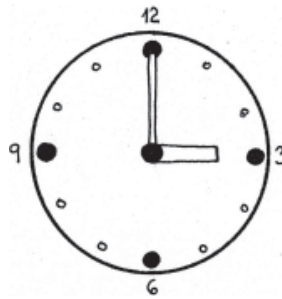
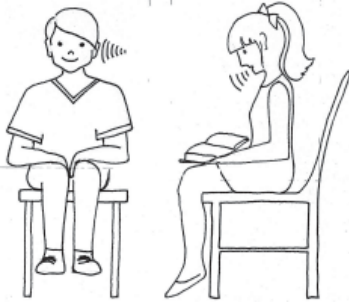
Nun li staras.

Nun Peter iras de la pordo al la fenestro.

Nun Peter sidas kaj skribas⁵.

Maria nun legas⁶
 Ŝi parolas⁷ kaj Peter aŭskultas⁸. Nun estas la tria horo⁹

Kiu?

Tiu

Kie?

Tie

Kiu estas en la ĉambro? – En la ĉambro estas tiu¹⁰ knabo.
 Ĉu tiu viro estas via patro? – Jes, li estas mia patro.
 Kiu¹¹ domo estas via? – Nia domo estas tiu apud via domo.
 Kie estas Maria? – Ŝi estas tie¹², en la ĉambro.
 Kiu estas tie? – Tie estas via amiko¹³ Jozef.
 Kie estas mia plumo? – Ĝi estas tie, sur la tablo.
 Ĉu tiu libro estas via? Ne, ĝi ne estas mia, ĝi estas de mia
 patro. Tiu libro estas bona.

Havas (legas, skribas, aŭskultas...)

-n

Maria legas.
 Maria legas libron¹⁴.

Peter skribas.
 Peter skribas leteron¹⁵.

Peter havas¹⁶ libron.

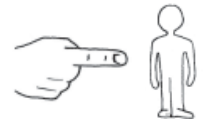
„Mi amas¹⁷ vin¹⁸“

aŭskultas

horo

tiu

tie

amikoj

letero

amas

havas

vazo

ruĝa

bruna

Mi amas mian patrinon. Ĉu vi havas bonan amikon? Jes, mi havas tri bonajn amikojn. Tiu knabino ne havas amikinojn. Nia avo havas belan hundon. Ĉu vi aŭskultas min? Jes, mi aŭskultas vin! Vi havas belan ĝardenon.

EN LA ĈAMBRO

Peter sidas sur la seĝo, apud la tablo. Maria iras al li. „Ĉu vi legas libron?“ – „Ne, Maria, mi skribas leteron.“ Peter skribas kaj apud li, sur la planko, estas la hundo. Maria nun iras al la fenestro. Sur la tablo staras glaso kaj vazo¹⁹. En la glaso estas akvo kaj en la vazo estas floro. Tiu floro estas rozo. Sur la tablo estas ankaŭ ĉokolado kaj plumo. La plumo estas nigra, la rozo estas ruĝa²⁰ kaj la ĉokolado estas bruna²¹. Maria parolas, sed Peter ne aŭskultas ŝin. Li skribas leteron al amiko.

Kompletigu (*doplň chýbajúcu koncovku -n*):

Mi legas bela libro. Mia avo havas bela ĝardeno. Ĉu vi amas mi? Mi ne aŭskultas vi. Li skribas letero. Ŝi iras al la ĝardeno. Mi amas mia patrinu. Li havas tri belaj libroj. Ŝia avo havas du blankaj ĉevaloj. Kio vi legas? Mi ne havas amikino. Ĉu vi amas tiu homo? Peter skribas letero al la patro.

Memoru (*zapamätaj si*):

Kiu estas tiu homo? – *Kto je ten člověk?*
Kiu domo estas via? – *Ktorý dom je váš?*
Mi amas mian patrinon. – *Milujem svoju mamu.*
Min amas mia patrino. – *Mňa miluje moja mama.*

Respondu (*odpovedz*):

Kie sidas Peter? Ĉu li legas libron? Kio estas apud li sur la planko? Kio estas sur la tablo? Al kiu Peter skribas leteron? Kia estas la plumo? Kia estas la rozo? Kia estas la ĉokolado? Ĉu vi havas hundon? Ĉu vi havas amikojn? Ĉu vi legas librojn? Ĉu vi amas vian patrinon?

Skribu frazojn (napíš vety):

Ekzemplo (príklad): Mia amiko legas belan libron.
Tiu amiko iras al nia domo.

Tiu	arbo	iras		via		domo
Juna	floro	estas	<i>al</i>	mia		lito
Bona	libro	loĝas	<i>de</i>	nigra		muziko
Bruna	knabo	legas	<i>sur</i>	granda		ĉambro
Malbona	amiko	skribas	<i>super</i>	malgranda	-n	ĝardeno
Granda	ĉevalo	aŭskultas	<i>apud</i>	malbela		fenestro
Blanka	hundo	havas	<i>sub</i>	bruna		ŝranko
Ruĝa	avino	staras	<i>en</i>	bela		planko
Bela	patro	sidas		nia		letero
Mia	viro	amas		tiu		vazo

GRAMATIKO

al

Mi iras **al** la domo. *Idem k domu.*

Mi skribas al mia patro. *Píšem mójmu otcovi.*

Al je predložka, ktorá vyjadruje náš tretí pád, datív (komu? čomu? ku komu? k čomu?).

de

Mi iras de la pordo. *Idem od dverí.*

La libro estas de via patro. *(Tá) kniha je (od) tvojho otca.*

De je predložka, ktorá vyjadruje náš druhý pád, genitív (koho? čoho? od koho? od čoho?).

-n

Mi sidas. Mi sidas **sur** seĝo. Mi legas. Mi legas libron.

Sedím. Sedím na stoličke. Čítam. Čítam knihu.

Hlavnými časťami vety sú aj v esperante podmet (kto? čo?) a prísudok (čo robí?). Ďalšou časťou vety je predmet. Predmet je viazaný vo vete buď predložkou (sur seĝo), alebo dostáva koncovku -n (libron), ak zodpovedá nášmu 4. pádu, akuzatívu (koho? čo?). V esperante sú teda iba dva pády: nominatív a akuzatív (ten sa vyznačuje koncovkou -n). Namiesto ostatných našich pádov sa v esperante používajú predložky.

Slovníček:

1 – ide, 2 – k, ku, 3 – od, 4 – teraz, 5 – píše, 6 – číta, 7 – hovorí, 8 – počúva, 9 – hodina, 10 – ten, 11 – ktorý, 12 – tam, 13 – priateľ, 14 – knihu (koncovka -n odpovedá nášmu 4. pádu – akuzatívu), 15 – (koho? čo?) list, 16 – má, 17 – milujem, 18 – teba, ťa (vás), 19 – váza, 20 – červený, 21 – hnedý.

Zahrajme sa: Žiak povie vetu. Ďalší ju zopakuje, ale rozvíje ju o jedno slovo.

6 SESA LECIONO

1

unu

2

du

3

tri

4

kvar

5

kvin

6

ses

7

sep

8

ok

9

naŭ

10

dek

kun

sen

haroj

per

buŝo

orelo

Kiom?

$$1 + 1 = 2$$

Unu kaj unu estas du.

Kiom estas tri kaj kvar?

Kiom estas du kaj ses?

Kiom estas ses kaj tri?

$$? = 1 + 1 ?$$

Kiom¹ estas unu kaj unu? – Du.

Tri kaj kvar estas sep.

Du kaj ses estas ok.

Ses kaj tri estas naŭ.

Kun

Peter sidas apud la tablo.

Maria sidas apud li.

Peter sidas kun² Maria.

Sen

Peter sidas apud la tablo,

sed Maria ne sidas apud li.

Peter sidas sen³ Maria.

La patro iras kun la hundo al la ĝardeno. Nun mi ne havas amikojn, mi estas sen amikoj. Tiu ĉambro ne havas fenestrojn: ĝi estas sen fenestroj. Mia avo estas sen haroj⁴. Li estas senhara.

Per

Mi skribas. Mi skribas per⁵ plumo. Mi parolas per la buŝo⁶ kaj aŭskultas per la oreloj⁷. Maria skribas per ruĝa krajono.

LA HOMA KORPO⁸

Sur la homa korpo estas kapo⁹, du manoj¹⁰ kaj du piedoj¹¹.

Sur la kapo estas du oreloj, du okuloj¹², nazo¹³, buŝo kaj haroj.

Sur la mano estas kvin fingroj¹⁴.

Per la oreloj ni aŭskultas, per la okuloj ni rigardas¹⁵ kaj per la buŝo ni parolas. Kion ni faras¹⁶ per la manoj? Per la manoj ni laboras¹⁷. Kion ni faras per la piedoj? Per la piedoj ni iras. La kapo estas sur la kolo¹⁸. Sur la kapo estas haroj. Nia avo ne havas harojn. Ĉu ankaŭ via avo estas senhara?

Memoru (*zapamätaj si*):

Ni parolas per la buŝo kaj aŭskultas per la oreloj. *Rozprävame ústami a počúvame ušami.*

Kompletigu (*doplň predložky*):

Mi skribas la mano. Mi loĝas mia patrino. Mi sidas vi. Ni aŭskultas la oreloj. La floro estas la vazo. La seĝo estas la tablo. La lampo estas la tablo. Mi iras la pordo. La kapo estas la kolo. Mi parolas la buŝo. La kato estas la tablo. La avo estas haroj.

Respondu (*odpovedz*):

Kio estas sur la homa korpo? Kio estas sur la kapo? Kion ni faras per la manoj? Kion ni faras per la buŝo? (oreloj? okuloj? piedoj?) Kie estas la kapo? Kio estas sur la mano? Per kio ni skribas? Ĉu ni laboras per la piedoj? Ĉu ankaŭ bestoj havas piedojn? Ĉu ankaŭ ĉevalo havas buŝon?

homa korpo

kapo

mano

piedo

okulo

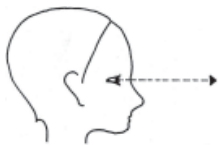

nazo

fingro

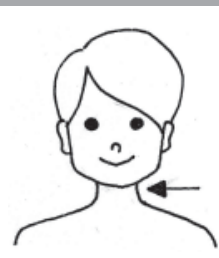
GRAMATIKO

rigardas

laboras

kolo

kun

Mi iras kun la patro. *Idem s otcom.*

Kun – predložka so 7. pádom (*s, so*).

per

Mi skribas per plumo. *Píšem perom. Per kio? Čím?*

Per plumo. *Perom.*

Per – predložka so 7. pádom (*nástrojová*).

sen

La ĉambro estas sen fenestro. *Izba je bez okien.*

Sen – predložka s 2. pádom (*„bez“*).

-as

Estas, havas, sidas, staras...

Všimli ste si, že všetky slovesá v prítomom čase sa končia na „-as“?

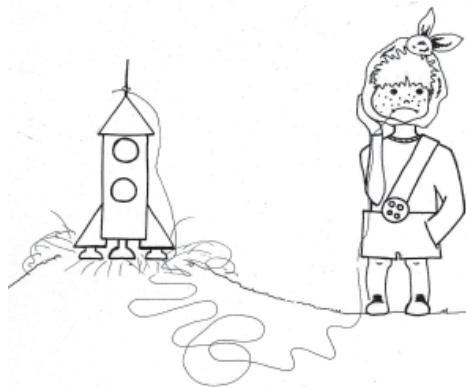
Slovníček:

1 – koľko, 2 – s, so, 3 – bez, 4 – vlasy, 5 – nástrojová predložka (perom), 6 – ústa, 7 – uši, 8 – ľudské telo, 9 – hlava, 10 – ruky, 11 – nohy, 12 – oči, 13 – nos, 14 – prsty, 15 – pozeráme sa, 16 – robíme, 17 – pracujeme, 18 – krk.

ANEKDOTO

Dek, naŭ, ok,
sep, ses, kvin,
kvar, tri, du,
unu...

7 SEPĀ LECIONO

-as

-is

-os

Kion li faras?
Li trinkas¹.

Kion faras Maria?
Ŝi manĝas² ĉokoladon.

Li trinkos³.

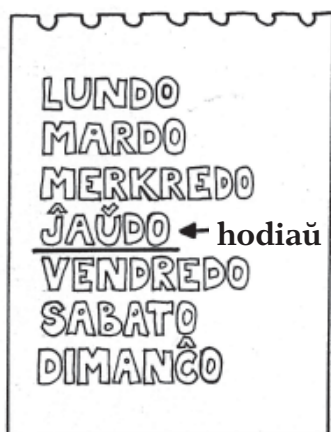
Li trinkas.

Li trinkis⁴.

Nia avo estas maljuna. Li estis juna, sed nun li estas maljuna. Peter estas juna, sed ankaŭ li estos maljuna.

Unu semajno⁵ havas sep tagojn⁶. La tagoj de la semajno estas: lundo⁷, mardo⁸, merkredo⁹, ĵaŭdo¹⁰, vendredo¹¹, sabato¹² kaj dimanĉo¹³.

Kiu tago estas hodiaŭ¹⁴ (nun)? – Hodiaŭ estas ĵaŭdo. Hieraŭ¹⁵ estis merkredo kaj morgaŭ¹⁶ estos vendredo.

trinkas

manĝas

trinkos

trinkis

LUNDO

tago

LUNDO
MARDO
MERKREDO
JAŬDO
VENDREDO
SABATO
DIMANĈO

semajno

(en) la
nuna tago

hodiaŭ

(en) la tago
post hodiaŭ

morgaŭ

(en) la tago
antaŭ
hodiaŭ

hieraŭ

antaŭ

malantaŭ

malantaŭ

post

post tio

poste

00:01

minuto

01:00

horo

Antaŭ

Post

Kie staras Peter?
Ĉu li staras sur (apud, sub,
super) la tablo? Ne, li
staras antaŭ¹⁷ la tablo.

Ĉu ankaŭ Maria
staras antaŭ la tablo?
Ne, ŝi staras
malantaŭ¹⁸ la tablo.

Malantaŭ = post.

Maria staras malantaŭ Peter.
Maria staras post¹⁹ Peter.

Peter staras antaŭ Maria
kaj Maria staras post Peter.

Antaŭ kvin minutoj²⁰ mi sidis, sed nun mi staras.
Post unu horo²¹ mi iros al nia ĝardeno. Hodiaŭ
estas ĵaŭdo, hieraŭ estis merkredo kaj morgaŭ
estos vendredo. Antaŭhieraŭ²² estis mardo kaj
postmorgaŭ²³ estos sabato. Poste²⁴ estos dimanĉo.
Kio estis antaŭ mardo? Antaŭ mardo estis lundo.
Lundo estas la unua tago en la semajno.

Kiel?

- e

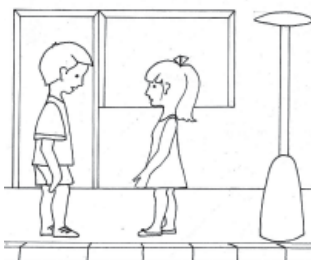
La hundo kuras²⁵ rapide²⁶.
Kiel²⁷ ĝi kuras? – Rapide.

Peter skribas.
Li skribas bele²⁸.
Kiel li skribas? – Bele.

Ĉar

Mi ne skribas, ĉar²⁹ mi ne havas plumon.
La avino iras malrapide, ĉar ŝi estas maljuna.
Hodiaŭ mia patro ne laboras, ĉar estas dimanĉo.

- Saluton³⁰ Maria! Kiel vi fartas?³¹
- Saluton! Dankon³², mi fartas bone.
- Ĉu ankaŭ vi fartas bone?
- Jes, ankaŭ mi fartas bone.
- Kaj kiel fartas via patrino?
- Ankaŭ ŝi fartas bone.

Konversacio

- Saluton Peter!
- Kie vi estis hieraŭ?
- Kun kiu vi estis?
- Ĉu ankaŭ via hundo estis kun vi?
- Kion vi faris en la urbo?
- Ĉu vi iris rapide?
- Kion vi faris poste?

- Ĉu ankaŭ via patrino estis kun vi?

- Saluton Maria!
- Hieraŭ mi estis en la urbo.
- Mi estis kun la patro.
- Jes, ĝi kuris antaŭ ni.

- Ni promenis³³ kaj parolis.
- Ne, ni iris malrapide.
- Poste ni estis en restoracio³⁴.
Ni tie trinkis limonadon.
- Ne, ni estis sen la patrino.
Ŝi laboris en la ĝardeno.

rapide

malrapide

kuras

saluton

dankon

fartas bone

fartas malbone

promenas

limonado

restoracio

Memoru:

*La avino iras malrapide, ĉar ŝi estas maljuna.
Stará mama ide pomaly, lebo je stará.
Antaŭhieraŭ estis mardo kaj postmorgaŭ estos sabato.
Predvčerom bol utorok a pozajtra bude sobota.*

Respondu:

Kie estis Peter hodiaŭ? Kun kiu li estis? Kion ili faris? Kie estis la patrino? Kio estas hodiaŭ? Kio estos morgaŭ? Kio estis antaŭhieraŭ? Kio estos postmorgaŭ? Kiel skribas Peter? Ĉu la avo estas juna? Ĉu li estis juna? Ĉu vi estos maljuna? Kiel kuras hundo? Kiel vi fartas? Apud kiu vi sidas? Post kiu vi sidas? Kio estas sur la homa korpo?

Kompletigu:

Hieraŭ est... lundo, hodiaŭ est... mardo kaj morgaŭ est... merkredo. Kion vi far... hieraŭ? Kie vi est... antaŭ kvin minutoj? Antaŭ kvin minutoj mi sid..., sed nun mi star.... . Post unu horo mi ir... kun mia amiko al la urbo. Morgaŭ mi skrib... leteron al mia bona amiko.

GRAMATIKO

-as

-is

-os

Hieraŭ **estis** lundo, hodiaŭ **estas** mardo kaj morgaŭ **estos** merkredo.

Včera bol pondelok, dnes je utorok a zajtra bude streda.

Slovesá majú v prítomnom čase koncovku -as, v minulom čase koncovku -is a v budúcom čase koncovku -os.

-e

Bone, bele, rapide, malrapide, poste.

Dobre, pekne, rýchlo, pomaly, potom.

Príslovky tvoríme pridaním koncovky -e ku slovtvornému základu.

Slovníček:

1 – pije, 2 – je (o potrave), 3 – bude piť, 4 – pil, 5 – týždeň, 6 – deň, 7 – pondelok, 8 – utorok, 9 – streda, 10 – štvrtok, 11 – piatok, 12 – sobota, 13 – nedela, 14 – dnes, 15 – včera, 16 – zajtra, 17 – pred, 18 – za, 19 – za, 20 – minúta, 21 – hodina, 22 – predvčerom, 23 – pozajtra, 24 – potom, 25 – beží, 26 – rýchlo, 27 – ako, 28 – pekne, 29 – lebo, 30 – ahaj, 31 – ako sa máš?, 32 – ďakujem, vďaka, 33 – prechádzali sme sa, 34 – reštaurácia.

8 OKA LECIONO

-i

La knabo volas¹ akvon.
Li volas trinki² akvon.

Ŝi ne volas manĝi,
ĉar ŝi estas sata³.

Ĉu vi volas iri kun mi? Mi volas, sed mi ne povas⁴.
Sen plumo mi ne povas skribi. Mi volas legi, sed
mi ne povas, ĉar mi ne havas libron. Mi volas
manĝi kaj trinki. Kion vi volas?

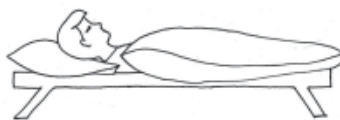
Hundo ne ŝatas⁵ katon.
(Hundo ne amas katon.)

Maria ŝatas ĉokoladon.
Ŝi ŝatas manĝi ĉokoladon.

La infanoj⁶ ludas⁷.
La infanoj ŝatas ludi.

Peter dormas⁸ en la lito.
Li ŝatas dormi.

volas trinki

sata

ne povas iri

ŝatas

ne ŝatas

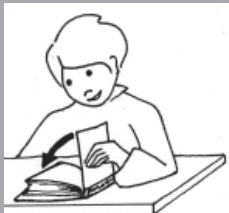
dormas

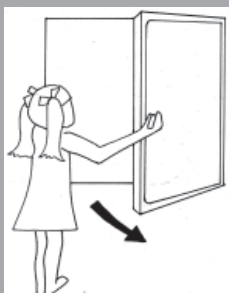
donu!

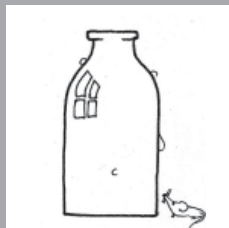
ankoraŭ

fermas

malfermas

botelo

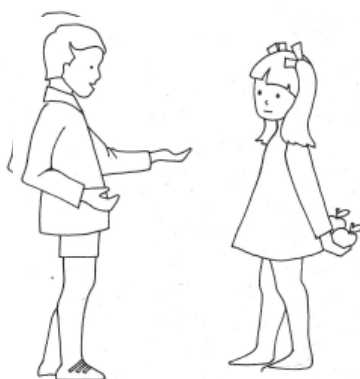
botelo da lakto

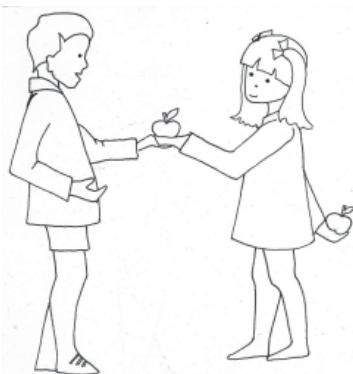
Ĉu Maria povas rigardi?

- Ne, ŝi ne povas rigardi,
ĉar Peter havas la manojn
antaŭ ŝiaj okuloj.

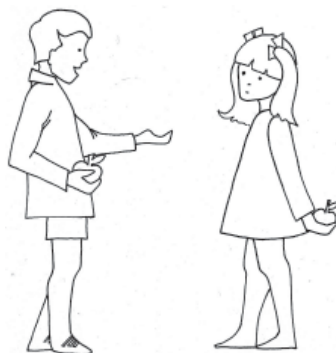
-u!

Maria, donu⁹ al mi
unu pomon!

Maria, donas al
li unu pomon.

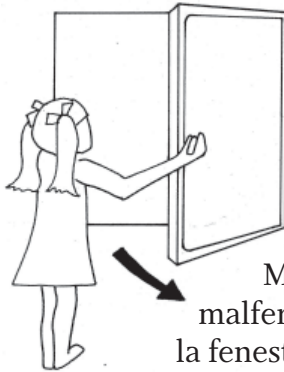
Donu al mi ankoraŭ¹⁰
unu pomon!

La patrino diris: „Skribu bele!“ Diru al mi, kiom estas
unu kaj unu! Iru rapide! Kion vi diris? Estu bona!

Peter fermas¹² la libron.

Maria malfermas la fenestron.

Malfermu la libron kaj legu! Fermu la pordon kaj malfermu la fenestron! Skribu malrapide! Fartu bone! Aŭskultu min!

Da

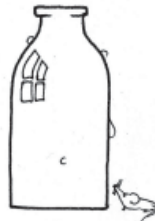
Glaso **da**¹³ akvo.

Glaso **de** akvo.

Botelo¹⁴ da lakto.

Botelo de lakto.

Kiom da pomoj?

Unu pomo.

Du pomoj.

Tri pomoj...

Multaj¹⁶ pomoj.
(Multe da pomoj.)

Multaj homoj.
(Multe da homoj.)

En nia urbo estas multe da homoj.

multaj
(multe da)

gepatroj

geavoj

gefratoj

365 tagoj

jaro

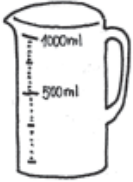

Bele diri:
„donu!“

peti

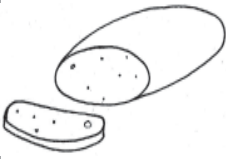

kilogramo

II

litro

pano

biero

demando

respondo

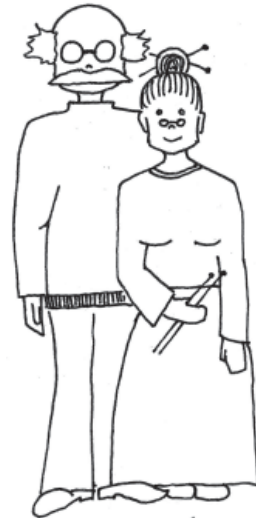
Kiom da pomoj vi havas? Mi havas tri pomojn.
Kiom da fenestroj estas en via ĉambro? En mia ĉambro estas kvar fenestroj. Kiom da ĉambroj estas en via domo? En mia domo estas kvin ĉambroj.
Kiom da piedoj havas hundo? Ĝi havas kvar piedojn.

Ge-

LI + ŜI = GE- ... -OJ

Patro kaj patrino estas gepatroj¹⁷.

Avo kaj avino estas geavoj.

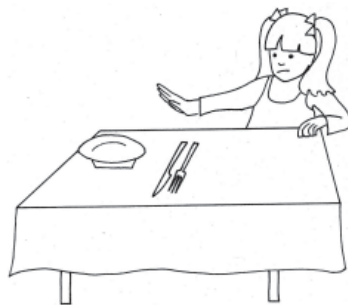

Mi havas bonajn gepatrojn. Avo kaj avino estas geavoj. Amiko kaj amikino estas geamikoj. Ĉu vi havas multajn geamikojn? Jes, mi havas naŭ geamikojn: kvin amikojn kaj kvar amikinojn. Miaj gepatroj havas nun multe da laboro. Peter kaj Maria havas unu patron kaj unu patrino. Peter kaj Maria estas frato¹⁸ kaj fratino: ili estas gefratoj. Kiom da gefratoj vi havas? Mi petas¹⁹, donu al mi kilogramon²⁰ da pano²¹ kaj du litrojn²² da lakto. Kiom da jaroj²³ havas viaj gefratoj?

Kial?

- Ĉar

Maria ne volas manĝi,
ĉar ŝi estas sata.
Kial²⁴ ŝi ne volas manĝi?
- **Ĉar** ŝi estas sata.

Kial vi ne skribas? - Mi ne skribas, ĉar mi ne havas plumon.
Kial vi ŝatas ĉokoladon? - Ĉar ĝi estas bona.
Kial vi ne ŝatas bieron²⁵? - Ĉar ĝi ne estas bona.

MALGRANDA KNABO

Filip estas malgranda knabo. Li havas multajn geamikojn. Li ŝatas ludi kun Oto, kiu estas lia bona amiko. „Filip, ĉu vi volas ludi?“ - demandas²⁶ la patrino. „Jes, mi volas ludi kun Oto,“ - respondas²⁷ Filip. - „Ne ludu kun Oto, li estas malbona knabo,“ - diras la patrino.

- „Ĉu mi estas bona knabo?“ - demandas Filip. - „Jes, vi estas bona knabo,“ - respondas la patrino. - „Bone, mi ne ludos kun Oto, sed Oto ludos kun mi. Mi estas bona knabo kaj kun bona knabo li povas ludi.“

Memoru:

La infanoj ŝatas ludi. *Deti sa radi hraju.* Multe da pomoj. *Mnoho jablk.*
Mi havas bonajn gepatrojn. *Mam dobrých rodičov.*

Respondu:

Kia knabo estas Filip? Kun kiu li ŝatas ludi? Kial Filip ne povis ludi kun Oto? Kion diris Filip al la patrino?

Legu:

Ĉu vi volas trinki limonadon? Ne, mi ne volas trinki limonadon, mi volas trinki lakton. Ĉu vi volas manĝi? Ne, ĉar mi estas sata. Mi ne havas gefratojn. En la urbo estas multe da homoj. Donu al mi glason da akvo! Malbonaj infanoj ne havas geamikojn. Mi ŝatas promeni en la ĝardeno. Hieraŭ mi ne povis iri kun vi, sed hodiaŭ mi povas. Ne manĝu multe! Nun mi ne povas diri tion al vi. Kiu volas ludi kun mi? Mi petas, fermu la fenestron! Malfermu la okulojn kaj bone rigardu! Aŭskultu min! Fartu bone!

GRAMATIKO

-i

Esti, sidi, stari, trinki. *Byť, sedieť, stáť, piť.*
Neurčitok slovesa má v esperante koncovku **-i**.

Mi ŝatas dormi. *Rád spím.* Infanoj ŝatas ludi. *Deti sa radi hrajú.*
Väzba „ŝatas + neurčitok“ znamená „*rád niečo robí*“.

-u

Estu, sidu, staru, trinku. *Buď, sed', stoj, pi.*
Rozkazovací spôsob má koncovku **-u**.

da

Glaso **da** akvo. *Pohár vody.* Botelo **da** lakto. *Fľaša mlieka.*
Kiom **da** pomoj? *Koľko jabĺk?* Kilogramo **da** pano. *Kilogram chleba.*
Po výrazoch množstva dávame predložku **da**. Po číslovkách ju nedávame.

Pozor na rozdiel medzi predložkami da a de:
botelo **da** lakto = *fľaša mlieka*
botelo **de** lakto = *fľaša od mlieka, mliečna fľaša*
glaslo **da** vino = *pohár vína*
glaslo **de** vino = *pohár od vína, vínový pohár*

ge-

Gepatroj, geavoj, geamikoj, gefratoj. *Rodičia, starí rodičia, priatelia a priateľky, súrodenci.*
Ge- je predpona, vyjadrujúca obe pohlavia spolu.

Slovníček:

(Preklad slovies je v neurčitku, podstatné a prídavné mená sú v 1. páde jednotného čísla.)
1 – chcieť, 2 – piť, 3 – sýty, 4 – môcť, 5 – mať rád, 6 – deti, 7 – hrať sa, 8 – spať, 9 – dať,
10 – ešte, 11 – povedať, 12 – zatvoriť, zavrieť, 13 – predložka množstva (pohár vody),
14 – fľaša, 15 – mlieko, 16 – veľa, mnoho, 17 – rodičia, 18 – brat, 19 – prosiť, 20 – kilogram,
21 – chlieb, 22 – liter, 23 – rok, 24 – prečo, 25 – pivo, 26 – pýtať sa, 27 – odpovedať.

Zahrajme sa:

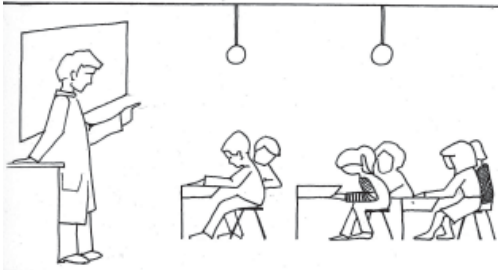
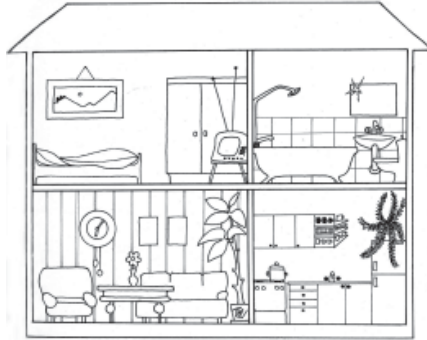
Žiak povie esperantské slovo. Druhý žiak na toto slovo vytvorí vetu a potom povie nové slovo. Ďalší žiak pokračuje...

9 NAŬA LECIONO

-ejo

Nia familio loĝas en kvar-ĉambra loĝejo¹. En la loĝejo loĝas unu familio. Kiom da ĉambroj estas en via loĝejo?

La infanoj aŭskultas, legas kaj skribas. Ili lernas². La infanoj lernas en la klaso³.

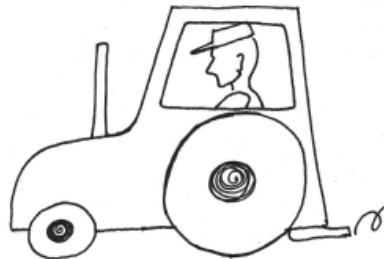
Lernejo estas domo, kie lernas infanoj. En nia lernejo estas multaj klasoj kaj granda manĝejo.

-isto

-anto

Mia patro laboras en fabriko⁴. Li estas laboristo⁵.

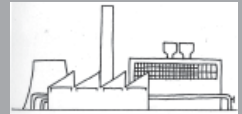
Ankaŭ tiu viro estas laboristo. Li estas traktoristo.

loĝejo

klaso

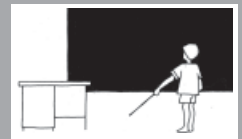
fabriko

laboristo

traktoristo

lernanto

instruisto

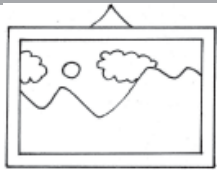
ĉe

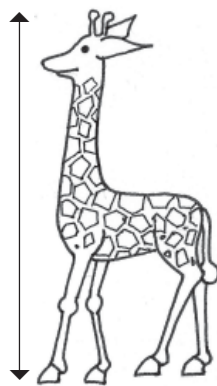
inter

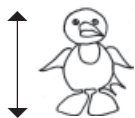
el

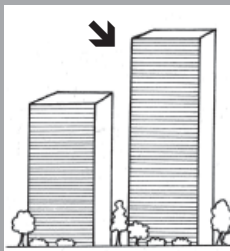
bildo

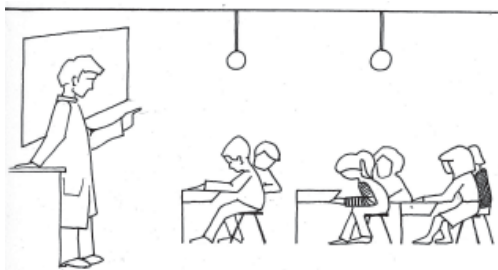
alta

malalta

pli alta

Ĉu ankaŭ Peter estas laboristo?

Ne, li ne laboras, sed – lernas. Li estas lernanto⁶.

En la klaso sidas multaj lernantoj. Antaŭ ili staras instruisto. La instruisto instruas⁷ kaj la lernantoj lernas.

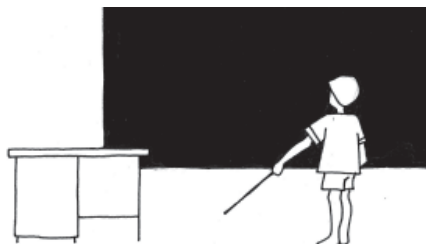

La instruisto diris al la lernanto: „Iru al la tabulo!“
Nia avo estas ĝardenisto. Ĉu vi estas esperantisto?
Jes, mi estas esperantisto, ĉar mi lernas Esperanton.

Kie?

Ĉe

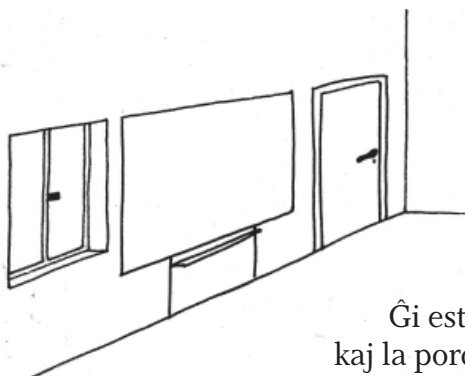
Inter

Kie staras la lernanto?
Li staras ĉe⁸ la tabulo.

Maria sidas ĉe la tablo
kaj legas libron.

Kie estas la tabulo?
Ĝi estas inter⁹ la fenestro
kaj la pordo. Ĝi estas inter ili.

Hieraŭ mi estis ĉe mia amiko. Miaj gevoj loĝas ĉe ni. Inter lundo kaj merkredo estas mardo. Inter ses kaj ok estas sep.

El (de kie?)

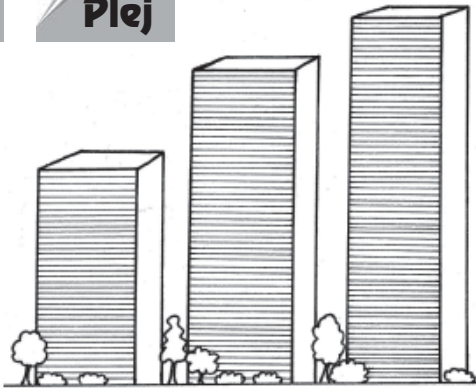
Li trinkas el¹⁰ la glaso. Ŝi rigardas el la fenestro.

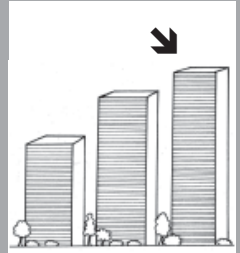
El kiu urbo vi estas? La infanoj iras el la lernejo. Tiu pomo estas el nia ĝardeno. Unu el miaj gefratoj ankoraŭ dormas. Mi estas el Slovakio. Ni eliris el la ĝardeno. Ĉu vi eltrinkis la lakton el la botelo?

Pli

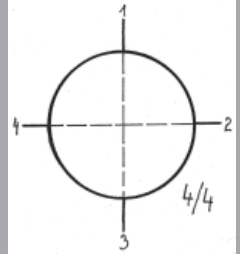
Plej

Sur la bildo¹¹ estas tri domoj. La unua estas alta¹², sed la dua estas pli alta¹³. La tria domo estas la plej alta¹⁴. La dua domo estas pli alta ol¹⁵ la unua domo. La tria domo estas pli alta ol la dua domo. Ĝi estas la plej alta domo.

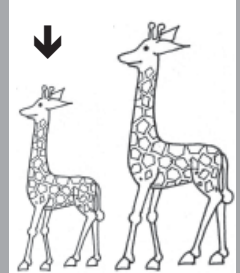
la plej alta

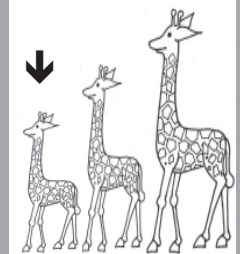
tuta

eraro

malpli alta

la malplej alta

unu homo
el familio,
kolektivo...

ano

pli maljuna

pli aĝa

infano
(knabo) de...

filo

infano
(knabino) de...

filino

Peter estas **pli alta**
ol Maria.

Maria estas **pli juna**
ol Peter.

Vi estas mia plej bona amiko. Mi iras pli rapide ol vi. Filip estas la plej bona lernanto el la **tuta**¹⁷ klaso. Li lernas plej bone. Mi havas pli belan libron ol vi. Rozo estas la plej bela floro. Tokio estas la plej granda urbo. Pli bone estas ne fari ol **erari**¹⁸.

Malpli

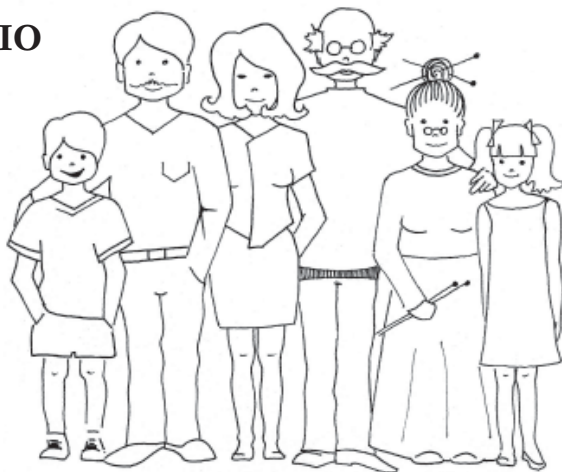
Malplej

Peter estas pli granda ol Maria. Maria estas malpli granda¹⁹ ol Peter. Ĉevalo kuras pli rapide ol kato. Kato kuras malpli rapide ol ĉevalo. Bratislava estas malpli granda urbo ol Tokio. Maria estas la malplej alta²⁰ el la tuta familio.

Numeraloj (ĉíslovky)

0 – nulo, 1 – unu, 2 – du, 3 – tri, 4 – kvar, 5 – kvin, 6 – ses, 7 – sep, 8 – ok,
9 – naŭ, 10 – dek, 11 – dek unu, 12 – dek du, 13 – dek tri ... 20 – dudek,
21 – dudek unu, 22 – dudek du ... 30 – tridek, 40 – kvardek, 50 – kvindek ...
99 – naŭdek naŭ, 100 – cent, 101 – cent unu, 146 – cent kvardek ses,
294 – ducent naŭdek kvar, 1000 – mil.

NIA FAMILIO

Nia familio havas ses anojn²¹. La plej juna el la familio estas mia fratino Maria. Ŝi havas ok jarojn. Mi estas pli aĝa²² ol ŝi, ĉar mi havas dek du jarojn. La patrino havas tridek unu jarojn. Ŝi estas pli juna ol la patro. La patro havas la aĝon de tridek kvin jaroj. La plej aĝa el la familio estas la avo. Lia aĝo estas sesdek tri jaroj. La avino estas pli juna ol la avo: ŝi estas 60-jara. Mi estas la filo²³ kaj Maria estas la filino de la gepatroj. La patro estas pli juna ol la avo, ĉar li estas la filo de la avo. La avino estas la patrino de mia patro

Memoru:

Peter eliris el la ĝardeno. *Peter vyšiel zo záhrady.* Maria eltrinkis lakton. *Mária vypila mlieko.* Peter estas pli aĝa ol Maria. *Peter je starší ako Mária.*

Respondu. La respondojn skribu.

Kiom da anoj havas la familio? Kiu estas la plej juna el la tuta familio? Kiom da jaroj havas Maria? Kiomjara estas Peter? Ĉu li estas pli juna ol Maria? Kiel aĝaj estas la gepatroj? Kiu el la gepatroj estas pli juna? Kian aĝon havas la geavoj? Kiu estas la plej aĝa el la tuta familio? Kiu estas la filo de la avo? Ĉu vi havas geavojn? Kiel aĝaj ili estas? Kiomjara vi estas? Kiom da anoj havas via familio? Kiu jaro estas nun? Kio estas inter sabato kaj lundo? Ĉu viaj geavoj loĝas kun vi?

Kompletigu:

Peter estas ol Maria. Rozo estas bela floro. Maria estas ol Peter. Bratislava estas ol Tokio. Mi iras ol vi. La patro estas ol la avo. Kato kuras ol ĉevalo. Tokio estas urbo. Filip estas la lernanto. Maria estas la el la tuta familio.

Legu:

11, 18, 27, 9, 48, 365, 209, 108, 3863, 1982, 117, 401, 3085, 481, 587, 2400, 3333, 9831, 456, 99, 999, 1005, 3118, 2200.

Skribu per ciferoj:

cent kvardek naŭ, kvarcent kvindek du, okcent, dumil ducent, sesdek sep, cent dek kvar, okcent ok, kvincent sesdek kvar.

GRAMATIKO

-ejo

Loĝejo, lernejo, manĝejo. *Byt, ŝkola, jedáleň.*

Príponou -ejo tvoríme názvy miest alebo miestností, kde sa niečo robí alebo nachádza.

-isto

Laboristo, traktoristo, instruisto. *Robotník, traktorista, učiteľ.*

Prípona -isto označuje zamestnanie alebo činnosť, ktorou sa osoba zaoberá.

-anto

Lernanto, leganto, skribanto. *Žiak, čitateľ, pisateľ.*

Prípona -anto označuje osobu, zaoberajúcu sa činnosťou, ktorá nie je povolaním (je to spodstatnelé činné prídavné slovo: učiaci sa; čítajúci, píšúci).

pli

plej

Bona, **pli** bona, **la plej** bona. *Dobry, lepsí, najlepši.*

Malbona, **pli** malbona, **la plej** malbona. *Zlý, horší, najhorší.*

Bone, **pli** bone, **plej** bone. *Dobre, lepsie, najlepšie.*

Stupňujeme slovíčkami pli (2. stupeň) a plej (3. stupeň).

Pri stupňovaní prídavných mien dávame pred slovíčko plej určitý člen la:

La plej bona, la plej granda.

malpli

malplej

Bona, **malpli** bona, **la malplej** bona. *Dobry, horší, najhorší.*

Rapide, **malpli** rapide, **malplej** rapide. *Rýchlo, pomalšie, najpomalšie.*

Stupňovanie „nadol“ robíme pomocou slovíčok malpli a malplej.

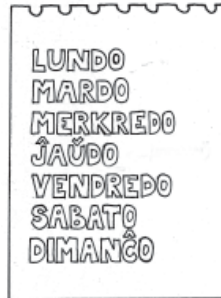
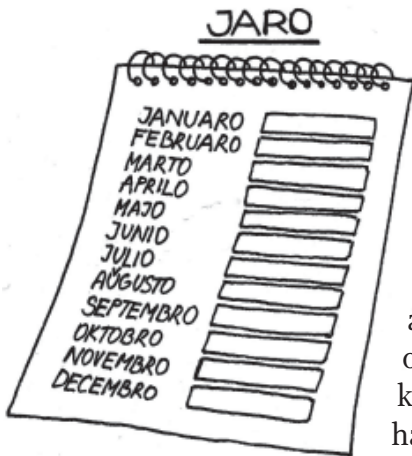
Slovníček:

1 – byt, 2 – učiť sa, 3 – trieda, 4 – fabrika, 5 – robotník, 6 – žiak, 7 – učí, 8 – pri, 9 – medzi, 10 – z, zo, 11 – obraz, obrázok, 12 – vysoký, 13 – vyšší, 14 – najvyšší, 15 – než, ako, 16 – z, zo, 17 – z celej, 18 – myliť sa, 19 – menšia, 20 – najnižšia, 21 – člen(ov), 22 – starší, 23 – syn.

10 DEKA LECIONO

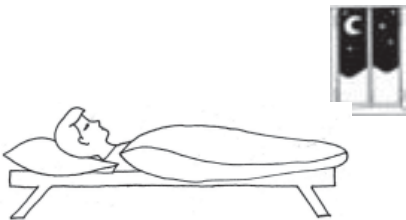
KALENDARO¹

Unu semajno havas sep tagojn – kaj sep noktojn².

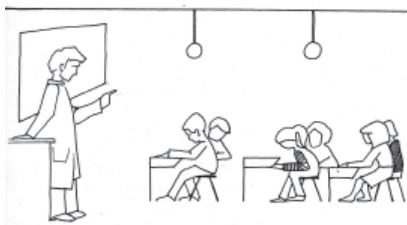

Unu jaro havas 12 monatojn³: januaro⁴, februaro⁵, marto⁶, aprilo⁷, majo⁸, junio⁹, julio¹⁰, aŭgusto¹¹, septembro¹², oktobro¹³, novembro¹⁴ kaj decembro¹⁵. Unu monato havas 28, 29, 30 aŭ¹⁶ 31 tagojn.

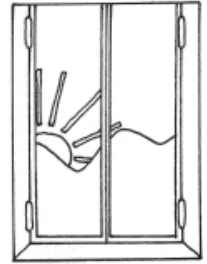
Kiam? (en kiu horo, tago, jaro...?)

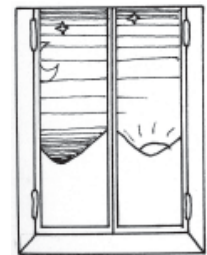
Peter dormas. **Kiam**¹⁷ li dormas? – **En la nokto**. Li dormas **nokte**¹⁸.

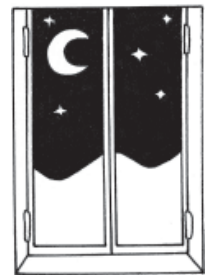
Kiam ni lernas kaj laboras? Ni lernas kaj laboras en la tago. Ni lernas kaj laboras tage.

mateno

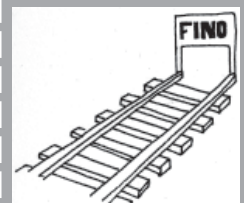
vespero

nokto

komenco

fino

ripozas

14.10.2006

dato

arbo

arbaro

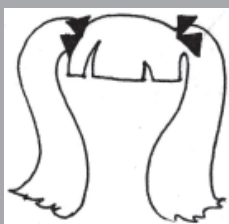
vagono

vagonaro

haro

hararo

Kiam ni iras el la lito? – Matene. Mateno estas komenco¹⁹ de la tago. Kiam ni iras dormi? – Vespere. Vespere estas la fino²⁰ de la tago. Matene lernantoj iras al la lernejo kaj gepatroj al laborejoj. Vespere la homoj iras dormi. Nokte ili dormas. Kiam laboras via patro? Li laboras lunde, marde, merkrede, ĵaŭde kaj vendrede. Mia patro laboras en labortagoj. Sabate kaj dimanĉe li ne laboras, sed ripozas. Sabato kaj dimanĉo estas ripoztagoj. Matene, vespere kaj nokte mi estas hejme²¹. Tage mi lernas kaj ludas kun la infanoj. Kiam vi naskiĝis²²? Mi naskiĝis en la jaro 1999. Kiam estos sabato? – Morgaŭ.

Kiom

Kioma

Kiom? – Unu, du, tri, kvar...

Kioma²³? – Unua, dua, tria, kvara...

Kiom da homoj estas sur la bildo? Sur la bildo estas **du** homoj: Peter kaj Maria. Peter staras la unua kaj Maria staras la dua.
Kioma staras Peter? – La unua.
Kioma staras Maria? – La dua.

Kioman lecionon ni lernas? Ni lernas la dekan lecionon. Kioma horo estas? Estas la deka horo. Sur kioma paĝo ni lernas? Sur la paĝo 48.

Je

La infanoj iras al la lernejo, kiam estas la oka horo. **Kiam** ili iras al la lernejo? Matene, **je**²⁴ la oka horo. **Je** kioma horo? – **Je la oka**.
 Kiam komencas labori via patro? Matene je la sesa horo. Je kioma horo? – Je la sesa.

Maria manĝis je la sepa horo. Mia frato estas je du jaroj pli juna ol mi. Vi estas je kapo pli alta ol mi.

DATO²⁵

Kiu tago estas hodiaŭ? – Hodiaŭ estas mardo.

Kiu dato²⁵ estas hodiaŭ? – La 14-a de oktobro 2006.

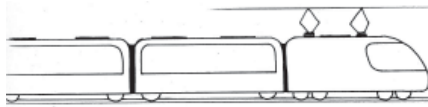
Kiu dato estos morgaŭ? – La 15-a de oktobro 2006.

Kiam vi naskiĝis? – La 5-an de januaro 1999.

Kiam naskiĝis via patro? – La 22-an de januaro 1970.

-aro

Tio estas arbaro²⁶.
En la arbaro estas multaj arboj.

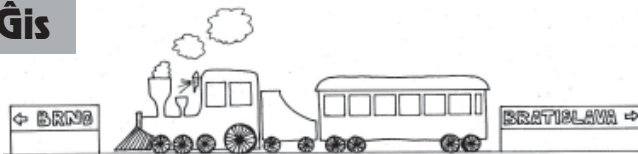

Tio estas vagonaro.
Kiom da vagonoj ĝi havas?

Apud nia urbo estas granda arbaro. Ĉu vi ŝatas veturi²⁷ per aŭto aŭ vagonaro? Maria havas nigran hararon.

Ĝis

La vagonaro veturas de Bratislava ĝis²⁸ Brno.

Mi estis ĉe mia amiko ĝis la vespero. Ĝis kioma horo? Ĝis la oka. Mia patro laboras de lundo ĝis vendredo. Ĝis hodiaŭ mi ne ricevis²⁹ vian leteron. Ĝis revido³⁰!

aŭto

la aŭto ne iras,
sed – veturas

veturi

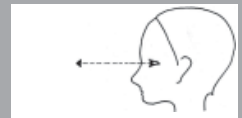
ĝis

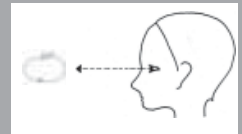
ricevi

lavi

rigardi

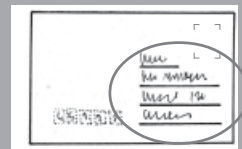
vidi

doni
kaj ricevi

interŝanĝi

interŝanĝi
leterojn

korespondi

adreso

longa

mallonga

bona, kiun ni
amas

kara

Peter, Maria,
Eva...

nomo

bildkarto

poŝtmarko

Si

Sia

Ŝi lavas³¹ sin³².

Ŝi lavas³¹ lin³².

Mi lavas **min**.

Vi lavas **vin**.

Li

Ŝi

Ĝi

} lavas **sin**.

Ni lavas **nin**.

Vi lavas **vin**.

Ili lavas **sin**.

Li vidas³³ sin.

Ŝi vidas lin.

Mi ŝatas **mian** urbon.

Vi ŝatas **vian** urbon.

Li

Ŝi

Ĝi

} ŝatas **sian** urbon.

Ni ŝatas **nian** urbon.

Vi ŝatas **vian** urbon.

Ili ŝatas **sian** urbon.

Mi legis mian libron kaj Maria legis sian libron. Unue ŝi lavis lin kaj poste ŝi lavis sin. Mia patro ŝatas veturi per sia aŭto. La knabino havis en sia hararo floron. Je kioma horo veturos la vagonaro? Peter kaj Maria dormas nokte en sia lito. Mi estas je unu centimetro pli alta ol vi. Ĝis kioma horo vi estis en la arbaro? Aŭto estas maŝino³⁴. Maria amas sian patrinon. Kiu rigardas, tiu vidas.

Peter skribas leteron

Peter volas korespondi³⁵. De sia instruisto li ricevis adreson de hungara³⁶ knabo. Nun li skribas sian unuan mallongan³⁷ leteron en Esperanto:

Kara³⁸ amiko,

mi estas 12-jara lernanto kaj mi volas korespondi kun vi. Mia nomo³⁹ estas Peter kaj mi lernas en la sepa klaso. En nia klaso estas 30 gelernantoj. En kioma klaso vi lernas? Kiom da gelernantoj estas en via klaso? Mi havas multajn geamikojn kaj unu pli junan fratinn. Ŝia nomo estas Maria kaj ankaŭ ŝi lernas Esperanton. Mi sendas al vi bildkarton⁴⁰ de nia urbo. Mi volas interŝanĝi⁴¹ kun vi poŝtmarkojn⁴². Salutas vin via slovaka amiko Peter.

Memoru:

Mia patro komencas labori je la kvina horo. *Môj otec začína pracovať o piatej hodine.* Hodiaŭ estas la 14-a de oktobro 2006. *Dnes je 14. október 2006.* Mi naskiĝis la 7-an de aprilo 1999. *Narodil som sa 7. apríla 1999.*

Kompletigu:

Mi amas gepatrojn. La vagonaro veturas de Bratislava Brno. Mi petas, diru al mi, horo estas. Mia patro komencas labori la sesa horo. Mi naskiĝis la 7-.... de januaro. Mi dormis de la hieraŭa vespero la hodiaŭa mateno.

GRAMATIKO

je

Je kioma horo? *O kolkej hodine?* **Je** la sepa. *O siedmej.* Li estas je centimetro pli alta. *Je o centimeter vyšší.* **Je** la komenco. *Na začiatku.*
Je – neurĉita (pomocná) predložka. *Používame ju hlavne na označenie času a tam, kde sa iná predložka nehodí.*

dato

La 1-**a** (unua) de majo 2006. *Prvý máj 2006.* La 16-**a** de junio 2007. *Šesnásty jún 2007.*

Dátum obsahuje: *Urĉitý člen la + radová číslovka + názov mesiaca + rok.*

Kiam? – La 1-**an** de majo 2006. **Kedy?** – *Prvého mája 2006.*

Ak odpovedáme na otázku kedy? (koľkého), dostáva radová číslovka v dátume koncovku -n, ktorá zodpovedá našej koncovke -eho.

-aro

Arbo – **arbaro**. *Strom – les.* Haro – **hararo**. *Vlas – vlasy.*
Príponou -aro tvoríme hromadný názov.

si**si**

Peter lavas **sin**. *Peter sa umýva.* Ŝi amas **sian** patrinon. *Ona miluje svoju matku.*

Esperanto má zvrtné zámeno si a privlastňovacie zvrtné zámeno sia. Obidve sa používajú iba pri 3. osobe jednotného a množného čísla.

Slovníček:

1 – kalendár, 2 – noc, 3 – mesiac, 4 – január, 5 – február, 6 – marec, 7 – apríl, 8 – máj, 9 – jún, 10 – júl, 11 – august, 12 – september, 13 – október, 14 – november, 15 – december, 16 – alebo, 17 – kedy, 18 – v noci, 19 – začiatok, 20 – koniec, 21 – doma, 22 – narodiť sa, 23 – koľký, 24 – o (neurĉitá predložka), 25 – dátum, 26 – les, 27 – cestovať, viezť sa, 28 – do, 29 – dostať, 30 – dovidenia, 31 – umývať, 32 – sa, seba, 33 – vidieť, 34 – stroj, 35 – dopisovať si, 36 – maďarský, 37 – krátky (longa – dlhý), 38 – milý, drahý, 39 – meno, 40 – pohľadnica, 41 – vymieňať si, 42 – poštová známka.

11 DEK-UNUA LECIONO

Kio?

Tio

Io

Ĉio

Nenio

pakaĵo

havas
en la kapo

scias

prenas

ni ne scias
kio

io

tio + tio + tio...

ĉio

nenio

ni ne scias
kiu

iu

tiu + tiu + tiu...

ĉiu

Kio estas tio? Tio estas pakaĵo¹. Kio estas en la pakaĵo? En la pakaĵo estas io², sed ni ne scias³ kio.

Maria prenis⁴ ĉion⁵. Kio estas nun en la pakaĵo? – Nenio⁶. Ĉion havas Maria. Ĉio estas ŝia.

Tio estas ĉio, kion mi volis diri al vi. Ĉion mi donis al vi, nun mi havas nenion. Ĉu vi diris ion? Ne, mi diris nenion. Pli bona estas io ol nenio. Ĉu vi vidas ion? Ĉu tio estas ĉio?

Kiu?

Tiu

Iu

Ĉiu

Neniu

Kiu estas tiu homo? Li estas iu⁷, sed ni ne scias, kiu. Ĉu li havas kapon? Jes. Ĉu ankaŭ Maria havas kapon? Jes. Ĉiu⁸ homo havas kapon. Neniu⁹ homo povas vivi¹⁰ sen la kapo.

Kiu lernas, tiu scias. En tiu domo loĝas iu homo. Ĉiu rozo estas floro, sed ne ĉiu floro estas rozo. Ĉu iu estas en la ĝardeno? Ne, en la ĝardeno estas neniu. Ĉiuj anoj de la familio estas hejme. La patrino donis pomojn al ĉiuj infanoj. Neniu homo scias ĉion. Kiu ne parolas, tiu ne eraras. Ĉiuj homoj estas unu granda familio.

-ig-

La infano ne volas
dormi.
Kion faras la patrino?
– Ŝi dormigas¹¹
la infanon.

Ĉu tiu knabo estas
pura¹²? Ne, li estas
malpura. Kion faras
Maria? Ŝi lavas lin.
Ŝi purigas la knabon
per akvo.

 La lakto estis varma¹³, sed nun ĝi estas malvarma.
Varmigu ĝin! Purigu la tabulon! Mi estis malsata, sed la
manĝo satigis min. Maria beligis sian hararon per floroj.

-iĝ-

Ili estas amikoj. Ili
amikiĝis¹⁴ antaŭ tri jaroj.
(Ili komencis esti amikoj
antaŭ tri jaroj.)

 La tago komenciĝas per mateno kaj finiĝas per
vespero. Kiam mi naskiĝis, mia pli aĝa frato fariĝis
lernanto. Mi fermis la libron. La libro fermiĝis. Miaj
manoj malpuriĝis. La lakto malvarmiĝis, mi varmigos ĝin.
La lernanto pliboniĝis. La glaso estis malplena¹⁵, sed mi
plenigis ĝin per akvo. Nun ĝi estas plena. Mi multe laboris
kaj nun mi estas laca¹⁶. Mi laciĝis. La laboro lacigis min.
Vesperiĝas¹⁷. Kio komenciĝis, tio ankaŭ finiĝos.

ne estas iu

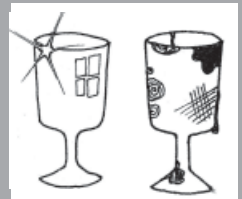
neniu

la homoj kaj
la bestoj
vivas

vivi

li ne vivas

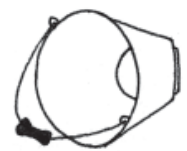
pura, malpura

varma

plena

malplena

fari ion ...-a

igi

fari sin ...-a

iĝi

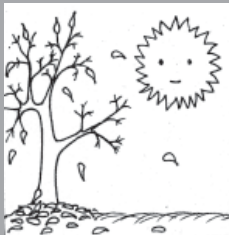
laca

printempo

somero

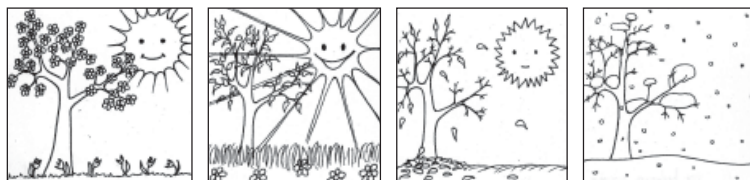

aŭtuno

vintro

LA SEZONOJ

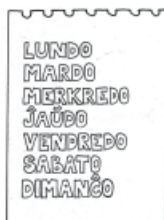

La jaro havas kvar sezonojn¹⁸: printempo¹⁹, somero²⁰, aŭtuno²¹ kaj vintro²². Printempo komenciĝas la 21-an de marto, somero la 21-an de junio, aŭtuno la 23-an de septembro kaj vintro la 21-an de decembro. Vintre la noktoj longiĝas kaj la tagoj mallongiĝas. Printempe floras²³ floroj kaj aŭtune la arboj havas fruktojn. La arboj havas somere verdajn²⁴ foliojn²⁵. Kiu el la sezonoj estas la plej bela? Maria pleje²⁶ ŝatas someron: somere ŝi povas bicikli, naĝi²⁷ kaj promeni. Somere estas varme. Peter ŝatas vintron, ĉar vintre li povas skii²⁸. La avino tre²⁹ ŝatas printempon, ĉar printempe ĉio floras. La avo ŝatas aŭtunon: aŭtune maturiĝas³⁰ fruktoj en la ĝardeno kaj aŭtuno havas belajn kolorojn³¹. Kiam la pomoj estas maturaj, ili estas ruĝaj kaj flavaj³². Verda pomo ne estas matura. Matura citrono estas flava. Nia avo estas maljuna. Li maljuniĝis.

V. Setälä:

LA JARO

Tridek tagoj en septembro,
en april'³³, juni', novembro.
Dudek ok en februaro,
dudek naŭ en superjaro³⁴.
Restas³⁵ sep monatoj, kiuj
havas tridek unu ĉiuj...

JARO

LA SEMAJNO

Lundo, mardo kaj merkredo,
poste ĵaŭdo kaj vendredo,
sekvas³⁶ sese la sabato
kaj la sepa, la dimanĉo.
En la kapo – sen eraro –
la semajna kalendaro.

Memoru:

Mi havas nenion. *Nemám nič.* Mi diris nenion. *Nič som nepovedal.* En la domo estas neniŭ. *V dome nie je nik.* *Aby mala v esperante veta záporný význam, môže v nej byť len jeden zápor. Dva zápory by vytvorili opačný, kladný význam vety. Aj v slovenčine je to niekedy tak: Mi ne povas ne iri znamená „Nemôžem neísť“ (= musím ísť).*

Respondu:

Kion prenis Maria el la pakaĵo? Kio restis en la pakaĵo? Ĉu ĉiu floro estas rozo? Kion faris la patrino, kiam ŝia infano ne volis dormi? Kiam vi amikiĝis kun via amiko? Per kio komenciĝas (finiĝas) la tago? Kiam vi fariĝis lernanto? Kiujn sezonojn havas la jaro? Kiam komenciĝas printempo? Kiam maturiĝas fruktoj? Kiun sezono vi ŝatas? Kial? Kiu sezono estas la plej varma? Kiu sezono estas nun?

Kompletigu:

La jaro komenc... la unuan de januaro kaj fin... la 31-an de decembro. Kiu malpur... la tabulon? Pur... ĝin per akvo! Hodiaŭ mi havis multe da laboro kaj mi lac.... . La patrino plen... botelon per akvo. Kio komenc..., tio ankaŭ fin.....

GRAMATIKO

kio**tio****io****ĉio****nenio***Ĉo, to, nieĉo, ŝtoto, niĉo.***kia****tia****io****ĉia****nenia***Kto, ten, niekto, kaĝdý, nik.*

Vŝimli ste si, že tieto slovíčka majú niečo spoločné? Písmenom k sa začína otázka, písmenom t odpoveď alebo ukázanie, ako v slovenčine: *kto, ten.* Io, iu sú neurčité slovíčka (*niečo, niekto*), písmenom ĉ sa začína zovšeobecňujúce a predponou nen- záporne slovíčko.

-ig-

Dormigi, purigi, varmigi. *Uspať, očistiť, ohriať.* Prípona -ig- znamená „urobiť niečo takým, ako to naznačuje slovotvorný základ“.

-iĝ-

Amikiĝi, komenciĝi, fermiĝi. *Spriateliti sa, začať sa, stať sa.* Prípona -iĝ- znamená „stať sa takým, ako to naznačuje slovotvorný základ“.

printempo,
somero,
aŭtuno aŭ
vintro

sezono

folio

folio estas
verda

verda

citrono

citrono estas
flava

flava

ruĝa, verda,
bruna, flava...

koloro

biciklo

naĝi

skii

multe, forte

tre

granda,
plenaĝa

matura

12-5=7

... restas 7

iras post,
estas post

sekvas

April, juni, juli (= aprilo, junio, julio).

Koncovku -o pri podstatných menách môžeme v básnickej reči vynechať a nahradiť „apostrofo“ – čiarkou nad koncom slova. Podobne môžeme v určitom člene la vynechať -a a nahradiť ho apostrofom: de la homo = de l' homo.

Eniri, eliri, kuniĝi, aliĝi, envagoniĝi, altabligi, kune, poste.
Vojst, výjst, spojiť sa, prihlásiť sa (pridať sa), vojsť do vagóna, sadnúť si ku stolu, spolu, potom.

Niektoré predložky môžeme použiť ako predpony a tak vytvárať nové slová.

Slovníček:

*1 – balík, 2 – niečo, 3 – vedieť, 4 – vziať, 5 – všetko, 6 – nič,
7 – niekto, 8 – každý, 9 – žiaden, nikto, niktorý, 10 – žiť,
11 – uspať, 12 – čistý, 13 – teplý, 14 - spriatelíť sa,
15 – prázdny, 16 – unavený, 17 – zveče-rieva sa, 18 – obdobie,
19 – jar, 20 – leto, 21 – jeseň, 22 – zima, 23 – kvitnúť,
24 – zelený, 25 – list, 26 – najviac, 27 – plávať, 28 – lyžovať,
29 – veľmi, 30 – dozrievať (matura – zrelý, dospelý),
31 – farba, 32 – žltý, 33 (april' = aprilo) – apríl,
34 – priestupný rok, 35 – zostať, 36 – nasledovať.*

Zahrajme sa:

Napíšte na papier v priebehu piatich minút čo najviac esperantských slov, na ktoré si spomeniete. Vyhráva ten, kto napíše najviac slov.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

12 DEK-DUA LECIONO

Kia?

Tia

la

Ĉia

Nenia

Kia demando, tia¹ respondo. Kia patrino, tia filino. Kia la vivo, tia la morto². Kia la arbo, tia la frukto. Ne estu tia! Kiam ni ne scias kia, ni diras ia³. Antaŭ nia domo staras ia aŭto. Ĉia⁴ dono estas bono. Mi ne havas libron: mi havas nenian⁵ libron. La akvo havas nenian koloron.

Kie?

Tie

ie

Ĉie

Nenie

Kie vi loĝas? – Mi loĝas tie, en tiu bela domo. La domo staras sur bela loko⁶. Kiam ni ne scias kie, ni diras ie⁷. Mi vidis ie tiun homon, sed mi ne scias kie. Mia amiko loĝas ie en la urbo. Ĉie⁸ mi havas amikojn, nenie⁹ mi havas malamikojn. Ĉie estas bone, sed hejme plej bone.

Kiam?

Tiam

iam

Ĉiam

Neniam

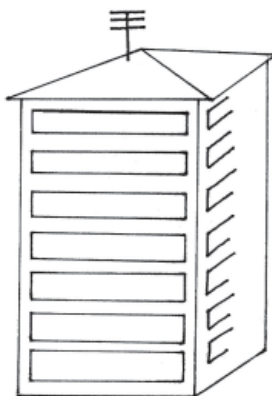
Kiam mi estas en la lernejo, tiam¹⁰ mia patro laboras. Kiam ni ne scias kiam, ni diras iam¹¹. Iam mi vidis tiun homon. Mi restos ĉiam¹² via amiko. Mi ne scias naĝi, ĉar mi neniam¹³ naĝis. Pli bone iam ol neniam. Kiam la kato ne estas hejme, tiam la musoj¹⁴ dancas¹⁵. Ĉu vi iam skiis? – Ne, neniam.

-eg-

-et-

Tio estas dometo¹⁶.

Tio estas domego¹⁷.

-a

tia

fino
de la vivo

morto

ni ne scias
kia

ia

tia+tia+tia...

ĉia

kia? – nenia

tio, kie io
estas

loko

sur iu loko

ie

sur neniu
loko

nenie

minuto, horo,
jaro...

tempo

en tiu tempo

tiam

en iu tempo

iam

en ĉiu tempo

ĉiam

en neniuj
tempoj

neniam

muso

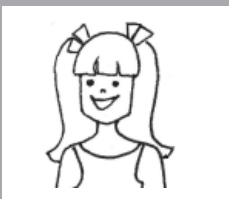
dancas

dometo

domego

ridas

Granda domo estas domo. Granda urbo estas urbego. Tre bela estas beleĝa. Tre varma estas varmega. Malgranda domo estas dometo. Malgranda urbo estas urbeto. Somere estas varme kaj varmege. Vintre estas malvarme kaj malvarmege. Tio estas mia libreto. Eĝa estas tre granda kaj eta estas tre malgranda. Kio estas: montego¹⁸, arbego, grandega, hundeto, knabeto, tabuleto, papereto, ĉambrego, altega?

Ŝi ridetas¹⁹.

Ŝi ridas.

Ŝi ridegas.

Ŝi ploretas²⁰.

Ŝi ploras.

Ŝi ploregas.

MATENO

Estas mateno. La suno²¹ jam²² brilas²³. Peter kaj Maria ankoraŭ kuŝas²⁴ en sia lito kaj dormas. Estas la sepa horo kaj komenciĝas beleĝa tago. Ĉu ĉiuj familianoj ankoraŭ dormas? – Ne! Ĉiuj jam ellitiĝis, nur²⁵ la infanoj estas ankoraŭ en siaj litoj.

La patrino estas en la kuirejo²⁶ kaj preparas²⁷ matenmanĝon²⁸. Nun ŝi iras al la ĉambro, kie dormas la infanoj. Ŝi malfermas la pordon kaj vekas²⁹ ilin: „Bonan matenon, infanoj! Vekiĝu, jam estas la sepa horo!“

La unua eliras el la lito Maria. Ŝi iras al la banĉambro³⁰. Tie ŝi lavas sin kaj purigas siajn dentojn³¹. Peter ŝatas kuŝi en la lito, sed kiam li vidas la malplenan liton de sia fratino, ankaŭ li ellitiĝas. La gefratoj lavas sin, vestis³² sin kaj nun ili iras al la kuirejo.

Sur la tablo jam estas la matenmanĝo: en la taso³³ estas varma lakto, sur la teleroj³⁴ estas nigra pano, butero³⁵ kaj

fromaĝo³⁶. „Bonan apetiton³⁷!“, diras la patrino. „Bonan apetiton!“, respondas la infanoj kaj komencas manĝi. Maria manĝas panon kun butero kaj trinkas lakton. Ĝi estis varmega, sed ĝi malvarmiĝis kaj nun estas varmeta. Peter manĝas panon kun marmelado³⁸. Li ŝategas marmeladon. Maria prenas ankoraŭ fromaĝon. Peter ne ŝatas fromaĝon, neniam li manĝas ĝin.

La patrino rigardas la horloĝon³⁹: „Estas jam la sepa kaj tridek minutoj. Vi devas⁴⁰ iri al la lernejo!“

Ĉiam la infanoj iras al la lernejo je la sepa tridek Ankoraŭ ili donas kison⁴¹ al la patrino, salutas ŝin kaj iras.

PROVERBOJ⁴²

Kio komenciĝis, tio ankaŭ finiĝos. Ĉio havas sian „sed“. Nur tiu ne eraras, kiu neniam ion faras. Mano manon lavas. Kiu vivos, tiu vidos. Ĉie estas bone, sed hejme plej bone. Pli bona estas io ol nenio. Fino bona – ĉio bona. En arbaro sidas kaj arbojn ne vidas.

Memoru:

Matenmanĝo, familiano, banĉambro, ripoztago.

Raňajky, člen rodiny, kúpeľňa, deň odpočinku.

Spájaním vhodných slov dostaneme nové slová. Slovo s hlavným významom (-manĝo, -ĉambro) je na konci. Prvé slovo zभावíme koncovky, ale iba vtedy, ak bude zložené slovo ľahko vysloviteľné (manĝotablo – stôl na jedenie).

Legu:

Mi naskiĝis en urbeto, sed nun mi loĝas en urbego. Kiam mi estis eta knabo, mi iam ploris. Sed nun mi ne ploras. Viroj neniam ploras, ĉu ne? Printempe estas varmete, somere estas varme aŭ varmege, aŭtune estas malvarmete kaj vintre estas malvarme aŭ malvarmege. Komence mi kuretis, poste mi kuris pli kaj pli rapide kaj fine mi kuregis. Apud nia urbo estas montegoj. Nia hundeto ĉiam kuretas. Tiu knabino ĉiam ridetas.

Respondu kaj la respondojn skribu:

Kion faris Peter kaj Maria matene? Kion faris la patrino? Kiu el la infanoj ellitiĝis la unua? Kion faris la infanoj en la banĉambro? Kion diris la patrino antaŭ la matenmanĝo?

ploras

suno

de nun

jam

brilas

kuŝas

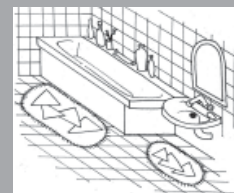
kuirejo

fari ĉion

prepari

maldormiĝi

veki

banĉambro

dento

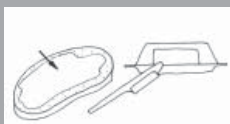
vestoj

taso

telero

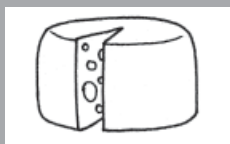
butero

horloĝo

ne povi
ne fari

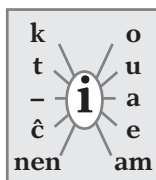
devi

fromaĝo

Kio estis sur la tablo? Je kioma horo iris la infanoj al la lernejo?
Je kioma horo vi hodiaŭ ellitiĝis? Kian koloron havas la akvo?
Ĉu vi iam skiis? Ĉu vi neniam ploras?

GRAMATIKO

Kio, tio, io, ĉio, nenio. *Ĉo, to, nieĉo, ŝetko, niĉ.*
Kiu, tiu, iu, ĉiu, neni. *Kto, ten, niekto, kaĝdý, nik.*
Kia, tia, ia, ĉia, nenia. *Aký, taký, nejaký, ŝelijaký, nijaký.*
Kie, tie, ie, ĉie, nenie. *Kde, tam, niekde, ŝade, nikde.*
Kiam, tiam, iam, ĉiam, neniam. *Kedy, vtedy, niekedy, vĝdy, nikdy.*

Skupina určujících slovíček sa nám rozrastá. Je ich už 25, ale ľahko si ich zapamätáme: otázka sa začína písmenom k, odpoveď alebo ukázanie sa začína písmenom t. Neurčité slovíčko začína na i, súhrnné (zovšeobecňujúce) písmenom ĉ a zápor predponou nen-. Na -o sa končia slovíčka, ktoré označujú predmet, na -u osobu, na -a vlastnosť (kvalitu), na -e miesto a na -am čas.

-eg-

-et-

Domego, urbego, belega. *Domisko, veľkomesto, krásny.*
Dometo, urbeto, hundeto. *Domček, mestečko, psíček.*
Prípona -eg- zväčšuje a prípona -et- zmenšuje význam slova.

Slovníček:

1 – taký, 2 – smrť, 3 – nejaký, 4 – každý, všelijaký, 5 – nijaký, 6 – miesto, 7 – niekde, 8 – všade, 9 – nikde, 10 – vtedy, 11 – niekedy, 12 – vĝdy, 13 – nikdy, 14 – myš, 15 – tancovať, 16 – domček, 17 – domisko, 18 – vrch, hora, 19 – usmievať sa (ridi – smiať sa), 20 – fikať, poplakávať (plori – plakať), 21 – slnko, 22 – už, 23 – svietiť, žiariť, 24 – ležať, 25 – iba, len, 26 – kuchyňa, 27 – pripravovať, 28 – raňajky, 29 – budiť, 30 – kúpeľňa, 31 – zuby, 32 – obliecť, 33 – šálka, 34 – tanier, 35 – maslo, 36 – syr, 37 – dobrú chuť, 38 – marmeláda, 39 – hodiny, 40 – musieť, 41 – bozk, 42 – príslovie, porekadlo.

**malmulte,
ne pli ol**

nur

**fari varman
manĝon**

kuiiri

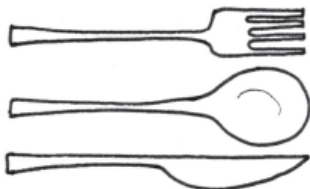

kiso

13 DEK-TRIA LECIONO

-ilo

Ni tranĉas¹ per tranĉilo². La hararon ni kombas³ per kombilo.
Per kudrilo ni kudras⁴ kaj per tondilo ni tondas⁵. Maria balaas⁶
la ĉambron per balailo.

Tranĉilo, kulero⁷ kaj forko⁸
estas manĝiloj (manĝilaro⁹).
Per manĝilaro ni manĝas.

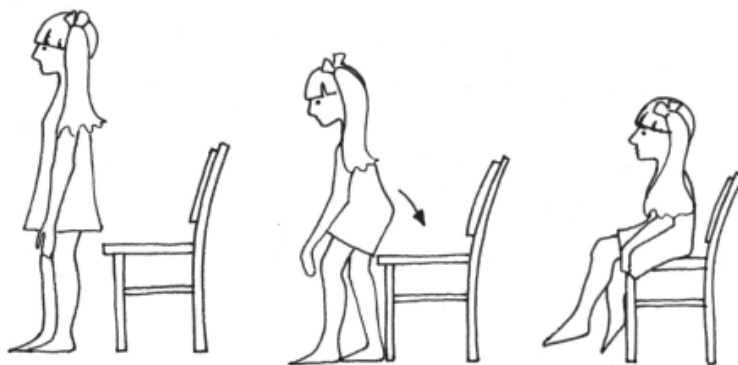

Plumo, krajono kaj kreto¹⁰
estas skribiloj. Kion ni faras
per la skribiloj?

Sur la korto¹¹ ludas infanoj per siaj ludiloj. Per
ŝlosilo¹² ni ŝlosas pordon. Mi volas tondi paperon,
sed mi ne havas tondilon. La sonorilo¹³ sonoris kaj la
lernantoj komencis lerni. Per kio ni fajfas¹⁴? Per fajfilo
aŭ per la buŝo. Birdo¹⁵ estas besto, kiu havas du piedojn
kaj du flugilojn¹⁶. Per la flugiloj ĝi povas flugi. Soldatoj¹⁷
pafas¹⁸ per pafiloj. En la kuirejo estas multaj kuiriloj. Aŭto
kaj vagonaro estas veturiloj. Kion ni faras per laboriloj?

ek-

Ŝi staras.

Ŝi eksidas.

Ŝi sidas.

tranĉilo

kombilo

kudrilo

tondilo

balailo

kulero

forko

kreto

loko antaŭ
la domo

korto

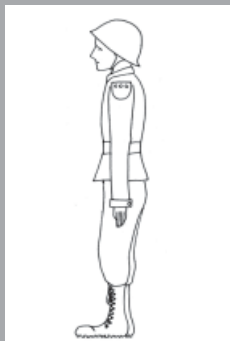
ŝlosilo

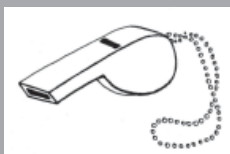
pafilo

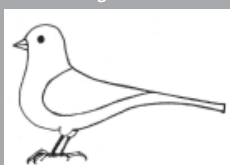
sonorilo

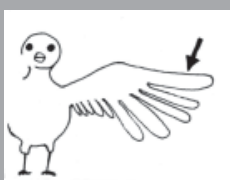
soldato

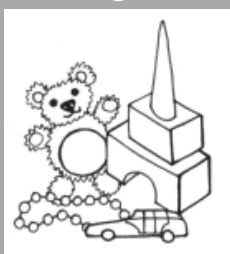
fajfilo

birdo

flugilo

ludiloj

fermi per

ŝlosilo

ŝlosi

komenci sidi

(sidiĝi)

ekside

La infano ekploris (= komencis plori). Je kioma horo vi eklaboros? Mi petas, eksidu! Mi ne povas ekdormi. Ni povas ekiri. Sur la strato²⁰ mi ekvidis amikon. La vagonaro ekveturos post kvin minutoj.

Kies? (de kiu?) – mia, via, lia...

Sur la tablo estas libro. Kies²¹ ĝi estas? – Ĝi estas mia. Kies patro laboras en fabriko? – Lia patro. Kies hundo estas antaŭ la domo? – Ŝia hundo. Kies filo vi estas? – Mi estas filo de miaj gepatroj. Kies voĉon²² vi aŭdis el telefono? Per kies plumo vi skribas? En kies ĝardeno vi estis?

Ke

La patrino diris: „Maria ne estas hejme“.
La patrino diris, ke²³ Maria ne estas hejme.

Ŝi diris: „....“ = Ŝi diris, ke

Mi scias, ke vi estas mia bona amiko. Vi skribis, ke vi ricevis mian leteron. Mi aŭdis, ke vi estas malsana²⁴. Ĉu vi pensas²⁵, ke tio estas bona? – Mi pensas, ke jes.

oni (iu, la homoj)

Tage oni²⁶ (la homoj) laboras, nokte oni dormas. En tiu familio oni parolas Esperante. En Slovakio oni parolas slovake, en Hungario oni parolas hungare. Ne ĉio estas vero²⁷, kion oni diras. Oni diras, ke vi estas malsana. Ĉion novan²⁸ oni ŝatas. Oni diras, ke kato havas naŭ vivojn.

Kiu? – mi, vi, li, ŝi, ĝi, ni, vi, ili, oni (iu, la homoj)

Kiom?

Tiom

Iom

Kiom da kapoj, tiom²⁹ da ĉapoj. Kiom da homoj, tiom da gustoj³⁰. Kiam ni ne scias kiom, ni diras iom³¹. Iom estas ne

multe. Donu al mi iom da akvo! En ĉiu malbono estas iom da bono. Li estas iom pli alta ol mi. Iom post iom. Ĉu vi volas iom da kafo? Ne parolu tiom!

EN LA KLASO

La lernantoj sidas en la klaso. La klaso estas en malnova lernejo. Ĝi havas altan pordon kaj grandajn fenestrojn. En la klaso estas nigra tabulo, bruna tablo, du libroŝrankoj kaj multaj benkoj³². Sur la plafono estas lampo. Sur la muroj estas kelkaj³³ bildoj, kiuj montras³⁴ bestojn, florojn, sezonojn kaj la homan korpon. La lernantoj sidas kaj babilas³⁵. La pordo malfermiĝas kaj venas la instruisto. La lernantoj ekstaras kaj la instruisto salutas ilin: „Bonan tagon, infanoj!“ Poste la lernantoj eksidas. Sur la planko kuŝas plumo. La instruisto demandas: „Kies plumo kuŝas sur la planko?“ – „Mia“, respondas la lernanto en la unua benko kaj prenas ĝin. La instruisto demandas: „Ĉu vi estas ĉiuj?“ – „Ne, mankas unu lernanto“, respondas iu knabo. „Hieraŭ li malsaniĝis kaj hodiaŭ li ne povis veni al la lernejo“. Poste la instruisto demandas kaj la lernantoj respondas:

„Kio estas skribiloj?“ – „Skribiloj estas iloj, per kiuj oni skribas.“ „Kio estas sur la homa korpo?“ – „Sur la homa korpo estas kapo, kolo, manoj, piedoj kaj – vestoj.“ „Kion ni havas sur la kapo?“ – „Okulojn, orelojn, nazon, buŝon, hararon kaj – ĉapon.“ „Kion ni faras per la buŝo?“ – „Per la buŝo ni manĝas, trinkas, parolas kaj fajfas.“ „Kiam la homoj manĝas?“ – „Kiam ili estas malsataj kaj – kiam ili havas ion bonan.“ „Kiujn sezonojn havas la jaro?“ – „Printempon, someron, aŭtunon kaj vintron“. „Kiujn laborilojn vi konas³⁶?“ – La lernantoj ne scias kaj silentas³⁷. „Ĉu la demando estas malfacila³⁸?“ – „La demando estas facila, sed la respondo estas malfacila“.

Respondu kaj la respondojn skribu:

Kion oni faras per tranĉilo (kombilo, kudrilo, tondilo, ŝlosilo)? Kies filo aŭ filino vi estas? Kiam oni laboras kaj kiam oni dormas? Ĉu vi pensas, ke Esperanto estas facila? Ĉu via lernejo estas nova? Kiom da benkoj estas en via klaso? Je kioma horo vi naskiĝis? Ĉu vi estas sana?

sur ĝi
veturas aŭtoj

strato

de kiu

kies

tio, kion ni
aŭdas, kiam
iu parolas

voĉo

sana

malsana

laboras
per la kapo

pensas

iu, la homoj

oni

tio, kio estas

vero

kio antaŭe ne
estis (juna)

nova

ne multe

iom

benko

ĝi estas inter
du ĉambroj

muro

vidigi per
fingro

montri

ne multaj

kelkaj

interparoli

babili

ne esti

manki

scii, ke estas

koni

ne paroli

silenti

tia, ke ĉiu
scias ĝin

facila

scii kia ĝi
estas

koni

Utvor vety na slová:

Ekplori, eksidi, paroli, pensi, scii, ekdormi, ekveturi, ŝlosi, manki, silenti, malsaniĝi, ekfajfi, sonorilo, kudri, kombi, danci, malplenigi.

GRAMATIKO

-ilo

Tranĉi – tranĉ**ilo**. Kudri – kudr**ilo**. Kombi – komb**ilo**.

Rezaŭ – n**o**ĝ. Ŝit – ih**l**a. Ĉesaŭ – hreb**e**ŝ.

Prípona -ilo oznaĉuje nástroj, pomôcku.

ek-

Ekdormi, ekplori, ekstari. Zasp**a**ŭ, rozplak**a**ŭ sa, vst**a**ŭ.

Predpona ek- oznaĉuje poĉiatok deja alebo okamŝitý dej.

oni

Oni parolas. Hov**o**ri sa. (Ludia hov**o**ria.)

Nokte **o**ni dormas. V noc**i** sa sp**i**.

Oni – neurĉite zám**e**no. Do slovenĉiny ho prekladáme zvratným zám**e**nom „sa“, alebo slovami „niekto, ludia, v**r**aĝ“.

Slovníĉek:

1 – rezaŭ, 2 – n**o**ĝ, 3 – ĉesaŭ, 4 – ŝit, 5 – strihaŭ, 6 – zametaŭ,
7 – lyŝica, 8 – vidliĉka, 9 – príbor, 10 – krieda, 11 – dvor,
12 – kl**u**ĉ, 13 – zvonĉek, 14 – pískaŭ, 15 – vták, 16 – krídlo,
17 – vojak, 18 – strielaŭ, 19 – sadnaŭ si, 20 – ulica, 21 – ĉ**i**,
22 – hlas, 23 – ŝ**e**, 24 – chorý (sana = zdravý), 25 – myslieŭ,
26 – sa, 27 – pravda, 28 – nový, 29 – toľko, 30 – chuŭ,
31 – niekoľko, trochu, 32 – lavica, 33 – niekoľko, 34 – ukázaŭ,
35 – zhováraŭ sa, 36 – poznaŭ, 37 – mlĉaŭ, 38 – ŭaŝk**y**
(facila – lah**k**y).

14 DEK-KVARA LECIONO

-ido

Infano de besto nomiĝas ido¹. Ido de ĉevalo estas ĉevalido kaj ido de hundo estas hundido. Ankaŭ birdoj havas idojn. Birdidoj ne scias flugi, ĉar ili havas malfortajn²flugilojn. Miaj geavoj havas unu kokon³, tri kokinojn kaj kvar kokidojn. Ili havas ankaŭ bovinon⁴ kaj bovidon. La bovino donas al ili lakton kaj la kokinoj donas al ili ovojn⁵. Azeno⁶ havas azenidojn, porko⁷ havas porkidojn kaj ŝafo⁸ havas ŝafidojn. Ĉu vi ŝatas katidojn?

Kien? – ...-n

Peter estas en la ĉambro (kie?) kaj iras al la fenestro (kien?). Maria estas en la pordo (kie?) kaj iras en la ĉambro (kien?). La kato iris sub la tablon (kien?) kaj nun ĝi kuras sub la tablo (kie?). La patro sidiĝis sur la seĝon (kien?) kaj nun li sidas sur ĝi (kie?). Kien vi rigardas? – Mi rigardas tien, kien vi. Kien vi ras? – Hejmen.

Pri

Hodiaŭ ni lernis pri¹¹ ĉevalidoj, hundidoj, kokidoj kaj bovidoj. Tiu libro estas pri la vivo de bestoj. Pri kio vi pensas? – Pri nenio. Ĉu vi jam parolis pri tio kun viaj gepatroj? Mi legis en gazeto¹² pri Esperanto. Mi ofte¹³ pensas pri vi. Pri kio vi korespondas kun viaj geamikoj? En lernejo infanoj lernas pri matematiko¹⁴, historio¹⁵ kaj geografio¹⁶. Tiun problemon¹⁷ ni devas priparoli. Ĉion bone pripensu!

infano de
besto

ido

ĉevalido

hundido

koko

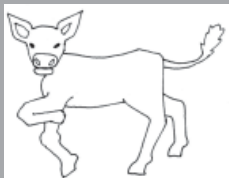
kokino

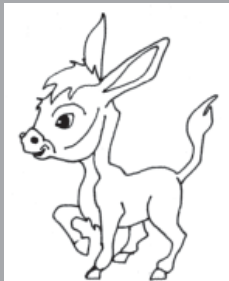
kokido

bovino

bovido

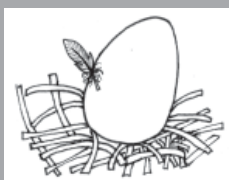
azeno

forta

malforta

OVO

porko

kien?

Kial?

Tial

Kial vi ne venis? – Tial¹⁸, ĉar mi estis malsana. Hodiaŭ estas bela vetero¹⁹, tial ni iros en arbaron. Ŝi estas malfeliĉa²⁰, tial ŝi ploras. La suno brilas kaj tial estas varme. La infano dormas, tial ĝi silentas.

Kiel?

Tiel

Kiel vi fartas? – Mi fartas tiel²¹ kiel vi. En Esperanto oni skribas tiel kiel oni parolas. Kial vi estas tiel malpura? Ŝi estas tiel bela kiel rozo. Li ne lernas tiel bone kiel ŝi. Kial vi estas tiel feliĉa? Mi estas tiel alta kiel vi, sed ne tiel alta kiel ŝi.

Ajn

Mi povas fari ĉion, kion mi volas: mi povas fari kion ajn²². Venu iam ajn (= venu ĉiam, kiam vi volas). Povas veni kiu ajn. Kie ajn vi estos (= ĉie kie vi estos), pensu pri mi. Kiun libron vi deziras? – Kiun ajn. Mi volas legi kion ajn. Tion povas fari kiu ajn.

Ĉi

Mi estas ĉi tie²³ = mi estas apud vi. En ĉi tiu leciono ni lernis pri bestoj kaj iliaj idoj. Venu ĉi tien! (= Venu al mi!). Ĉi tio estas pli proksima ol tio. Ĉi tiu libro (tiu libro al kiu mi montras per fingro) estas bela.

VESPERO

Estas vespero. La suno jam ne brilas. Finiĝas la tago. En la ĉambro lumas²⁴ lampo kaj en la forno²⁵ brulas²⁶ fajro²⁷. Ĉiuj familianoj estas hejme. Antaŭ nelonge ili vespermanĝis kaj nun ili sidas en la ĉambro. La patro legas gazeton. La avo sidas en fotelo²⁸ kaj ripozas. Hodiaŭ li laboris en la ĝardeno kaj li laciĝis. Peter legas interesan romanon²⁹ kaj Maria rigardas koloran bildlibron pri bestoj. Ŝi diras al Peter: „Rigardu, kiel ĉarmaj³⁰ katidoj estas ĉi tie!

Unu estas blanka, unu estas nigra kaj unu katido estas kiel tigrido!“ – „Lasu min³¹“, respondas Peter. „Nun mi ne havas tempon!“ Maria estas malfeliĉa, ke Peter estas tia. Tial ŝi iras al la kuirejo, kie laboras la patrino. „Ĉu mi povas helpi³² al vi?“ – „Jes, iru ĉi tien. Ni kune lavos la manĝilarojn, tasojn kaj telerojn.“ Ili kune laboras kaj Maria rakontas³³ al la patrino, pri kio ŝi lernis hodiaŭ en la lernejo. Poste la patrino rakontas ion al Maria. Tiel ili laboras kaj babilas.

Kiam la patrino kaj Maria finis la laboron, ili venis en la ĉambron, kie estis la aliaj³⁴ familianoj. Kion ili faros nun? – La gepatroj kaj la geavoj rigardos televidon³⁵. La infanoj ludos ankoraŭ ĝis la naŭa horo en sia ĉambro. Poste ili lavos sin, diros al la gepatroj kaj la geavoj „Bonan nokton!“ kaj iros dormi. Kiam finiĝos la televida filmo³⁶, ankaŭ la aliaj familianoj enlitiĝos.

PROVERBOJ

Bojas³⁷ hundidoj, ĉar ankaŭ la hundo tiel faras. Kiu ne parolas, tiu ne eraras. Kiu ne laboras, tiu ankaŭ ne manĝu! En ĉiu malbono estas iom da bono. Ĉiu komenco estas malfacila. Kiu multe parolas, malmulte pensas. Ne vivu kiel vi volas, vivu tiel, kiel vi povas. Pli bona estas unu amiko malnova, ol du novaj. Nova balailo bone balaas.

Memoru:

Li kuris en ĝardeno. *Bežal v záhrade.* Li kuris en la ĝardenon. *Bežal do záhrady.* Ĉion bone **pripensu!** *Všetko si dobře přemysli!* Ni tion ankoraŭ preparolos. *Ešte si o tom pohovoríme.*

tien

ŝafo

gazeto

tiam+tiam
+tiam+tiam...

ofte

matematiko

historio

geografio

brilas la suno
= bela vetero

vetero

ridetas, ĉar
ĉio estas bona

feliĉa

volas havi

deziras

tie – ĉi tie

apuda

proksima

lampo lumas

lumas

forno

fajro

fotelo

tre bela

ĉarma

labori kun

helpi

ne malhelpi

lasi

paroli pri io

rakonti

ne tiu ĉi,
sed tiu

alia

Respondu la demandojn:

Kiel nomiĝas infanoj de bestoj? Kion donas al la homoj bovinoj kaj kokinoj? Pri kiuj bestoj ni lernis en ĉi tiu leciono? Ĉu vi estas tiel alta kiel via patro? Ĉu vi ĉiam povas fari kion ajn vi volas? Ĉu vi havas hejme fornon? Rakontu, kion faris via familio hieraŭ vespere!

GRAMATIKO

-ido

Hundido, katido, ĉevalido. Psíĉatko, maĉiatko, žriebätko.
Pripona -ido oznaĉuje mláďa alebo potomka.

Kien? – ... -n

Kie vi estas? – *Kde si?* Kien vi iras? *Kam ideš?* En la ĝardeno. *V záhrade.*
En la ĝardenon. *Do záhrady.*

Na oznaĉenie smeru používame koncovku -n.

Predložky da a de už vyjadrujú smer, preto po nich smerovú koncovku nedávame.

ajn

Kiu ajn. *Hocikto.* Kiam ajn. *Hocikedy.* Kiel ajn. *Hocijako.* Kiom ajn. *Hocikoľko.* Slovíčko ajn zopovedá našej predpone hoci-.

ĉi

Tiu, ĉi tiu. *Ten, tento.* Tia, ĉi tia. *Taký, takýto.* Tio, ĉi tio. *To, toto.* Tie, ĉi tie. *Tam, tu.* Slovíčkom ĉi ukazujeme na to, čo je k nám bližšie.

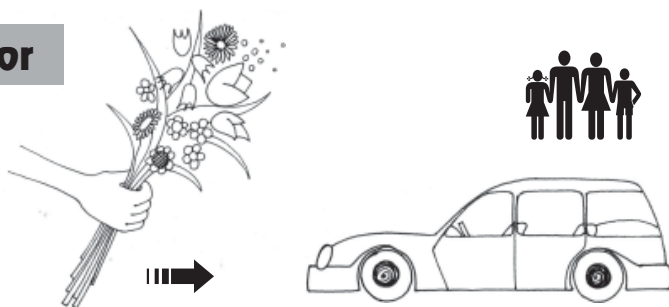
Môže stáť pred slovom, alebo za ním.

Slovníček:

1 – mláďa, 2 – slabý (forta – silný), 3 – kohút, 4 – krava, 5 – vajce,
6 – somár, 7 – prasa, 8 – ovca, 9 – kam, 10 – do záhrady, 11 – o, na
(predložka), 12 – noviny, 13 – často, 14 – matematika, 15 – dejepis,
16 – zemepis, 17 – problém, 18 – preto, 19 – počasie, 20 – nešťastná,
21 – tak, 22 – ĉokoľvek, hociĉo, 23 – tu, 24 – svietiť, 25 – pec,
26 – horieť, 27 – oheň, 28 – kreslo, 29 – román, 30 – pôvabný,
31 – nechať, 32 – pomôcť, 33 – porozprávať, 34 – iný, 35 – televízia,
36 – film, 37 – brechať.

15 DEK-KVINĀ LECIONO

Por

Tiuj floroj estas **por**¹ vi. Tio estas aŭto **por** kvar personoj².

Libro por infanoj. Ĉambro por gastoj³. Por kio vi venis? – Mi venis por vidi vin⁴! (Mi venis, ĉar mi volis vidi vin.) Mi havas nenion por manĝi⁵. Ĉu vi havas ion por trinki? Nun mi ne havas tempon por ludi kun vi. Por kiu estas tiu ĉokolado? – Por ŝi. Ni estas amikoj por ĉiam. Ni ne vivas por manĝi, sed manĝas por vivi⁶.

Por ke ... -u

ke ... -u

Donu al mi plumon, **por ke** mi povu⁷ skribi.

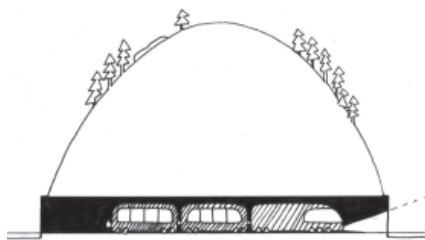
Parolu malrapide, **por ke** ĉiu komprenu⁸ vin.

Ni lernas, por ke ni sciu.

Mi volas, ke vi laboru⁹. (Mi volas: „Vi laboru!“)

Ili volas, ke mi venu hodiaŭ. (Ili volas: „Mi venu...“)

Tra

La vagonaro veturas tra¹⁰ la tunelo.

Tra la fenestro ŝi vidas la ĝardenon.

por

homo

persono

amiko

en nia domo

gasto

havi en la kapo bildon pri tio, kion ni aŭskultas

kompreni

tra

tunelo

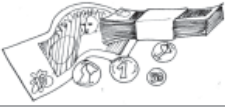
ĉirkaŭ

kravato

kontraŭ
volas legi,
sed ne povas
 legus

mono
havas multe
da mono

riĉa

flugmaŝino

kampo
ankaŭ tiel,
ĉi tiel
 same

mezo

12:00

tagmezo
post nelonge

baldaŭ

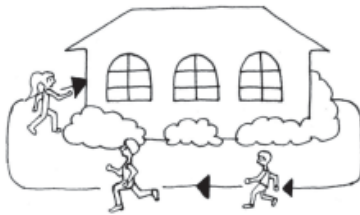

dekstre

Mi veturis per aŭto tra multaj urboj. Tra la fenestro brilas la suno. Li eniris¹² tra unu pordo kaj eliris¹³ tra alia pordo. Ni longe iris tra arbaro. Ĉu vi jam tralegis¹⁴ la tutan libron? – Ne, mi nur trarigardis ĝin.

Ĉirkaŭ

La infanoj kuras ĉirkaŭ¹⁰ la domo.

La familio sidas ĉirkaŭ la tablo.

La patro havas ĉirkaŭ la kolo kravaton. Ĉirkaŭ la domo estas ĝardeno. La domo estas ĉirkaŭ (pli-malpli) dek metrojn alta. Venu ĉirkaŭ la sesa horo!

Kontraŭ

Kontraŭ¹⁶ nia domo staras lernejo. La domoj staras unu kontraŭ la alia. Kion vi havas kontraŭ mi? Ĉu vi estas kun mi, aŭ kontraŭ mi?

Se ... -us

Mi legus¹⁷, sed mi ne havas libron. (Mi volas legi, sed mi ne havas libron.) Mi legus, se¹⁸ mi havus libron. Se mi estus sana, mi estus feliĉa. Se estos bela vetero, mi venos. Sed se ne, mi restos hejme. Ĉu vi estus feliĉa, se vi havus multe da mono¹⁹? – Mi estus riĉa²⁰, sed mi ne scias, ĉu mi estus feliĉa.

Mi volus havi flugmaŝinon²¹. Se mi havus flugmaŝinon, mi estus feliĉa. Kion mi farus, se mi havus flugmaŝinon? Mi flugus super la urbo. Poste mi flugus ĉirkaŭ la urbo, super kampoj²² kaj arbaroj... Multaj homoj

diras: „Mi lernus Esperanton, se ĉiuj homoj lernus ĝin.“ Se ĉiu homo parolus same²³, neniu lernus Esperanton. Sed se ĉiu homo lernus Esperanton, ĉiuj homoj komprenus sin...

TAGMANĜO²⁴

Estas tagmezo²⁵. Ĉiuj familianoj estas en la manĝoĉambro. Hodiaŭ ili ne laboras, ĉar estas dimanĉo. La familianoj sidas ĉirkaŭ la tablo kaj ili baldaŭ²⁶ tagmanĝos.

Dekstre²⁷ sidas la patro kaj maldekstre, kontraŭ la patro, sidas la avo. Peter sidas apud Maria kaj kontraŭ ili sidas la avino. La patrino alportas²⁸ la manĝojn sur la tablon. Sur la tablo estas blanka tablotuko²⁹. Antaŭ ĉiu familiano kuŝas buŝtuko, manĝilaro kaj du teleroj: unu por supo³⁰ kaj la alia por la dua manĝo.

„Maria, ĉu vi scias, kion ni hodiaŭ tagmanĝos?“ – demandas Peter. – „Jes, mi scias. Por la tagmanĝo estos legoma³¹ supo, terpomoj³², brasiko³³ kaj viando³⁴. Poste ni manĝos kukojn²⁵ kaj fruktojn.“ Kiam estas ĉio preta³⁶, ili komencas manĝi. Unue ili manĝas supon. Maria ne ŝatas legoman supon, sed la patrino diras al ŝi: „Prenu almenaŭ³⁷ iom, por ke vi ne estu malsata!“ Ĉiuj manĝas kun granda apetito. Post la manĝo ili prenas ankoraŭ fruktojn kaj kukojn. La gepatroj trinkas tason da nigra kafo. Iom da tempo ili ankoraŭ sidas ĉirkaŭ la tablo kaj babilas pri diversaj³⁸ aferoj³⁹. Estas bela vetero kaj tial ili iras al la ĝardeno. En la ĝardeno estas kelkaj benkoj, kie oni povas sidi, babili aŭ ripozi. Estas aŭtuno kaj en la ĝardeno maturiĝas diversaj fruktoj. Se iu volas manĝi pomojn, pirojn⁴⁰ aŭ prunojn⁴¹, li povas preni iom ajn el la ĝardenaj fruktoarboj.

Memoru:

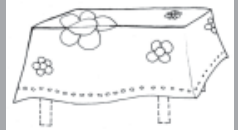
Mi havas nenion por manĝi. *Nemám nič na jedenie.*
Mi venis por vidi vin. *Prišiel som, aby som ťa videl.*
Ni lernas, por ke ni sciu. *Učíme sa, aby sme vedeli.*
Diru al ŝi, ke ŝi eksidu. *Povedz jej, aby si sadla.*

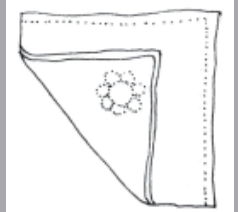
maldekstre

havas en la
manoj kaj iras

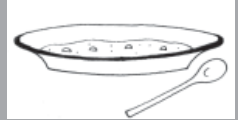
portas

tablotuko

buŝtuko

supo

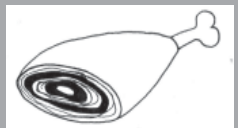
legomoj

terpomoj

brasiko

viando

kuko

jam estas,
oni faris ĝin

preta

ne malpli ol

almenaŭ

multaj
malsamaj,
ĉiu estas alia

diversaj

tio, pri kio
ni parolas

afero

piro

prunoj

Respondu la demandojn:

Ĉu vi ŝatas legoman supon? Kion vi havis hieraŭ por la tagmanĝo? Por kio ni lernas? Por kio ni manĝas? Kion vi farus, se vi havus flugmaŝinon?

GRAMATIKO

Por ke ...-u

Por ...-i

Ke ...-u

Donu al mi plumon, **por ke** mi povu skribi. *Daj mi pero, aby som mohol písat.* Ni lernas, **por ke** ni sciu. *Učíme sa, aby sme vedeli.*

Vāzbou por ke + rozkazovací spōsob vyjadrujeme „aby niekto niečo urobil“ (účelová veta vedľajšia).

Ni lernas, **por ke** ni sciu = ni lernas **por** scii. Ni ne vivas, **por ke** ni manĝu = ni ne vivas **por** manĝi. *V niektorých prípadoch (ak majú obidve vety spoločný podmet) môžeme formu „por ke + rozk. spōsob“ skrátiť na „por + nerurčítok.*

Ni volas, **ke** vi laboru. *Chcem, aby si pracoval.* Diru al li, **ke** li eksidu. *Povedz mu, nech si sadne.* Žiadacie vety uvádzame spojku ke, po ktorej nasleduje rozkazovací spōsob. Spojka ke nahradzuje priamu reč, preto slovesu ostáva koncovka, akú by malo pri priamej reči:

Mi volas, **ke** vi laboru = Mi volas: „**Vi laboru!**“

-us

Mi legus, se mi havus libron.

Ĉital by som, keby som mal knihu.

Se mi estus sana, mi estus feliĉa.

Keby som bol zdravý, bol by som

šťastný. Podmieňovací spōsob má

koncovku -us.

Tvary slovesa:

Est	-i	neurčítok (byť)
	-is	minulý čas (bol)
	-as	prítomný čas (je)
	-os	budúci čas (bude)
	-us	podmieňovací spōsob (bol by)
	-u	rozkazovací spōsob (buď)

Slovníček:

1 – pre, 2 – osoba, 3 – hosť, 4 – aby som ťa videl, 5 – na jedenie, 6 – aby sme žili, 7 – aby som mohol, 8 – rozumieť, 9 – aby si pracoval, 10 – cez, 11 – tunel, 12 – vojsť, 13 – výjsť, 14 – prečítať, 15 – okolo, 16 – oproti, 17 – čítal by som, 18 – keby, 19 – peniaze, 20 – bohatý, 21 – lietadlo, 22 – pole, 23 – tak isto, 24 – obed, 25 – poludnie, 26 – onedlho, 27 – vpravo, 28 – prinášať, 29 – obrus, 30 – polievka, 31 – zeleninová, 32 – zemiak, 33 – kapusta, 34 – mäso, 35 – koláč, 36 – hotový, 37 – aspoň, 38 – vec, záležitosť, 39 – rozličný, 40 – hruška, 41 – slivka.

16 DEK-SESĀ LECIONO

-ono

1/2

duono¹

1/3

triono

2/3

du trionoj

3/4

tri kvaronoj

Kioma horo estas?

07:15

Estas la sepa
kaj kvarono

08:45

Estas la oka
kaj tri kvaronoj

04:30

Estas la kvara
kaj duono

Kvar estas duono de ok. Du estas triono de ses. Kiom estas duono de dek du? Komenco bona, laboro duona. Kio estas duonhoro?

HORLOĜO

Kio estas horloĝo? – Horloĝo estas ilo por mezuri² la tempon. La horloĝo havas du montrilojn: longan kaj mallongan. La longa montrilo montras minutojn, la mallonga montras horojn. Kelkaj horloĝoj havas ankoraŭ unu montrilon, kiu montras sekundojn³. Estas ankaŭ elektraj⁴ horloĝoj, kiuj ne havas montrilojn. Horloĝoj estas diversaj. Sur la turo⁵ de preĝejo⁶ estas turhorloĝo. Hejme ni havas grandan murhorloĝon. Sur la antaŭbrako⁷ ni portas brakhorloĝon. Matene nin vekas vekhorloĝo. Ĉu vi scias, kio estas sunhorloĝo? Kian horloĝon vi havas? Kioman horon ĝi montras?

Po

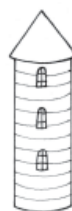
La patrino donis al la infanoj po⁸ du pomoj. (Ŝi donis al ĉiu infano du pomojn.) La homo havas sur ĉiu mano po kvin fingroj. Mi legas la libron po dek paĝoj ĉiutage. La gastoj

montriloj

preĝejo

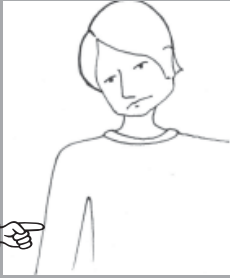
turo

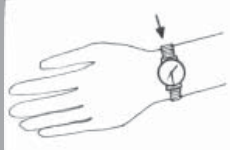
turhorloĝo

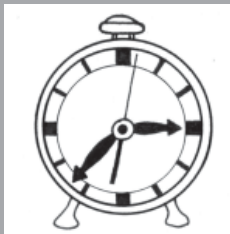
murhorloĝo

brako

brakhorloĝo

vekhoroĝo

30 minutoj

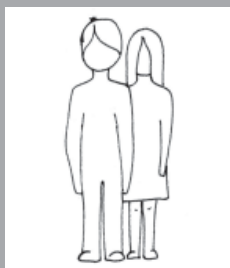
duonhora

ekscii per ilo,
kiom longa,
alta... io estas

mezuri

po du

duopo (paro)

eltrinkis po du glasoj da vino⁹. La soldatoj staras po kvin en ĉiu vico¹⁰. En la klaso staras tri vicoj po du benkoj. Ni lernas ĉiutage po kvin horoj. Po kiom da horoj vi lernas?

-opo

Kio estas **duopo**¹¹? – Duopo estas du homoj aŭ du objektoj kune. Duopo estas paro¹². Kio estas triopo? – Triopo estas tri homoj aŭ tri objektoj kune. La lernantoj iras po du. Ili iras duope (en duopoj). La soldatoj iras kvarope (po kvar). En la parko promenis duopoj. Nia familio ĉiam vespermanĝas kvarope. Ni iris unuope (po unu).

-ad-

En la ĝardeno longe bojis hundo. Ni aŭskultis ĝian bojadon¹³. Antaŭhieraŭ mi ricevis leteron, hieraŭ mi ricevis leteron, hodiaŭ mi ricevis leteron... – ĉiutage mi ricevadas leteron. De longa irado min doloras¹⁴ la piedoj. Li longe legis. De longa legado lin doloras la okuloj. Ŝi ŝatas bicikladon kaj naĝadon. Ĉu la hodiaŭa instruado estis interesa?

-obl-

$$2 \times 3 = 6$$

Duoble¹⁵ tri estas ses.

Duoble kvar estas ok. Trioble kvin estas dek kvin. En nia lernejo estas duoble pli da lernantoj ol en via lernejo. Hodiaŭ mi faris duoblan laboron. Ni havas kelkoble pli da mono ol vi. Kiu donas rapide, donas duoble. Kiom estas 3 x 3, 4 x 3, 4 x 4, 2 x 6?

-foje

Unufoje¹⁶

Dufoje

Kiomfoje? – Unufoje, dufoje, trifoje, kvarfoje, ... multfoje.

Oni povas morti¹⁷ nur unufoje. Dufoje mezuru, unufoje tondu! Mi trifoje kisis mian patrinon.

Ĉiufoje, kiam mi estis ĉe vi, vi ne estis hejme. Venu alian fojon! Faru tion ankoraŭfoje! Mi jam dufoje diris al vi, ke vi devas pli bone lerni. Kelkfoje mi vidis tiun homon. Vivis foje reĝo¹⁸ kaj li havis tri filojn.

EKSKURSO¹⁹ AL LA NATURO²⁰

Foje diris la instruistino al la lernantoj: „Hodiaŭ ni faros ekskurson al la naturo!“ Ĉiuj infanoj ĝojis²¹: estas bela vetero kaj estas pli agrable²² ekskursi, ol sidi en la klaso.

Kiam ili eliris el la lernejo, estis la oka horo kaj duono. La unua iris la instruistino. La lernantoj iris duope post ŝi. Unue ili ĉirkaŭiris²³ malgrandan arbaron, kiu estas apud la lernejo. Poste ili iris tra la kampoj kaj haltis²⁴ ĉe malgranda rivero²⁵.

„Ĉu vi scias, kie ni estas?“ – demandis la instruistino.

„Jes, en la naturo“ – respondis iu lernanto. – „Kaj ĉu vi scias, kio estas la naturo?“ – „La naturo estas ĉio ĉirkaŭ ni, kion ne faris la homo: akvo, aero²⁶, tero²⁷, plantoj²⁸ kaj animaloj²⁹...“ – respondis alia lernanto. – „Jes, bonege!“; diris la instruistino. „La naturo estas belega kaj ni ne povus vivi sen ĝi.“

Estas bela printempa tago. La suno brilas kaj blovas³⁰ vermeta vento³¹. La infanoj kuras sur la herbejo³² kaj kolektas³³ florojn.

ANEKDOTO

La lernantoj lernas pri la sezonoj. La instruistino demandas knabon en la unua benko:

„Cu vi scias, kiam oni kolektas fruktojn?“ – „Kiam en la ĝardeno ne estas hundo“, respondis la lernanto.

MEMORU!

-ON-

5 estas duono de 10
10 estas dekono de 100
3 estas triono de 9

-OBL-

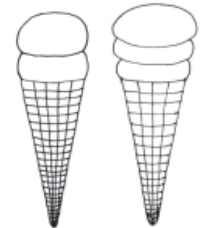
10 estas duoblo de 5
100 estas dekoblo de 10
9 estas trioblo de 3

**ofte aŭ longe
...-i**

-adi

doloras

duobla, triobla

fini la vivon

morti

reĝo

**longa
promeno**

ekskurso

ĉio ĉirkaŭ ni

naturo

esti feliĉa

ĝoji

bona por ni

agrabla

fini iri

halti

rivero

birdoj flugas
en ĝi

aero

ni iras sur ĝi

tero

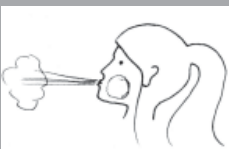
herbo

arboj, floroj
kaj herboj

plantoj

bestoj
kaj homoj

animaloj

blovas

vento

kolekti

Memoru:

Ni iris unuope. *Ŝli sme jednotlivo (po jednom).*
Faru tion ankoraŭfoje. *Urob to eŝte raz.*

Respondu:

Kion diris foje la instruistino al la lernantoj? Kiam ili eliris el la lernejo? Kion ili ĉirkaŭiris? Kie ili poste haltis? Kio estas naturo? Kio estas horloĝo? Kiajn montrilojn havas horloĝo? Kiajn horloĝojn vi konas? Ĉu la lernantoj en via klaso sidas unuope? Ĉu vi ofte ricevadas leterojn? Ĉu vi legis iun libron dufoje? Kiom estas trioble kvar? Kioma horo estas nun?

GRAMATIKO

-ono

Duono, triono, kvarono.... *Polovica, tretina, ŝtvrtina...*
Príponou -ono tvoríme zlomky.

-opo

Duopo, triopo, kvaropo.... *Dvojica, trojica, ŝtvorica...*
Príponou -opo tvoríme hromadné číslovky.

-obl-

Duoble kvar estas ok. *Dvakrát ŝtyri je osem.*
Duobla – *dvojnásobný*. Trioblo – *trojnásobok*.
Príponou -obl- tvoríme násobné číslovky.

-ad-

Legadi, iradi, skribadi. *Čítavať, chodievať, písavať.*
Prípona -ad- vyjadruje trvanie deja, alebo jeho časté opakovanie.

Slovníček:

1 – polovica, 2 – merať, 3 – sekunda, 4 – elektrický, 5 – veža,
6 – kostol, 7 – rameno (náramkové hodinky), 8 – po, 9 – víno,
10 – rada, zástup, 11 – dvojica, 12 – pár, 13 – brehanie, 14 – bolieť,
15 – dvakrát, 16 – jeden raz, 17 – zomrieť, 18 – kráľ, 19 – výlet,
20 – príroda, 21 – radovať sa, 22 – príjemný, 23 – obísť, 24 – zastať,
25 – rieka, 26 – vzduch, 27 – zem, 28 – rastlina, 29 – živočích,
30 – fúkať, 31 – vietor, 32 – lúka, 33 – zbierať.

17 DEK-SEPA LECIONO

Rigardi – Vidi

Maria rigardas
el la fenestro
kaj vidas hundon.

Aŭskulti – Aŭdi

Peter aŭskultas radioaparaton¹
kaj aŭdas² muzikon³.

Paroli – Diri

Tiu viro parolas, sed ni ne
komprenas lin. Ni ne scias
kion li diras, ĉar li ne
parolas Esperante.

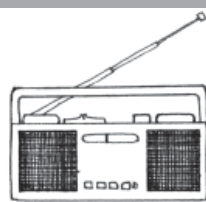

Mi rigardas, sed mi vidas nenion. Rigardu: ĉu vi vidas tiun birdon? Mi aŭskultas, sed mi aŭdas nenion. Mi aŭdis bonan anekdoton: aŭskultu, mi diros ĝin al vi. Tiu virino multe parolis, sed malmulte diris.

Rigardi = voli vidi. Aŭskulti = voli aŭdi. Paroli = voli diri.

-aĵo

Aĵo⁴ estas objekto aŭ afero. Skribaĵo estas tio, kion mi (aŭ iu alia) skribis. Legaĵo estas tio, kion ni povas legi. Novaĵo estas io nova, pri kio ni ankoraŭ ne aŭdis. Trinkaĵo estas tio, kion ni povas trinki. Akvo, limonado, kafo, biero, vino kaj lakto estas trinkaĵoj. Biero kaj vino estas alkoholaĵoj. Kio estas manĝaĵo? – Ĉio, kion ni povas manĝi. Ĉokolado, bombono⁵, kuko kaj sukero⁶ estas dolĉaj⁷ – ili estas dolĉaĵoj (sukeraĵoj). Infanoj ŝatas dolĉaĵojn. Kio estas ĉirkaŭaĵo, azenaĵo, bovaĵo, malagrabraĵo?

radioaparato

aŭdas

muziko

objekto
aŭ afero

aĵo

io nova

novaĵo

io por trinki

trinkaĵo

sukero

bona kiel
sukero

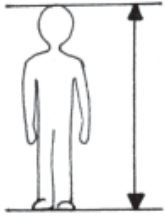
dolĉa

io dolĉa

dolĉaĵo

kial?

pro kio?

alteco

riĉa homo

riĉulo

tiu, kiu
multe scias

saĝa

malsaĝa

stulta

ie
malproksime

for

per la nazo
ni spiras

spiri

sen tio, plie

krom

nur unu,
sen aliaj

sola

devas havi

bezonas

ankaŭ ne

nek

ne tute,
sed mankas
malmulte

preskaŭ

Pro

Pro⁸ kio ŝi ploras? Ŝi ploras, ĉar ŝi estas malfeliĉa. Pro kio vi venis? Pro tio, ĉar mi volis vidi vin. Pro la arboj li arbaron ne vidas. Pro kio vi ridas? Pro tio, ĉar mi aŭdis bonan anekdoton. Li amas tiun knabinon pro tio, ke ŝi estas bona kaj bela.

PRO KIO = KIAL PRO TIO = TIAL

-eco

Eco⁹ de bona homo estas boneco. Eco estas kvalito de io. Mi amas vin pro via beleco (via eco estas, ke vi estas bela). Kian altecon vi havas? En unueco estas forto. Vivu¹⁰ la amikeco! Inter infaneco kaj matureco estas juneco. Mi ŝatas belecon kaj purecon. Ecoj: bona, bela, alta, granda, agrabla...

-ulo

Bonulo¹¹ estas bona homo. Riĉulo estas riĉa homo, kiu havas multe da mono. Malriĉulo havas malmulte da mono. Homo, kiu havas altan aĝon, estas altaĝulo (maljunulo). Malsana homo estas malsanulo. Bela knabino estas belulino. Ĉu vi scias, kio estas malsanulejo¹²? Karulo estas homo, kiun ni amas kaj kiu estas al ni kara. Saĝa¹³ homo (kiu multe scias) estas saĝulo kaj malsaĝa (stulta) homo estas malsaĝulo (stultulo). Homoj, kiuj estas kun ni, estas niaj kunuloj kaj homoj, kiuj estas kontraŭ ni, estas niaj kontraŭuloj.

For

Estas for¹⁴ = estas ie malproksime, ne ĉi tie.
Iru for = iru de ĉi tie, sur alian lokon.

Mi ne loĝas kun miaj gepatroj; mi loĝas for de miaj gepatroj. Miaj geamikoj jam iris for. Ili jam foriris. La vagonaro forveturis antaŭ kvin minutoj. Kiu hodiaŭ forestas? For de la okuloj, for de la koro.

LA VIVO DE LA HOMO

Ĉiu homo devas manĝi, trinki kaj spiri¹⁵. Krom¹⁶ tio la homo devas labori, ripozi kaj dormi. La homo ne povas vivi sola¹⁷. Li bezonas¹⁸ amikojn, kiuj komprenas kaj amas lin.

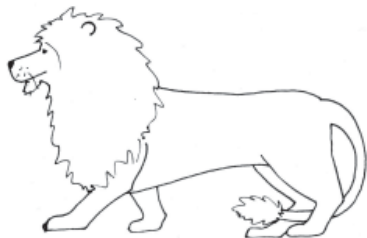
Kiam Peter naskiĝis, li estis tute malgranda. Li trinkis nur la patrinan lakton. Li ne sciis paroli, nek¹⁹ iri. Preskaŭ²⁰ ĉiam li dormis. Li suĉis la patrinan lakton: li estis suĉinfano²² (bebo). Sed la tempo pasis²³ kaj Peter kreskis²⁴. Li lernis manĝi, iri kaj paroli. Kiam li estis trijara, li jam kuradis tra la loĝejo, mem vestadis sin kaj komencis vizitadi²⁶ infanĝardenon²⁷. Tie li ludadis kun aliaj infanoj kaj ĝojis, ke li baldaŭ fariĝos lernanto.

Forpasis²⁸ kelkaj jaroj kaj Peter estas lernanto. Nun li jam vizitadas la 7-an klason. Ĉiutage li lernas pri interesaj aferoj. Peter baldaŭ finos la lernejon kaj fariĝos studento²⁹. Lia infaneco estos for. Li estos junulo (fraŭlo³⁰) kaj poste matura homo. Li eble edziĝos³¹ kaj havos proprajn³² infanojn, pri kiuj li zorgos³³, kiel nun zorgas pri li liaj gepatroj.

PROVERBOJ

Malbona novaĵo rapide kuras. Saĝulo scias ion, sed neniu scias ĉion. Riĉulo veturas, malriĉulo kuras. Juneco ne scias – maljuneco ne povas. For de la okuloj – for de la koro³⁴. Dum la manĝado venas apetito. Pli bona estas saĝa malamiko, ol malsaĝa amiko. Pli bone zorgas unu patrino pri dek infanoj, ol dek infanoj pri unu patrino.

EN ZOOLOGIA³⁵ ĜARDENO (ZOO)

Kion dirus ĉi tiu tigo, se ĝi sciis paroli?

– Antaŭ ĉio ĝi dirus, ke ĝi ne estas tigo, sed – leono³⁶.

trinki lakton
de la patrino

suĉi

suĉinfano
(bebo)

ĉiam iri

pasi

grandiĝi

kreski

nur li sola

mem

iri en
iun lokon

viziti

lernejo por
malgrandaj
infanoj

infanĝardeno

juna viro

junulo

la patro estas
la edzo de la
patrino

edzo

nur mia
(lia, ŝia...)

propra

labori ĉirkaŭ
infano

zorgi

koro

leono

Memoru:

Ŝi ne venis pro malbona vetero.
Nepriŝla pre zlé počasie.
Tio estas floroj por vi. *To sú kvety pre teba.*
Pro *udáva príčinu*, por *udáva cieľ*.

Respondu kaj la respondojn skribu:

Kio estas: skribaĵo, legaĵo, novaĵo, trinkaĵo, ĉirkaŭaĵo, stultaĵo? Kian altecon vi havas? Kio estas inter infaneco kaj matureco? Kio estas: bonulo, belulino, malsanulo, malsanulejo?

Rakontu anekdoton en Esperanto!

Diru kelkajn proverbojn!

GRAMATIKO

-aĵo

Novaja, trinkaĵo, dolĉaĵo. *Novinka, nápoj, sladkosť.*
Príponou -aĵo tvoríme názvy pre predmety alebo veci.

-eco

Beleco, boneco, juneco. *Krása, dobrota, mladosť.*
Prípona -eco vyjadruje vlastnosť.

-ulo

Riĉulo, karulo, saĝulo. *Boháč, miláčik, mudrc.*
Prípona -ulo označuje osobu s určitou vlastnosťou.

Slovniĉek:

1 – rádio, 2 – počuť, 3 – hudba, 4 – vec, 5 – cukrík, 6 – cukor, 7 – sladký, 8 – pre (príčina), 9 – vlastnosť, 10 – nech žije, 11 – dobrák, 12 – nemocnica, 13 – múdry, 14 – preč, 15 – dýchať, 16 – okrem, 17 – sám, 18 – potrebovať, 19 – ani, 20 – takmer, 21 – sať, cicať, 22 – dojča (dieťaťko), 23 – plynúť, bežať, 24 – rásť, 25 – sám (od seba), 26 – navštevovať, 27 – detská škôlka, 28 – uplynúť, 29 – študent, 30 – mládenec, 31 – oženiť sa, 32 – vlastný, 33 – stara sa, 34 – srdce, 35 – zoológická, 36 – lev.

18 DEK-OKA LECIONO

Kvankam

Tamen

Kvankam¹ brilis la suno, tamen² estis malvarme.
(Ankaŭ se brilis la suno, kontraŭ tio estis malvarme.)

Kvankam li estas riĉa, tamen li ne estas feliĉa.

Kvankam mi aŭskultas, tamen mi nenion aŭdas: estas silento³. Kvankam mi rigardas, tamen mi nenion vidas: estas mallumo. Kvankam li estas juna, tamen li estas saĝa.

-em-

Estas **ema**⁴ (**emas**) = ŝatas, volas ion fari.

Laborema homo ŝatas kaj volas labori. Tiu, kiu timas⁵, estas timema. Ĉu vi estas dormema? – Ne, mi dormis sufiĉe⁶! Infanoj ŝatas ludi. Ili estas ludemaj. Ĉu vi estas ŝparema⁷?

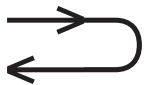
-ebl-

Eble⁸ = povas esti, ke jes, aŭ ne.

Estas ...**ebla** = oni povas ĝin ...i.

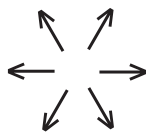
Videbla estas tio, kion ni povas vidi. Aŭdebla estas tio, kion ni povas aŭdi. Tiu letero ne estas legebla. Ĉu tiu akvo estas trinkebla? Mi ne kredas⁹, ĉar tio estas nekredebla. Tio ne estas ebla (tio ne povas esti). Eble mi venos, ankoraŭ mi ne scias. Tra fenestro ni vidas, ĉar vitro¹⁰ estas travidebla.

Re-

Refoje¹¹ = ankoraŭfoje, denove. Reskribi = skribi ankoraŭfoje, la duan fojon. Reveni = veni al la sama loko, kie ni estis. Ĝis revido! Kiam vi revenos? Kiam vi redonos al mi la libron, kiun mi pruntis¹² al vi?

Dis-

Disiri¹³ = iri al diversaj lokoj. Disdoni = doni al diversaj homoj. Disdonu la librojn! La birdoj disflugis. Distranĉu la kukon! Leterportisto disportas leterojn kaj bildkartojn. Peter disdonis bombonojn.

ankaŭ se

kvankam

kontraŭ tio

tamen

kiu ŝatas
labori

laborema

pensi, ke
estos malbone

timi

dormema

tiom, kiom
ni bezonas

sufiĉe

kolekti monon

ŝpari

tio, kion ni
povas vidi

videbla

povas esti
ke jes

eble

el ĝi estas
glaso, botelo
kaj fenestro

vitro

ankoraŭfoje,
la duan fojon

refoje

**doni por
ia tempo**

prunti

reveni

**iri al
diversaj lokoj**

disiri

**ricevi kontraŭ
mono**

aĉeti

**doni kontraŭ
mono**

vendi

**loko, kie ni
povas aĉeti**

vendejo

**granda
vendejo**

magazeno

**veni unu
al la alia**

renkonti

tial, sekve

do

korbo

EN LA MAGAZENO¹⁴

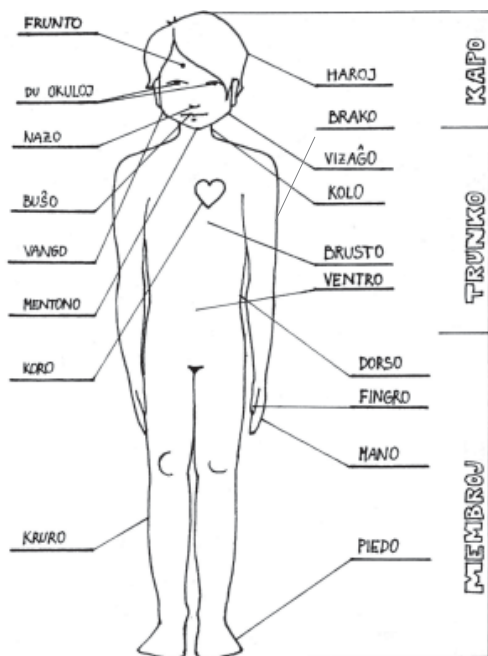
Hodiaŭ matene diris al mi la patrino: „Mi petas, iru en la magazemon kaj aĉetu¹⁵ kelkajn manĝaĵojn! Aĉetu du litrojn da lakto, buteron, panon kaj fruktojn!“ Antaŭ la domo mi renkontis¹⁶ mian amikon, Roberton. Ankaŭ li iris al la sama magazeno, do¹⁷ ni iris kune. En la magazeno mi prenis aĉetkorbon¹⁸ kaj serĉis tion, kion la patrino deziras. Baldaŭ mi trovis¹⁹ ĉion. Mi rememoris²⁰, ke ni hejme ne havas sukeron, do mi aĉetis ankaŭ ĝin. Poste mi helpis al Robert serĉi²¹ tion, kion li volis aĉeti: fromaĝon, nigran kafon, limonadon kaj botelon da biero por la patro. Longe ni serĉis fruktojn, sed ni ne povis trovi ilin. Tial ni demandis la vendistinon²²: „Kie troviĝas la fruktoj?“ – „Fruktoj ne estas aĉetebraj en ĉi tiu magazeno“, respondis la vendistino. „Vi devas viziti la apudan vendejon“. Ni do pagis²³ kaj ambaŭ²⁴ iris al la fruktovendejo. – „Kiom kostas²⁵ ĉi tiuj pomoj?“ – mi demandis kaj montris per la fingro al belaj ruĝaj pomoj. „Unu kilogramo kostas dudek kronojn²⁶“, afable²⁷ respondis la vendistino. Ni ambaŭ aĉetis po du kilogramoj da pomoj. Poste ni revenis hejmen. Antaŭ nia domo ni disiris, ĉar Robert loĝas en alia domo. „Vi forgesis²⁸ diri al mi, ke mi aĉetu ankaŭ sukeron“, mi diris al la patrino, kiam ŝi malfermis la pordon. „Jes, mi tute forgesis pri tio. Bone, ke vi rememoris“, ŝi respondis.

LA HOMA KORPO

Hodiaŭ ni lernis pri la homa korpo. La instruistino desegnis²⁹ sur la tabulo bildon de la homa korpo kaj diris:

„La homa korpo havas tri ĉefajn³⁰ partojn³¹: kapon, trunkon³² kaj membrojn³³. Sur la kapo estas haroj kaj vizaĝo³⁴. Sur la vizaĝo troviĝas frunto³⁵, du okuloj, du oreloj, nazo, buŝo, du vangoj³⁶ kaj mentono³⁷. En la buŝo estas dentoj kaj lango³⁸. Inter la kapo kaj la trunko estas kolo. Sur la trunko estas brusto³⁹, ventro⁴⁰ kaj dorso⁴¹. En la maldekstra flanko⁴² de la brusto estas koro. La homo havas kvar membrojn: du brakojn kaj du kruojn⁴³. La brako finiĝas per mano kaj la kruo finiĝas per piedo. Sur la manoj kaj sur la piedoj estas po kvin fingroj.

Poste la instruistino demandis: „Ĉu vi scias, kion ni faras per la unuopaj korpo-partoj?“ – La infanoj respondis unu

post la alia: „Per la kapo ni pensas.“ „Per la okuloj ni rigardas.“ „Per la oreloj ni aŭskultas.“ „Per la buŝo ni manĝas, parolas kaj kantas“⁴⁴. „Per la nazo ni spiras.“ „Per la kruroj ni iras, kuras, dancas kaj – ludas futbalon.“ „Per la fingro ni montras kaj per la koro ni amas...“ – „Kaj kion ni faras per la kolo?“ demandis la instruistino. „La kolon ni devas ĉiuvespere lavi“, respondis iu knabo.

Memoru:

Infanoj estas ludemaj. *Deti sú hravé.* La vitro estas travidebla. *Sklo je priehľadné.* Iru reen! *Chod' späť!* Eble. *Možno.* Kiam vi revenos? *Kedy sa vrátíš?*

Respondu:

Ĉu la koro estas aŭdebla? Ĉu katidoj estas ludemaj? Ĉu vi ofte aĉetas? Kio estas aĉetebla en magazeno? Kiom kostas unu kilogramo da sukero? Ĉu ĉiuj vendistinoj estas afablaj? Per kiu mano vi skribas?

Desegnu sur la tabulon la homan korpon kaj skribu al la unuopaj korpopartoj, kiel ili nomiĝas.

ekvidi, ekhavi

trovi

voli trovi

serĉi

ankoraŭ scii,
havi en la kapo

memori

trovi en la
memoro

rememori

esti en iu loko

troviĝi

doni monon

pagi

ĉiuj du kune

ambaŭ

esti aĉetebla
je ... kronoj

kosti

slovaka mono

krono

per belaj
vortoj, kun
rideto

afable

skribi bildon

desegni

supera

ĉefa

la tuto estas
el partoj

parto

kruroj kaj
brakoj; anoj

membroj

dekstra aŭ
maldekstra
parto

flanko

kanti

GRAMATIKO

-em-

Laborema, dormema, timema, ŝparema.

Pracovity, ospaly, bojazlivy, sporivy.

Prípona -em- vyjadruje sklon, náchylnosť k niečomu.

-ebl-

Videbla, manĝebla, legebla, travidebla, nekredebla.

Viditeľný, jedlý, čitateľný, priehľadný, neuveriteľný.

Prípona -ebl- označuje možnosť alebo vhodnosť na niečo.

Re-

Reskribi, rememori, reveni, redoni, reen.

Prepísať, spomenúť si, vrátiť sa, vrátiť (niečo), späť.

Prípona re- znamená: a) opakovanie deja;

b) opačný, protichodný dej.

Slovníček:

1 – hoci, 2 – predsa, 3 – ticho, 4 – náchylný, má sklon, 5 – báť sa, 6 – dosť, 7 – sporivý,
8 – možno, 9 – veriť, 10 – sklo, 11 – znovu, ešte raz, 12 – požičať, 13 – rozísť sa,
14 – obchodný dom, 15 – kúpiť, 16 – stretnúť, 17 – teda, 18 – nákupný kôš, 19 – nájsť,
20 – spomenúť si, 21 – hľadať, 22 – predavačka, 23 – platiť, 24 – obaja, 25 – stáť
(o cene), 26 – koruna, 27 – láskavo, 28 – zabudnúť, 29 – kresliť, 30 – hlavný,
31 – časť, 32 – trup, 33 – končatina (člen), 34 – tvár, 35 – čelo, 36 – líce, 37 – brada,
38 – jazyk, 39 – hrud', 40 – brucho, 41 – chrbát, 42 – strana, bok, 43 – spodná končatina,
44 – spievať.

19 DEK-NAŬA LECIONO

-ant-

-at-

Peter estas lernanto.
Li sidas kaj lernas.
Kia estas Peter?
- Sidanta¹ kaj lernanta.
Kiel lernas Peter?
Li lernas sidante².

Maria sidas kaj legas.
Antaŭ ŝi estas libro.
Kia estas Maria?
- Sidanta kaj leganta.
Kia estas la libro?
La libro estas legata³.

Skribanto estas tiu, kiu skribas. Leganta homo (leganto) estas tiu, kiu legas. En la rivero fluas⁴ akvo. La akvo estas fluanta. Fluanta akvo estas pli pura ol akvo staranta. Mi manĝas pomon: mi estas manĝanta kaj la pomo estas manĝata. La patrino lavas infanon; ŝi estas lavanta kaj la infano estas lavata. Trinkante kafon mi legis gazeton. Tio estas mia ŝatata manĝaĵo. Tiun homon mi konas⁵, li estas mia konato.

Bo-

Mia frato Daniel edziĝis.
Lia edzino havas patron kaj fraton. Ŝia patro nun estas **la bopatro**⁶ de Daniel kaj ŝia frato estas lia **bofrato**. Ĉu via patro amas sian **bopatrino**? **Bofilo** estas edzo de la filino. Daniel nun estas **bofilo** de sia **bopatro**.

-estro

Estro⁷ estas ĉefo aŭ direktoro. Ĉefo de urbo estas **urbestro**. Ĉefo de stacio⁸ estas **staciestro**. Direktoro de lernejo estas **lernejestro**. Sur ĉiu ŝipo⁹ estas **ŝipestro**. Kio estas **hotelestro**, **vendejestro**, **ŝtatestro**, **estraro**?

ankaŭ se
kvankam

leganta

legata

fluas

memoras
la vizaĝon

konas

patro de la
edzo/edzino

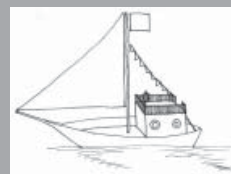
bopatro

haltejo de
vagonaro

stacio

ĉefo,
direktoro

estro

ŝipo

urbeto,
kelkaj domoj

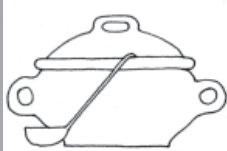
vilaĝo

doni ion
sur iun lokon

meti

sukerujo

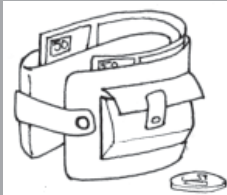
supujo

abelo, abelujo

salujo

monujo

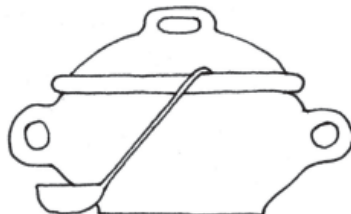
homo el la
sama familio

parenco

-ujo

La sukero estas en
sukerujo¹⁰.

La supo estas en
supujo.

La patrino metis¹¹ sur la tablon supujon,
sukerujon kaj salujon¹². Abeloj¹³ vivas en
abelujoj. Ĉu vi ne vidis mian monujon?

- „Panjo, aĉetu por mi monujon!“
- „Aĉetu ĝin mem!“
- „Sed mi ne havas monon!“
- „Do vi ne bezonas monujon!“

LA PARENCOJ¹⁴

Ankoraŭ vi ne konas ĉiujn membrojn de nia familio. Vi jam konas miajn gepatrojn kaj geavojn. Sed nia familio havas ankoraŭ aliajn membrojn: la parencojn.

Frato de mia patrino estas mia onklo¹⁵. Li estas bofrato de mia patro. Mia onklo estas staciestro. La avo estas la patro de mia patro. Li estas la bopatro de mia patrino. Mi estas lia nepo¹⁶. La patrino estas bofilino de mia avo. Filo de mia onklo estas mia kuzo¹⁷.

La onklo kaj la kuzo ofte vizitas nin. Dum¹⁸ la onklo babilas kun la gepatroj, la kuzo Robert ĉiam ludas kun mi. Fratino de mia patro estas mia onklino. Ŝi estas vidvino¹⁹. Antaŭ du jaroj mortis ŝia edzo kaj ŝi restis sola. Frato de mia patro, la onklo Martin, ankoraŭ ne havas edzinon. Li estas fraŭlo, sed li havas fianĉinon²⁰ kaj baldaŭ edziĝos.

PROVERBOJ

Ne ĉio brilanta estas diamanto. Dormantan hundon ne veku! Li estas preskaŭ mia frato: nepo de onklo de konato. En abelujon ne blovu! Eliris ridante, revenos plorante. Forveturis azenido, revenis azeno.

EN LA VILAĜO²¹

Finiĝas la semajno kaj antaŭ ni estas semajnofino²². Peter kaj Maria decidis²³ viziti siajn geavojn. Ili vivas en vilaĝo. La vilaĝo ne estas granda. Ĝi havas nur kelkajn stratojn.

La geavoj loĝas en simpla²⁴ dometo ĉe la fino de la vilaĝo. Antaŭ la domo estas ĝardeneto, plena de diversaj floroj. Sub la fenestroj estas benko. En la korto estas porkejo kun du porkoj. En la stalo²⁵ estas bovino. Ĉiutage ĝi donas al la geavoj freŝan²⁶ lakton. Malantaŭ la domo estas kamparo kaj arbaro.

Estas printempa mateno. La suno brilas pli kaj pli varme. La neĝo²⁷ malaperas²⁸ de sur la montoj. Sur la kampoj laboras maŝinoj. Maria kaj Peter iras tra la vilaĝo kaj ĝojas, ke ili baldaŭ revidos la geavojn. – Jen²⁹, tie ili sidas, antaŭ la dometo!

„Bonan matenon“, krias³⁰ la infanoj. „Bonan matenon, gekaruloj“, respondas la geavoj. „Ni havas por vi novaĵon: hodiaŭ nokte naskiĝis al nia bovino malgranda bovido!“ La infanoj kuras al la stalo. „Kia ĝojo! Kia ĝojo!“ Ili karesas³¹ la bovidon kaj estas feliĉaj. Maria ne komprenas: la bovido naskiĝis nur antaŭ kelkaj horoj kaj jam ĝi staras.

Dum Maria ludas kun la bovido, Peter iris al la rivereto, kiu fluas malantaŭ la domo. Antaŭ unu jaro li tie kaptis³² fiŝojn³³ kun siaj amikoj el la vilaĝo. Sed nun ĉe la rivereto estas neniu, ĉiuj estas for.

„Maria, ĉu vi volas helpi al ni?“ demandas la avino. „Estas sabato kaj ni havas multe da laboro“. „Jes, ni ambaŭ helpos“, respondas Maria. Ĉiuj eklaboras. La avino kaj Maria faras ordon³⁴ en la kuirejo. Peter portas akvon al la ĝardeno. Poste ili helpas al la avo purigi la stalon.

Post la tagmanĝo la infanoj iris al la proksima arbaro. Babilante ili kolektis fungojn³⁵ kaj florojn. Hejmen ili revenis lacaj, sed feliĉaj. Sur la ĉielo³⁶ jam brilis la steloj³⁷ kaj la luno³⁸. En la kuirejo atendis³⁹ ilin bona vespermanĝo. Maria kaj Peter ŝatas la vivon en la vilaĝo. Ĝi estas tute alia ol la vivo en la urbo.

frato de la
patro/patrino

onklo

filo de la filo
aŭ de la filino

nepo

la edzino
de la filo

bofilino

filo de
la onklo

kuzo

en la
tempo de

dum

virino, al kiu
mortis la edzo

vidvino

baldaŭ
edzino

fianĉino

sabato kaj
dimanĉo

semajnofino

pensi kaj diri:
„tion ni faros“

decidi

normala, ne
komplika

simpla

domo de
bovinoj aŭ
ĉevaloj

stalo

nova, bona

freŝa

blanka tero
en vintro

neĝo

montri sin,
fariĝi videbla

aperi

rigardu, tie!

jen!

forte paroli

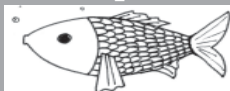
krii

kun amo meti
la manon

karesi

rapide preni

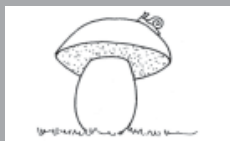
kapti

fiŝo

ĉio pura kaj
sur sia loko

ordo

fungo

„plafono“
super la tero

ĉielo

steloj

luno

Memoru:

Mi estas leganta kaj la libro estas legata. *Ja som ĉitajúci a kniha je ĉítaná. Irante li fajfis. Idúc si pískał.*

Respondu:

Kie vivas la geavoj de Peter kaj Maria? Kia estas la vilaĝo? Kiujn bestojn havas la geavoj? Kion faris la infanoj ĉe la geavoj? Kio estas skribanto, leganto, manĝanto, ŝatata manĝaĵo? Ĉu la ĉevaloj dormas kuŝante? Kies frato estas via onklo? Kies filino estas via kuzino? Ĉu vi havas bopatrinon?

GRAMATIKO

-ant-

Leganta, manĝanta, sidanta. *Ĉitajúci, jediaci, sediaci. Prípona -ant- vyjadruje trvanie deja (-anta – prítomné prítčastie činné).*

Lernanto, leganto. *Žiak, čitateľ.*

Koncovkou -o vytvoríme spodstatnelé prítčastie.

Lernante, sidante. *Učiac sa, sediac.*

Koncovkou -e vytvoríme prechodník.

-at-

Legata, skribata, manĝata. *Ĉítaný, písaný, jedený.*

Príponou -ata tvoríme trpné prítčastie prítomné.

Konato, amato. *Známy, milenec (milovaná osoba).*

Koncovkou -o vytvoríme z trpného prítčastia podstatné meno (spodstatnelé prítčastie trpné).

bo-

Bopatro, bofrato, bofilo. *Svokor, švagor, zať.*

Predpona bo- vyjadruje príbuzenský vzťah získaný sobášom.

-ujo

Sukerujo, salujo, abelujo. *Cukornička, soľnička, včelín.*

Prípona -ujo označuje puzdro, schránku alebo nádobu na to, čo vyjadruje slovtvorný základ.

Slovníček:

1 – sediaci, 2 – sediac, 3 – ĉítaná, 4 – tiecť, 5 – poznať, 6 – svokor,
7 – vedúci, predstavený, 8 – stanica, 9 – loď, 10 – cukornička,
11 – položiť, 12 – solnička, 13 – včela, 14 – príbuzný, 15 – strýc,
16 – vnuk, 17 – bratanec, 18 – kým, počas, 19 – vdova, 20 – snúbenica,
21 – dedina, 22 – víkend, 23 – rozhodnúť, 24 – jednoduchý, 25 – maštal,
26 – čerstvý, 27 – sneh, 28 – miznúť (aperi– objaviť sa), 29 – hľa,
30 – kričať, 31 – hladkať, 32 – chytať, 33 – ryba, 34 – poriadok,
35 – huba, 36 – nebo, 37 – hviezda, 38 – mesiac, 39 – čakať.

20 DŬDEKA LECIONO

-ant-

-int-

-ont-

-at-

-it-

-ot-

Li trink**os** bieron.

Kia li estas?

- Trink**onta**¹.

Kia estas la biero?

- Trink**ota**³.

Li trink**as** bieron.

Kia li estas?

- Trink**anta**.

Kia estas la biero?

- Trink**ata**.

Li trink**is** bieron.

Kia li estas?

- Trink**inta**².

Kia estas la biero?

- Trink**ita**⁴.

Mi skrib**os** leteron: mi estas skrib**onta**; la letero estas skrib**ota**.

Mi skrib**as** leteron: mi estas skrib**anta**; la letero estas skrib**ata**.

Mi skrib**is** leteron: mi estas skrib**inta**; la letero estas skrib**ita**.

Mi legas libron. Mi estas leganta kaj la libro estas legata. Mi sidas kaj legas: mi legas sidante. Mi finis la legadon kaj metis la libron sur la tablon. La legita libro estas nun metita sur la tablo. La patrino diris al mi: „Metu la legitan libron en la ŝrankon!“ En la ŝranko estas multaj libroj, kiujn mi jam legis: ili estas legitaj libroj. Sed tie estas ankaŭ libroj, kiujn mi ankoraŭ ne legis: ili estas nelegitaj libroj. Mi baldaŭ legos la librojn: ili estas legotaj.

PROVERBOJ

La tempo pasinta neniam revenos. Uzu⁵ la tempon estantan, antaŭvidu la estontan kaj memoru la estintan. Ĝi malaperis kiel pasintjara neĝo. Hundo vivanta fartas pli bone ol leono mortinta. La manĝota fiŝo estas ankoraŭ en la rivero. Pri la mortintoj oni ĉiam bone parolas. Al fiŝo kuirita eĉ malvarma akvo ne helpas.

Kio estas: estinteco, estanteco, estonteco, pasinteco, malfermita, kaptito, venontjara, kolektanto, okazintaĵo⁶?

trink**onta**

trink**anta**

trink**inta**

trink**ota**

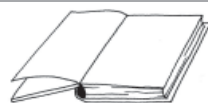
trink**ata**

trink**ita**

fari ion per ilo:
por skribi ni
uzas plumon

uzi

malfermita
libro

fariĝi

okazi

tio kio okazis

okazintaĵo

ne nur,
sed ankaŭ

eĉ

kredo, ke io
bona okazos
espero

luma, blanka

hela

nubo

sudo

kontraŭ tio

malgraŭ

inter blanka

● kaj nigra

griza

mondo

volas ĉion nur
por si mem

egoista

feliĉa,
ridetanta

gaja

flamo

Kanto de l' espero⁷

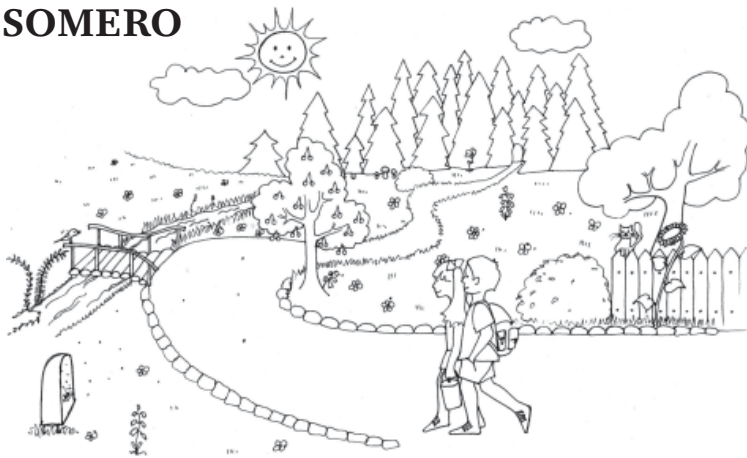
M.C. Butler

*Meze de vintro malvarma
kantas ankoraŭ birdeto;
kaj en la nokto malhela⁸
lumas ankoraŭ steleto.*

*Meze de nigra nubaro⁹
brilas ankoraŭ la suno;
blovas la suda¹⁰ venteto
malgraŭ¹¹ la griza¹² aŭtuno.*

*Meze de mond¹³ egoista¹⁴
batas la koro amanta;
meze de horo malgaja¹⁵
ridas espero flamanta¹⁶.*

SOMERO

Komenciĝas somero. En la ĝardenoj maturiĝas ĉerizoj¹⁷. Super la florantaj herbejoj ĝoje kantas birdoj. Laboremaj abeloj, flugante de floro al floro, kolektas dolĉan mielon¹⁸. El la blua¹⁹ ĉielo ridetas la suno. Nur kelkaj nuboj naĝas unuope super la horizonto. Ĉiuj ĝojas, sed precipe²⁰ la infanoj: venis somero kaj proksimiĝas ferioj²¹!

Maria kaj Peter forlasas la urbon. Babilante ili iras sur kampara vojo²². Kien ili iras? – En proksiman arbaron, por kolekti maturiĝantajn fragojn²³.

Alveninte en la arbaron ili eksidis apud rivereto por ripozi. Peter rigardas la fluantan akvon. Ĝi estas klara²⁴ kaj sur la fundo²⁵ estas briletantaj ŝtonoj²⁶. Maria, ekvidinte belajn fragojn, tute forgesis pri la laceco kaj tuj komencis kolekti ilin. Post kelkaj minutoj ili iris plu²⁷. Trasaltinte²⁸

la rivereton la infanoj malaperis en la arbaro. Kia agrabla ombro²⁹ kaj freŝa aero estas sub la branĉoj³⁰ de la arboj! Ili venis sur arbaran herbejon³¹. „Jen, rigardu!“ ekkriis Maria, Ekvidinte ruĝajn fragojn. Ŝi kolektas kaj manĝas ilin. Peter metas la fragojn en glason.

Kolektante la fragojn la gefratoj babilas pri la proksimiĝantaj ferioj. Unu monaton ili pasigos³² ĉe la geavoj en la vilaĝo. Poste la tuta familio vojaĝos³³ al fremda³⁴ lando³⁵, en kiu la infanoj neniam estis: al Bulgario. Peter kaj Maria ankoraŭ ne vidis la maron³⁶. Kompreneble ili tre ĝojas.

Babilante la infanoj eĉ ne rimarkis³⁷, ke iomete mallumiĝis kaj komencis blovi forta vento. Maria sentas³⁸, ke io falis³⁹ sur ŝian kapon. Pluvas⁴⁰! La infanoj ekkuris kaj kaŝis⁴¹ sin sub granda arbo. Starante sub la arbo ili atendos, ĝis⁴² ĉesos pluvi. Poste ili revenos hejmen.

Se mi estus amata, mi estus feliĉa. Ĉio estas finita. Mi deziras, ke la laboro estu farita kaj ne ke ĝi estu farota. Kiam mi eniris en la ĉambron, la patro estis leganta. Dormante ŝi ridetis. Kurante li falis. Mi tion faros volonte⁴³. Mi estas baldaŭ forironta (= mi baldaŭ foriros).

Memoru:

Estonta tempo, estanta tempo, estinta tempo.
Budúci čas, prítomný čas, minulý čas. Pasintjara neĝo. *Vlaňajší sneh.* Proksimiĝantaj ferioj. *Blížiace sa prázdniny.*

Respondu:

Kion faris Peter kaj Maria en la arbaro? Kio estis en la rivereto? Kion faros Peter kaj Maria dum la ferioj? Kion vi faros dum la ferioj?

GRAMATIKO

-ant-

-int-

-ont-

Leganta, leginta, legonta. *Čítající, čítavší, idúci čítat.*
Činné přičastie môže byť prítomné, minulé alebo budúce.

ĉerizoj

sukeraĵo
de abeloj

mielo

ĉielkolora

blua

ĉefe, antaŭ ĉio

precipe

liberaj tagoj

ferioj

strato en
kampoj

vojo

frago

pura, hela,
travidebla

klara

malsupro
de rivero

fundo

ŝtono

pli kaj pli...

plu

mallumo post
objekto

ombro

„brako“
de arbo

branĉo

veturi al alia
urbo, lando...

vojaĝi

ne nia, fora,
nekonata

fremda

Bulgario
estas lando

lando

granda sala
akvo

maro

ekvidi

rimarki

rapide
alteriĝi

fali

pluvi

meti ien
por ke aliaj
ne trovu ĝin

kaŝi

kun
bona volo

volonte

-at-

-it-

-ot-

Skribata, skribita, skribota. *Písaný, napísaný, ktorý bude napísaný.*
Aj trpné prídavné môže byť prítomné, minulé alebo budúce.

Kunmetitaj tempoj – Zložené časy.

Mi **estis** manĝ**onta**, kiam vi venis. *Chystal som sa jest, keď si prišiel.* Se mi **estus** sci**inta**, ke vi venos, mi **estus** prepar**inta** por vi vespermanĝon. *Keby som bol vedel, že prídeš, bol by som pripravil pre teba večeru.*

Od tvarov slovesa esti a prídavných môžeme utvoriť zložené časy. Používajú sa zriedka a niektoré sa do slovenčiny preložiť nedajú.

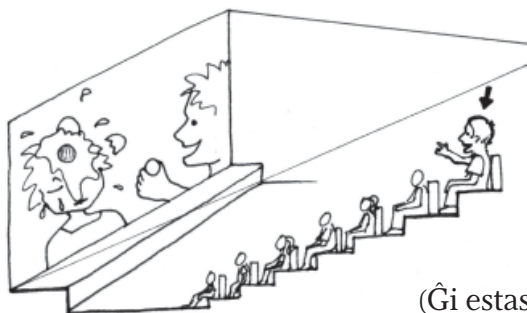
Slovníček:

1 – bude pijúci, 2 – bol pijúci, 3 – bude pité, 4 – vypité, 5 – užívať, používať, 6 – udalosť (okazi– stať sa, prihodiť sa), 7 – nádej, 8 – tmavý, temný (hela – jasný, svetlý), 9 – oblak, 10 – južný, 11 – napriek, 12 – šedý, 13 – svet, 14 – sebecký, 15 – smutný, 16 – blčiaci (flamo – oheň), 17 – čerešňa, 18 – med, 19 – modrý, 20 – hlavne, predovšetkým, 21 – prázdniny, 22 – cesta, 23 – jahoda, 24 – jasný, číry, 25 – dno, 26 – kameň, 27 – ďalej, 28 – preskočiac (salti – skočiť), 29 – tieň, 30 – vetva, haluz, 31 – lúka, 32 – stráviť, 33 – cestovať, 34 – cudzí, 35 – krajina, 36 – more, 37 – všimnúť si, 38 – cítiť, 39 – spadnúť, 40 – pršať, 41 – skryť sa, 42 – kým, 43 – rád.

21 DŬDEK-UNŬA LECIONO

-ind-

„Tiu libro estas tre bona.
- Ĝi estas leginda!“
(Ĝi estas bona por legi.)

„Li ridas,
ĉar la filmo
estas ridinda.
(Ĝi estas bona por ridi.)

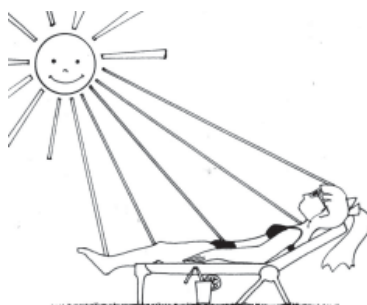

Tiu lando estas bela, estus bone viziti ĝin: ĝi estas vizitinda. Mi devis ridi, vidante tion, ĉar tio estis ridinda. En nia urbo estas multaj vidindaĵoj kaj memorindaĵoj². Mi tion ne povas kredi, ĉar tio estas nekredinda. Tiu knabino estas aminda. Bedaŭrinde³ mi ne povas iri kun vi.

-um-

Li gustumas⁴ la supon.

Ŝi sunumas⁵ sin.

Mi malsaniĝis pro malvarmo: mi malvarmumis⁶.
Ŝi plenumos⁷ vian deziron: ŝi faros, kion vi deziras.
Mi gustumis la kukon: mi prenis peceton⁸, manĝis ĝin kaj diris: „Ĝi estas bongusta!“ Kolumo⁹, manumo¹⁰ kaj

bona por ...-i

...-inda

malĝoji, ke
io okazis

bedaŭri

manĝi iomete
por scii la
guston

gustumi

parto de io

peco

ĉemizo

kolumo

fari ion
plene, tute

plenumi

butono

fermi per
butonoj

butonumi

hejma nomo
de Peter

Peĉjo

hejma nomo
de Maria

Manjo

en la loko de
anstataŭ

preskaŭ ne,
mi ne kredas
apenaŭ

Esperanto
estas lingvo

lingvo

preskaŭ kiel

kvazaŭ

havi bildon
de, esti kiel...

aspekti

trinkis multe
da biero

ebria

forta krio
kontraŭ iu

kolero

semi

kolekti
fruktojn

rikolti

kaprino

butonoj¹¹ estas partoj de ĉemizo¹². Kiam ni vestas nin, ni butonumas¹³ la ĉemizon. Li rapide trarigardis la libron: li foliumis¹⁴ en ĝi.

-nj-

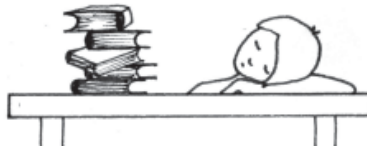
-ĉj-

Hejme la infanoj nomas la patron paĉjo¹⁵ kaj la patrinon panjo¹⁶. Mia fratino nomiĝas Maria, sed mi nomas ŝin Manjo. Mia nomo estas Peter, sed miaj familianoj nomas min Peĉjo. Mian onklon mi nomas oĉjo kaj la onklinon onjo.

Anstataŭ

Apenaŭ

Kvazaŭ

Li devas lerni, sed li dormas:
anstataŭ¹⁷ lerni li dormas.

Ŝi estas tiel malproksime,
ke ni **apenaŭ**¹⁸ vidas ŝin.

La patro frapas¹⁹ al la pordo,
kvazaŭ²⁰ li estus fremdulo.

Anstataŭ lerni li ludas kun siaj geamikoj. Anstataŭ sukero oni povas uzi mielon. Anstataŭ helpi li malhelpas. Nia instruisto estas malsana. Anstataŭ li hodiaŭ venis alia instruisto. Li anstataŭis nian instruiston.

Li apenaŭ scias legi (li preskaŭ ne scias legi). Apenaŭ ŝi venis, tuj ŝi devis foriri. Mi apenaŭ povos veni (mi ne kredas, ke mi povos veni). Mi lernas la anglan²¹ lingvon²², sed mi apenaŭ povus skribi angle leteron.

Mi amas vin, kiel se vi estus mia frato: mi amas vin kvazaŭ vi estus mia frato. La ĉielo estis pura, kvazaŭ balaita. Vi aspektas²³, kvazaŭ vi estus malsana. Li iris, kvazaŭ li estus ebria²⁴. Ŝi parolas, kvazaŭ ŝi ĉion scius. Tiu homo aspektis, kvazaŭ li estus falinta el la luno.

PROVERBOJ

Senpova kolero²⁵ – ridinda afero. Multe komencite, malmulte plenumite. Se Peĉjo ne semos²⁶, Petro ne rikoltos²⁷. Falinta floro ne revenos al la branĉo. Kia panjo, tia Kanjo.

LA SEP KAPRIDOJ²⁸

(Fabelo²⁹)

Estis foje arbaro, en la arbaro herbejo kaj sur la herbejo dometo. En la domo loĝis kaprino. Ŝi havis sep infanojn. Foje la patrino devis foriri por aĉeti lakton. Forirante ŝi diris al la kapridoj: „Kiam mi estos for, ne enlasu³⁰ la lupon³¹! Vi ekkonos lin, ĉar li havas malaltan voĉon kaj nigrajn piedojn.“

La lupo aŭskultis sub la fenestro. Kiam la patrino estis for, li ekkriis: „Malfermu la pordon, karaj kapridoj! Mi estas via patrino.“ Sed la kapridoj respondis: „Vi ne estas nia patrino! Nia patrino havas altan voĉon!“

La lupo foriris al la forĝisto³². Tiu forĝis al la lupo pli altan voĉon. La lupo revenis, frapis al la pordo kaj diris per dolĉa voĉo: „Malfermu la pordon, karaj kapridoj! Mi estas via patrino.“ – „Montru al ni viajn piedojn!“, diris la kapridoj. La lupo montris sian piedon tra la fenestro. – „Vi ne estas nia patrino! Nia patrino havas blankajn piedojn, sed viaj piedoj estas nigraj!“

La lupo iris hejmen. Li prenis farunon³³ kaj blankigis siajn piedojn. Poste li revenis, frapis al la pordo kaj diris per dolĉa voĉo: „Malfermu la pordon, karaj kapridoj! Mi estas via patrino.“ – „Montru al ni viajn piedojn!“

La lupo montris la piedojn. Ili estis blankaj. La kapridoj malfermis la pordon. Tiam la lupo saltis en la dometon kun malfermita buŝo kaj manĝis la kapridojn – krom unu, kiu sin kaŝis.

La kaprino revenis hejmen kaj kion ŝi vidas! La pordo malfermita, ĉie malordo kaj la infanoj estas for. Ŝi vokas³⁴: „Anjo, Peĉjo, Manjo, Joĉjo...“, sed neniu respondas. Poste ŝi trovis la plej junan kapridon, kiu ĉion

kaprido

lasi eniri

enlasi

lupo

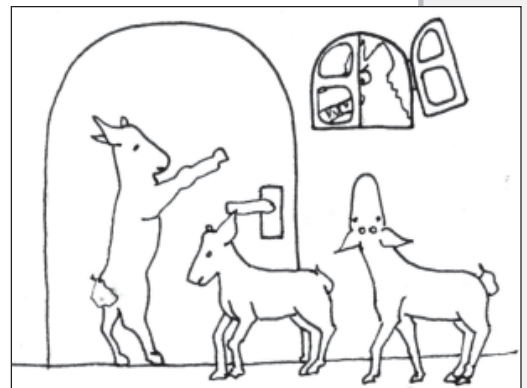
forĝisto

el ĝi oni
faras panon

faruno

krii la nomon

voki

rakontis. Kiam ili eliris el la dometo, sur la herbejo ili trovis la dormantan lupon. La patrino prenis tranĉilon, distranĉis la ventron kaj la kapridoj elsaltis vivaj kaj sanaj. Ili alportis ŝtonojn kaj plenigis per ili la ventron de la lupo.

Kiam la lupo vekigis, li iris al la rivero. Kiam li volis trinki, li falis en la akvon. La kapridoj dancis kaj kantis. La malbona lupo neniam plu venos al ilia dometo.

Respondu la demandojn. La respondojn skribu:

Kio estas leginda libro? Kiam vi lastfoje malvarmumis? Kio estas kolumo kaj manumo? Kiel vi nomus viajn patron kaj patrinojn, se vi hejme parolus Esperante?

Rakontu la fabelon „La sep kapridoj“.

GRAMATIKO

-ind-

Vidinda, memorinda, ridinda. *Videniahodný, pamätihodný, smiešny (hodný smiechu).*

Prípona -inda znamená „hodný niečoho“.

-um-

Gustumi, plenumi, sunumi, kolumo. *Ochutnať, splniť, opaľovať sa, golier.*

Príponou -um- tvoríme slová rozličného významu. Je to neurčitá prípona.

-nj-

Panjo, paĉjo, Manjo, Peĉjo. *Mamička, otecko, Petrík, Marienka.*

Príponou -nj- tvoríme zdobneliny ženských mien a príponou -ĉj- mužských mien. Slovtvorný základ pri tom krátíme. Týmito príponami tvoríme aj dôverné oslovenia rodinných príslušníkov.

-ĉj-

Slovníček:

1 – hodný prečítania, čítaniahodný, 2 – pamätihodnosť, 3 – bohužiaľ (bedaŭri – ľutovať), 4 – ochutnať, 5 – opaľovať sa, 6 – prechladnúť, 7 – splniť, 8 – kúsok, 9 – golier, 10 – manžeta, 11 – gombík, 12 – košeľa, 13 – zapínať, 14 – listovať, 15 – otecko, 16 – mamička, 17 – namiesto, 18 – sotva, 19 – búchať, klopať, 20 – akoby, 21 – anglický, 22 – jazyk, 23 – vyzeráť, vypadáť, 24 – opitý, 25 – hnev, 26 – siať, 27 – žať, zbierať úrodu, 28 – kozliatko (kaprino – koza), 29 – rozprávka, 30 – vpustiť, 31 – vlk, 32 – kováč, 33 – múka, 34 – volať.

22 DUDEK-DUA LECIONO

Trans

La knabo ĵetis¹ la pilkon²
trans³ la barilon⁴.

La domo estas **trans** la rivero.
Ĝi estas sur la **transa** bordo⁵.

Ameriko estas trans la maro. Ŝi loĝas kontraŭ nia domo, trans la strato. Trans la rivero loĝas bela knabino. Transa domo estas tiu sur la kontraŭa flanko de la strato.

Preter

Preter⁶ nia fenestro iras homoj: ili iras ĉirkaŭ la fenestro kaj poste plu. Li iris preter mi sen saluto. Ŝi preterkuris min. Preterkurante ŝi ridetis.

Ekster

Mi ne loĝas en la urbo, sed ekster⁷ la urbo. Fiŝoj ne povas vivi ekster la akvo. En la domo estas varme, sed ekstere neĝas. Somere mi veturos al eksterlando. Ĉu vi korespondas kun eksterlandanoj?

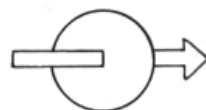
Laŭ

Maria dancas tiel, kiel ludas la muziko: ŝi dancas laŭ⁸ la muziko. Morgaŭ ŝi ekskursos, aŭ ŝi restos hejme: laŭ la vetero. La infanoj iris laŭ la rivero. Laŭ la fruktoj oni arbon ekkonas.

ĵus

Antaŭ momento mi venis: mi ĵus⁹ venis. En televido oni ĵus parolis pri novaĵoj el la mondo. Ĵus mi aŭdis pri tio.

tra

trans

tero apud
rivero

bordo

ĵeti

pilko

preter

ne en, ne inter
ekster

laŭ

antaŭ momento

ĵus

diri sian
nomon

prezenti sin

diri: „vi povas“

permesi

estu tiel bona
kaj volu

bonvolu

en komenco

frue

surskribo
(titolo)

titolo de viro
sinjoro

malhelpi
ĝeni

ne koleri,
forgesi pri io
malbona

pardoni

per forta voĉo
laŭte

respondo al:
„mi dankas“
nedankinde

domo, kie oni
montras
filmojn
kinejo

aŭtobus-haltejo

Infano, kiun ĵus batis¹⁰ la patro:
„Panjo, via edzo ne plaĉas al mi!“

Kritikisto: „Mi ĵus legis vian romanon.“

Aŭtoro: „Ĉu la lastan?“

Kritikisto: „Mi esperas, ke jes!“

„Ĉu en via urbo naskiĝis multaj grandaj homoj?“
„Laŭ mia memoro nur infanetoj.“

LA ĈIUTAGA ESPERANTO

Salutoj

Bonan matenon! Bonan tagon! Bonan vesperon! Bonan nokton!
Fartu bone! Ĝis revido! Ĝis reaŭdo! Ĉion plej bonan! Agrablajn
festotagojn¹¹!

Prezento

Permesu¹² al mi, ke mi prezentu¹³ min: mi estas Mi ĝojas!
Mi tre ĝojas, ke mi ekkonis vin! Ĉu vi estas sinjoro¹⁴ (sinjorino,
fraŭlo, fraŭlino) ... ? Kiu estas tiu sinjoro? Kiel vi nomiĝas? Kiel
nomiĝas tiu knabo (knabino)? Lia nomo estas

Vizito

Kie loĝas sinjoro ... ? Ĉu sinjorino ... estas hejme? Jes, bonvolu¹⁵
eniri. Bedaŭrinde, li ne estas hejme. Kiam li revenos? Post unu
horo. Bone, mi venos malpli frue¹⁶ (poste). Mi ĝojas, ke mi vidas
vin! Bonvolu sidiĝi! Ĉu mi ne ĝenas¹⁷ vin? Ne, male, vi estas
tre afabla. Estu tiel afabla kaj diru al mi Pardonu¹⁸, mi petas.
Ĉu vi komprenas min? Jes, mi bone komprenas vin. Parolu
malrapide, ĉar mi ne komprenas. Parolu pli laŭte¹⁹. Kie vi loĝas?
El kiu lando vi estas? Kie vi laboras? Kio vi estas? Kion vi faras
ĉi tie? Kia estas via adreso? Via loĝejo estas tre bela. Mi dankas,
ke vi vizitis min. Ĉu vi povas viziti min hodiaŭ posttagmeze?
Bone, mi venos je la 15-a horo.

Sur la strato

Mi petas vin, kie estas ... ? Dankon! Mi dankas, ke vi helpis al
mi. Vi estas tre afabla. Volonte²⁰! Mi petas, diru al mi, kie estas

hotelo (teatro²¹, kinejo, stacidomo, aŭtobus-haltejo, magazeno²², kulturdomo).

Vojaĝado

Mi volas iri (vojaĝi, veturi) al ... Ĉu tiu loko estas libera? Ĉu mi povas malfermi la fenestron? Kiel nomiĝas tiu ĉi stacio (urbo, vilaĝo, kvartalo²³, strato)? Kiam ni venos al ... ? Kiom da kilometroj estas ĝis ... ? Kiel malproksime estas de ĉi tie al ... ? Kiom kostas la bileto?

Demandoj

Kio estas tio? Por kio ĝi estas? Kion vi deziras? Kial vi tion faris? Ĉu vi parolas Esperante? Ĉu vi komprenas min? Ĉu mi tion diris bone? Kie mi povas aĉeti gazeton? Kie estas restoracio? Kio okazis? Kion vi diris? Kion vi faras? Ĉu tio estas vero? (Ĉu vere?)

Tempo

Kiam? – Matene. Frumatene. Antaŭtagmeze. Tagmeze. Posttagmeze. Vespere. Nokte. Noktomeze. Ĉiutage. Hodiaŭ. Kioma horo estas? Je kioma horo? Proksimume²⁴ je la sesa. Je la oka vespere. Antaŭ nelonge. Estas jam malfrue. Estas tro²⁵ frue. Kiomjara vi estas? Mi estas ...-jara.

Vetero

Kia vetero estas hodiaŭ? La suno brilas. Pluvas. Ni malsekiĝos. Pluvetas. Estas varme. La pluvo jam ĉesis. Blovas vento. Neĝas. Varmiĝis. Malvarmiĝis. La suno jam leviĝas²⁶ (malleviĝas = subiras). Sur la ĉielo estas nuboj. Vesperiĝas. Morgaŭ estos malvarme.

Surskriboj.

Eniro. Eliro. Fermu la pordon! Fermita. Atentu²⁷! Unua etaĝo²⁸. Ter-etaĝo²⁹. Haltejo. Necesejo³⁰. Lavejo. Por fumantoj³¹. Fumado malpermesita! Tiru³²! Puŝu³³! Alveno. Foriro.

Aliaj oftaj frazoj³⁴

Ĉu tio plaĉas al vi? Jes, tio estas tre bela. Vi pravas³⁵. Vi eraras. Tio ne gravas³⁶. Ne zorgu pri tio! Ĉu vi ŝatas modernan (klasikan) muzikon? Ĉu vi deziras bombonon (glaciaĵon³⁷, cigaredon³⁸)? Ne, mi ne volas. Mi ne ŝatas dolĉaĵojn. Mi ne fumas. Ĉu vi povas prunti al mi plumon? Kien vi iras? Ĉu vi

domo, apud
kiu haltas
vagonaroj

stacidomo

parto de
la urbo

kvartalo

pli-malpli

proksimume

pli ol estas
bone, pli ol
sufiĉe

tro

sen akvo

seka

iri supren

leviĝi

bone rigardi
kaj aŭskulti

atenti

parto de domo
(1-a, 2-a...)

etaĝo

necesejo

diri veron

pravi

cigaredo

uzi cigaredon

fumi

eniri en
vagonon

envagoniĝi

atentinda

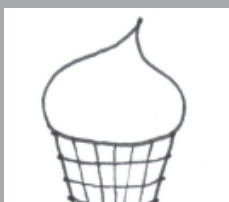
grava

sidiĝi al la
tablo

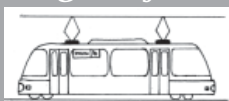
altablîgi

komence
de mateno

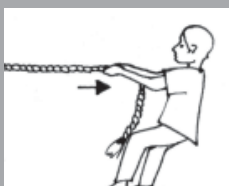
frumatene

glaciaĵo

tramo

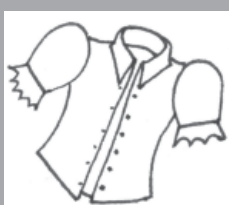
tiri

puŝi

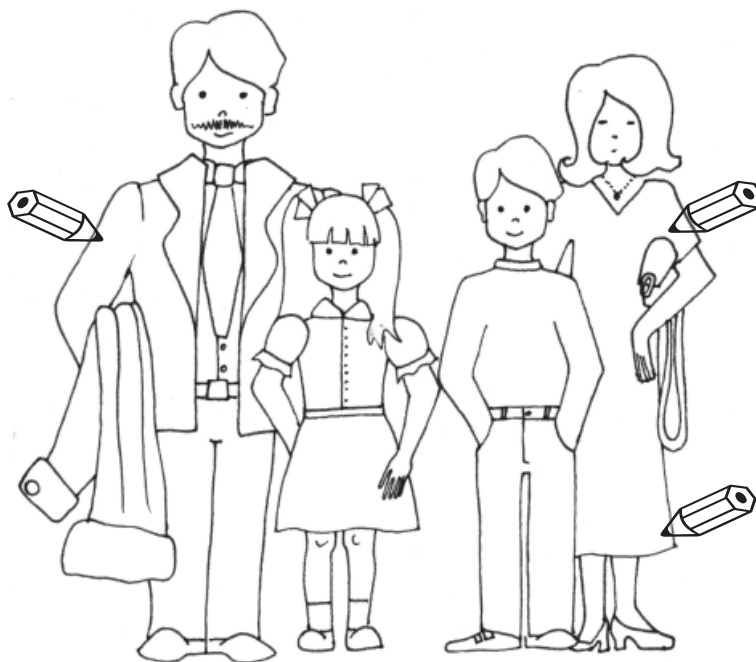
aŭtobuso

bluzo

Ĵam estis en ... ? Ankoraŭ ne. Ni veturu per tramo³⁹ (vagonaro, aŭtobuso, aŭto, ŝipo). Ĵam venas la aŭtobuso. Ni eniru! Ni envagoniĝu (altablîgu, enlitiĝu).

VESTAĴOJ⁴⁰

Prenu kolorajn kraĵojn kaj kolorigu la vestaĵojn:

Maria havas verdan bluzon⁴¹, brunan ĵupon⁴², blankajn ŝtrumpetojn⁴³ kaj brunajn ŝuojn⁴⁴.

Peter havas ruĝan puloveron⁴⁵, bluan pantalonon⁴⁶ kaj nigrajn ŝuojn.

La patrino portas flavan robon⁴⁷ kaj brunajn ŝuojn. Sub la brako ŝi havas brunan mansakon⁴⁸.

La patro havas oranĝkoloran ĉemizon, bluan kravaton, bluan jakon⁴⁹ kaj nigran pantalonon. Sur la jako kaj sur la pantalo estas poŝoj⁵⁰. Sub la brako li havas grizan mantelon⁵¹.

Memoru:

Li preterkuris min. *Prebehol okolo mĵa.* Preterirante ŝi ridetis. *Idŭc okolo sa usmiala.* La patrino portas ruĝan puloveron. *Mama mĵ obleĉenŷ (nosŷ) ĉervenŷ pulŷver.*

Respondu kaj la respondojn skribu:

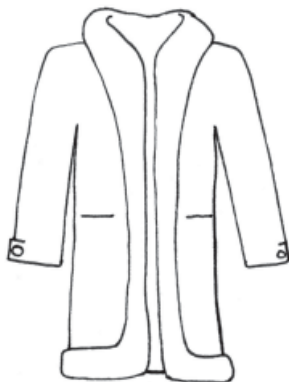
Kiajn vestaĵojn vi havas? Kiajn vestaĵojn portas viaj geamikoj (lernantoj en la klaso)? Kie estas Ameriko? Ĉu ekstere pluvas? Ĉu vi jam estis en eksterlando? Ĉu preter via urbo fluas rivero? Laŭ kio oni ekkonas la arbon? Ĉu vi ĵus vekigis? Kiom kostas bileto por aŭtobuso en via urbo? Kion vi havas en la poŝoj?

Slovníček:

1 – hodiť, 2 – lopta, 3 – cez, ponad, 4 – plot, 5 – breh, 6 – popri, 7 – mimo, 8 – podľa, 9 – práve, 10 – biť, 11 – sviatok, 12 – dovoliť, 13 – predstaviť sa, 14 – pán, 15 – ráčiť, 16 – včas skoro, 17 – rušiť, obťažovať, 18 – prepáčiť, 19 – nahlas, 20 – rád, niet za čo, 21 – divadlo, 22 – obchodný dom, 23 – štvrt, sídlisko, 24 – približne, 25 – príliš, 26 – dvíhať sa (vychádzať), 27 – dávať pozor, 28 – poschodie, 29 – prízemie, 30 – záchod, 31 – fajčiar (fumi – fajčiť), 32 – ťahať, 33 – tlačiť, 34 – veta, 35 – mať pravdu, 36 – nevadí (grava – dôležitý), 37 – zmrzlina, 38 – cigareta, 39 – električka, 40 – oblečenie, 41 – blúzka, 42 – sukňa, 43 – ponožka (štrumpo – podkolenka), 44 – topánka, 45 – pulóver, 46 – nohavice, 47 – šaty, 48 – kabelka, 49 – sako, 50 – vrečko, 51 – kabát.

mansako

mantelo

poŝo

jako

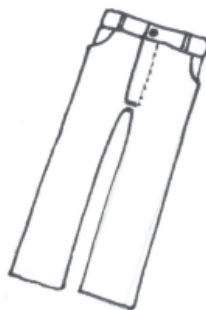
jupo

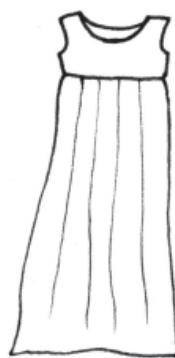
ŝtrumpeto

ŝuo

pantalono

robo

**ruĝa, verda,
bruna, flava...**

koloro

ESPERANTSKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

Číslica za slovenským výrazom označuje, v ktorej lekcii sa slovíčko vyskytlo po prvý raz.

A

-a – koncovka
prídavných mien,
privlatňovacích
zámen a radových
čísloviek^{3,4}
abelo včela¹⁹
aĉeti kúpiť¹⁸
-ad- prípona,
vyjadrujúca trvanie
alebo opakovanie
deja¹⁶
adreso adresa¹⁰
aero vzduch¹⁶
afable láskavo¹⁸
afero vec, záležitosť¹⁵
agrable príjemne¹⁶
aĝa starý⁹
aĝo vek⁹
ajn hoci-¹⁴
-aĵo prípona
vyjadrujúca
predmet alebo vec¹⁷
aĵo vec, predmet¹⁷
akvo voda³
al k, ku (predložka)⁵
alia iný¹⁴
aliĝi prihlásiť sa,
pridať sa¹¹
alkoholo alkohol¹⁷
almenaŭ aspoň¹⁵
alta vysoký⁹
ambaŭ obaja,
obidva¹⁸
Ameriko Amerika²²
ami ľúbiť, milovať⁵
amiko priateľ⁵
anekdoto anekdota¹⁶
angla anglický²¹
animalo živočích¹⁶
ankaŭ aj, tiež²
ankoraŭ ešte⁸
ano člen, príslušník⁹

anstataŭ namiesto²¹
-anta prípona
vyjadrujúca aktívne
trvanie deja (prítomné
príčastie činné)^{9,19}
antaŭ pred⁷
apenaŭ sotva, ledva²¹
aperi objaviť sa¹⁹
apetito chuť¹²
aprilo apríl¹⁰
apud pri, vedľa³
arbo strom³
-aro prípona pre
hromadný názov¹⁰
-as koncovka sloviess
v prítomnom čase⁶
aspekti vyzerať²¹
-ata prípona
vyjadrujúca pasívne
trvanie deja (prítomné
príčastie trpné)¹⁹
atendi čakať¹⁹
atenti dávať pozor²²
aŭ alebo¹⁰
aŭdi počuť¹⁷
aŭgusto august¹⁰
aŭskulti počúvať⁵
aŭto auto¹⁰
aŭtobuso autobus²²
aŭtoro autor²²
aŭtuno jeseň¹¹
avo starý otec, ded⁴
azeno somár¹⁴

B

babili zhovárať sa¹³
balai zametať¹³
baldaŭ onedlho,
čoskoro¹⁵
bani kúpať sa¹²
bebo dieťaťo, dojča¹⁷
bedaŭri ľutovať,
banovať²¹

bela pekný³
benko lavica¹³
besto zvierat¹
bezoni potrebovať¹⁷
biciklo bicykel¹¹
biero pivo⁸
bildkarto pohľadnica¹⁰
bildo obraz, obrázok⁹
bileto lístok²²
birdo vták¹³
blanka biely³
blonda plavý, blond¹⁷
blovi fúkať, viať¹⁶
blua modrý²⁰
bluzo blúza²²
bo- predpona
vyjadrujúca príbu-
zenstvo, vzniknuté
manželstvom¹⁹
boji brechať, štekáť¹⁴
bombono cukrík¹⁷
bona dobrý³
bonvoli ráčiť²²
bordo breh²²
botelo fľaša⁸
bovino krava¹⁴
brako rameno, paža¹⁶
branĉo konár, haluz²⁰
brasiko kapusta¹⁵
brili žiarit, blyšťať sa¹²
bruli horieť¹⁴
bruna hnedý⁵
brusto hrud¹⁸
Bulgario Bulharsko²¹
buŝo ústa⁶
buŝtuko servítko¹⁵
butero maslo¹²
butono gombík²¹

C

cent sto⁹
cigaredo cigareta²²
citrono citrón¹¹

Ĉ

ĉambro izba⁴
ĉapo čiapka⁶
ĉar lebo, pretože⁷
ĉarma pôvabný¹⁴
ĉe pri, u⁹
ĉefa hlavný¹⁸
ĉefo šéf, hlavný¹⁹
ĉemizo košeľa²¹
ĉerizo čerešňa²⁰
ĉesi prestať²⁰
ĉevalo kôň¹
ĉi slovíčko pre
bližšie ukázanie¹⁴
ĉi tiu tento¹⁴
ĉia všelijaký¹²
ĉiam vždy¹²
ĉie všade¹²
ĉielo nebo, obloha¹⁹
ĉio všetko¹¹
ĉirkaŭ okolo¹⁵
ĉiu každý¹¹
-ĉj- prípona pre
zdrobnenie muž-
ských mien a pre
dôverné oslovenie²¹
ĉokolado čokoláda³
ĉu opytovacie
slovíčko na
začiatku vety (či)²

D

da predložka pre
množstvo⁸
danci tancovať¹²
danki ďakovať⁷
dato dátum¹⁰
de od⁵
decembro december¹⁰
decidi rozhodnúť¹⁹
dek desať⁶
dekstra pravý¹⁵

demandi pýtať sa⁸
dento zub¹²
desegni kresliť¹⁸
devi musieť¹²
deziri priať, želať¹⁴
diamanto diamant¹⁹
dimančo nedeľa⁷
direktoro riaditeľ¹⁹
diri povedať, vravieť⁸
dis- roz- (predpona)¹⁸
diversa rôzny¹⁵
do teda, nuž¹⁸
dolča sladký¹⁷
dolori bolieť¹⁶
domo dom³
doni dať⁸
dormi spať⁸
dorso chrbát¹⁸
du dva, dve¹
dum počas, cez¹⁹

E

-e koncovka prísloviak⁷
-ebla -možný
(prípona)¹⁸
eble možno¹⁸
ebria opitý²¹
-eco prípona vyjadrujúca vlastnosť¹⁷
eco vlastnosť¹⁷
eč ba aj, dokonca²⁰
edzo manžel¹⁷
-eg- prípona pre zväčšenie¹²
ega veličinný, ohromný¹²
egoista sebecký²⁰
-ejo prípona pre označenie miestnosti alebo miesta, kde sa niečo deje alebo nachádza⁹
ek- predpona pre označenie začiatku deja¹³
ekskurso výlet¹⁶
ekster mimo²²

ekstere vonku²²
el z, zo (predložka)⁹
elektra elektrický⁶
-ema prípona pre vyjadrenie sklonu, náchylnosti k niečomu¹⁸
ema náchylný k niečomu¹⁸
en v, vo³
erari myliť sa⁹
espero nádej²⁰
esti byť¹
estro vedúci, predstavený¹⁹
-et- prípona pre zmenšenie¹²
eta maličký¹²
etaĝo poschodie²²

F

fabelo rozprávka²¹
fabriko továrň⁹
facila ľahký¹³
fajfi písať¹³
fajro oheň¹⁴
fali spadnúť²⁰
familio rodina⁴
fari robiť, činiť⁶
farti mať sa⁷
faruno múka²¹
februaro február¹⁰
feliča šťastný¹⁴
fenestro okno⁴
ferioj prázdniny²⁰
fermi zavrieť⁸
festo sviatok²²
fiančo snúbenec¹⁹
filmo film¹⁴
filo syn⁹
lingro prst⁶
fino koniec¹⁰
fiŝo ryba¹⁹
flamo plameň²⁰
flanko strana, bok¹⁸
flava žltý¹¹
floro kvet¹

flug letieť¹³
flui tiecť¹⁹
foje raz¹⁶
folio list, hárok¹¹
for preč¹⁷
forgesi zabudnúť¹⁸
forĝi kuť, kovať²¹
forko vidlička¹³
forno pec, kachle¹⁴
forta silný, mocný¹⁴
fotelo fotel, kreslo¹⁴
frago jahoda²⁰
frapi klopať, búchať²¹
frato brat⁸
fraŭlo mládenec¹⁷
frazo veta²²
fremda cudzí²⁰
freŝa čerstvý¹⁹
fromaĝo syr¹²
frua skorý²²
frukto ovocie¹
frunto čelo¹⁸
fumi fajčiť²²
fundo dno, spodok²⁰
fungo huba¹⁹

G

gaja veselý²⁰
gasto hosť¹⁵
gazeto noviny¹⁴
ge- predpona označujúca dve bytosti rôzneho pohlavia spolu⁸
geografio zemepis¹⁴
glaciaĵo zmrzlina²²
glaslo pohár³
gramatiko gramatika¹
granda veľký³
grava dôležitý²²
griza sivý, šedý²⁰
gusto chuť¹³

Ĝ

ĝardeno záhrada³
ĝeni obťažovať, rušiť²²

ĝi ono, to (ukazovacie zámeno pre veci a zvieratá)³
ĝis do, až po¹⁰
ĝoji tešiť sa, radovať sa¹⁶

H

halti zastať⁶
haro vlas⁶
havi mať⁵
hejmo domov¹⁰
hela svetlý, jasný²⁰
helpi pomáhať¹⁴
herbo tráva¹⁶
hierau včera⁷
historio dejepis, história¹⁴
hodiaŭ dnes⁷
homo človek¹
horizonto obzor²⁰
horloĝo hodinky¹²
horo hodina⁵
hotelo hotel¹⁹
hundo pes²

I

-i koncovka neurčítu slovesa⁸
ia nejaký, akýsi¹²
iam niekedy, kedysi¹²
-ido prípona, označujúca potomstvo¹⁴
ido mláďa, potomok¹⁴
ie niekde, kdesi¹²
-igi prípona znamenajúca „urobiť nejakým“¹¹
iĝi prípona znamenajúca „stať sa nejakým“¹¹
ili oni³
-ilo prípona znamenajúca nástroj¹³
ilo nástroj, pomôcka¹³

-inda prípona znamenajúca „hodný niečoho“²¹

infano dieťa⁸

-ino prípona pre ženský rod⁴

instrui vyučovať⁹

-inta prípona vyjadrujúca aktívne trvanie deja v minulom čase (minulé prídavné činné)²⁰

inter medzi⁹

interesa zaujímavý¹⁴

interŝanĝi vymieňať¹⁰

io niečo, čosi¹¹

-io prípona označujúca krajinu²¹

iom trocha, niekoľko¹³

iri ísť, chodiť⁵

-is koncovka sloviem v minulom čase⁷

-isto prípona označujúca povolanie⁹

-ita prípona vyjadrujúca pasívne trvanie deja v minulom čase (minulé prídavné trpné)²⁰

iu niekto¹¹

J

-j koncovka množného čísla⁴

jako sako²²

jam už¹²

januaro január¹⁰

jaro rok⁸

je neurčitá predložka¹⁰

jen hľa¹⁹

jes áno²

julio júl¹⁰

juna mladý⁴

junio jún¹⁰

jupo sukňa²²

Ĵ

ĵaŭdo štvrtok⁷

ĵeti hodiť²²

ĵus práve²²

K

kafo káva¹¹

kaj a, i (spojka)¹

kalendaro kalendár¹⁰

kampo pole¹⁵

kanti spievať¹⁸

kapo hlava⁶

kaprino koza²¹

kapti chytiť, chytať¹⁹

kara drahý, milý¹⁰

karesi hladkať, láskať¹⁹

kaŝi skryť, schovať²⁰

kato mačka¹

ke že, aby¹³

kelkaj niekoľko¹³

kia aký³

kial prečo⁸

kiam kedy¹⁰

kie kde²

kiel ako⁷

kies či¹³

kilogramo kilogram⁸

kilometro kilometer²²

kinejo kino²²

kio čo¹

kiom koľko⁶

kiso bozk, pusa¹²

kiu kto, ktorý^{3,5}

klara jasný, číry²⁰

klaso trieda⁹

knabo chlapec⁴

kokino spiepka¹⁴

kolekti zbierať¹⁶

kolero hnev²¹

kolo krk⁶

koloro farba¹¹

kombi česať¹³

komenco začiatok¹⁰

komplika komplikovaný¹⁹

kompletigi doplniť¹¹

kompreni rozumieť¹⁵

koni poznať¹³

kontraŭ proti¹⁵

korbo kôš¹⁸

korespondi dopisovať si¹⁰

koro srdce¹⁸

korpo telo⁶

korto dvor¹³

kosti stáť (o cene)¹⁸

krajono ceruzka²

kravato kravata¹⁵

kredi veriť¹⁸

kreski rásť¹⁷

kreto krieda¹³

krii kričať¹⁹

kritiki kritizovať²²

krom okrem¹⁷

krono koruna¹⁸

kruro noha (celá)¹⁸

kudri šiť¹³

kuiri variť¹²

kuko koláč¹⁵

kulero lyžica¹³

kun s, so⁶

kuri bežať, utekať⁷

kuŝi ležať¹²

kuzo bratanec¹⁹

kvalito vlastnosť¹⁷

kvankam hoci¹⁸

kvar štyri⁶

kvartalo štvrť, sídlisko²²

kvazaŭ akoby, temer²¹

kvin päť⁶

L

la určitý člen (ten, tá, to)²

labori pracovať⁶

laca unavený¹¹

lakto mlieko⁸

lampo lampa³

lando krajina²⁰

lango jazyk (v ústach)¹⁸

lasi nechať¹⁴

laŭ podľa²²

laŭta hlasný²²

lavi umývať¹⁰

leciono lekcia¹

legi čítať¹

legomo zelenina¹⁵

leono lev¹⁷

lerni učiť sa⁹

letero list⁵

levi dvíhať²²

li on²

libera voľný, slobodný¹⁰

libro kniha¹

lingvo jazyk, reč²¹

lito posteľ⁴

litro liter⁸

loĝi bývať⁴

loko miesto¹²

longa dlhý¹⁰

ludi hrať, hrať sa⁸

lumi svietiť¹⁴

lundo pondelok⁷

luno mesiac (na oblohe)¹⁹

lupo vlk²¹

M

magazeno obchodný dom (aj sklad)¹⁸

majo máj¹⁰

mal- predpona vyjadrujúca opak slova³

malgraŭ napriek²⁰

manĝi jesť⁷

manki chýbať¹³

mano ruka⁶

mansako kabelka²²

mantelo kabát²²

mardo utorok⁷

marmelado lekvár¹²

maro more²⁰

marto marec¹⁰

maŝino stroj¹⁰

matematiko matematika¹⁴

mateno ráno¹⁰

matura zrelý, dospelý¹¹

mem sám, osobne¹⁷

membro člen, končatina¹⁸
memori pamätať¹⁸⁽²⁾
mentono brada¹⁸
merkredo streda⁷
meti položiť¹⁹
mezo stred¹⁵
mezuri merať¹⁶
mi ja¹
mielo med²⁰
mil tisíc¹⁶
minuto minúta⁷
moderna moderný²²
momento chvíľa²²
monato mesiac¹⁰
mondo svet²⁰
mono peniaze¹⁵
monto vrch, hora¹²
montri ukázať¹³
morgaŭ zajtra⁷
morto smrť¹²
multaj mnoho, mnohí⁸
muro stena¹³
muso myš¹²
muziko hudba¹⁷

N

-n koncovka označujúca náš 4. pád, smer alebo dátum^{5,10,14}
naĝi plávať¹¹
naskiĝi narodiť sa¹⁰
natur príroda¹⁶
naŭ deväť⁶
nazo nos⁶
ne nie¹
neĝo sneh¹⁹
nek ani¹⁷
nenia nijaký, žiaden¹²
neniam nikdy¹²
nenie nikde¹²
nenio nič¹¹
neniu nik, nikto¹¹
nepo vnuk¹⁹
ni my³
nigra čierny³
-nj- prípona pre

zdrobnenie ženských mien a pre dôverné oslovenie²¹
nokto noc¹⁰
nomo meno¹⁰
nova nový¹³
novembro november¹⁰
nubo oblak, mrak²⁰
nun teraz⁵
nur iba, len¹²

O

-o koncovka podstatných mien³
objekto predmet¹
-obla -násobný (prípona násobných čísloviek)¹⁶
-oble prípona znamenajúca „-krát“¹⁶
ofte často¹⁴
ok osem⁶
okazi stať sa, prihodiť sa²⁰
oktobro október¹⁰
okulo oko⁶
ol než, ako⁹
ombro tieň²⁰
oni neurčité zámeno¹³
onklo strýko, strýc¹⁹
-ono prípona znamenajúca zlomok¹⁶
-onta prípona vyjadrujúca aktívne trvanie deja v budúcom čase (budúce prídavné)²⁰
-op- prípona hromadných čísloviek¹⁶
ordo poriadok¹⁹
orelo ucho⁶
-os koncovka slovísk v budúcom čase⁷
-ota prípona vyjadrujúca pasívne trvanie deja v budúcom čase (budúce

prídavné)²⁰
ovo vajce¹⁴

P

pafi strieľať¹³
pagi platiť¹⁸
paĝo strana¹
pakaĵo balík¹¹
pano chlieb⁸
pantalono nohavice²²
papero papier³
pardon prepáčiť²²
parenc príbuzný⁹
paro pár¹⁶
paroli hovoriť⁵
parto časť, diel¹⁸
pasi plynúť, míňať sa¹⁷
patro otec⁴
peco kus²¹
pensi myslieť¹³
per nástrojová predložka s našim 7. pádom⁶
permesi dovoliť²²
persono osoba¹⁵
peti prosiť⁸
piedo noha⁶
pilko lopta²²
piro hruška¹⁵
placi páčiť sa²¹
plafono strop¹³
planko podlaha²
planto rastlina¹⁶
plej naj⁹
plena plný¹¹
pli viac⁹
plori plakať¹²
plu ďalej²⁰
plumo pero²
pluvo dážď²⁰
po po¹⁶
pomo jablko¹
por pre, za²
por ke aby¹⁵
pordo dvere⁴
porko prasa¹⁴
porti niešť¹⁵
post za, po⁷

poŝo vrecko²²
poŝtmarko poštová známka¹⁰
povi môcť⁸
pravi mať pravdu²²
precipe predovšetkým²⁰
preĝejo kostol¹⁶
preni vziať, brať¹¹
prepari pripraviť¹²
preskaŭ temer, skoro¹⁷
preta hotový¹⁵
preter popri²²
prezenti predstaviť²²
pri o (predložka s našim 7. pádom)¹⁴
printempo jar¹¹
pro pre (príčina)¹⁷
problemo problém¹⁴
proksima blízky¹⁴
promeni prechádzať sa⁷
propra vlastný¹⁷
proverbo príslovie¹²
pruno slivka¹⁵
prunti požičať¹⁸
pulovero pulóver²²
pura čistý¹¹
puŝi strčiť, tlačiť²²

R

radioaparato rádio¹⁷
rakonti rozpovedať, (po)rozprávať¹⁴
rapide rýchlo⁷
re- predpona označujúca opakovanie deja alebo návrat¹⁸
reĝo kráľ¹⁶
renkonti stretnúť¹⁸
respondi odpovedať⁸
respubliko republika²¹
resti zostať, zvýšiť¹¹
restoracio reštaurácia⁷
ricevi dostať¹⁰
riĉa bohatý¹⁵
ridi smiať sa¹²
rigardi dívať sa, pozerať⁶

rikolti *žať, zbierať úrodu*²¹
rimarki *všimnúť si*²⁰
ripozi *odpočívať*¹⁰
rivero *rieka*¹⁶
robo *šaty (ženské)*²²
romano *román*¹⁴
rozo *ružá*¹
ruĝa *červený*⁵

S

sabato *sobota*⁷
saĝa *múdry*¹⁷
sako *vrece, vrečko*¹⁸
salti *skočiť*²⁰
saluto *pozdrav*⁷
saluton *zdravím ťa, servus*⁷
same *tak isto*¹⁵
sana *zdravý*¹³
sata *sýty*⁸
scii *vedieť*¹¹
se *keby, ak*¹⁵
sed *ale*²
seĝo *stolička*²⁰
seka *suchý*²²
sekundo *sekunda*¹⁶
sekti *nasledovať*¹¹
semajno *týždeň*⁷
semi *siať*²¹
sen *bez*⁶
sendi *poslať*¹⁰
senti *cítiť*²⁰
sep *sedem*⁶
septembro *september*¹⁰
serĉi *hľadať*¹⁸
ses *šesť*⁶
sezono *obdobie*¹¹
si *sa, si (zvratné zámeno)*¹⁰
sia *svoj*¹⁰
sidi *sedieť*²
silenti *mlčať*¹³
simpla *jednoduchý, prostý*¹⁹
sinjoro *pán*²²
skii *lyžovať*¹¹

skribi *písať*⁵
slovaka *slovenský*¹⁰
Slovakio *Slovensko*²¹
sola *sám, samotný*¹⁷
soldato *vojak*¹³
somero *leto*¹¹
sonori *zvonit*¹³
spiri *dýchať*¹⁷
stacio *stanica*¹⁹
stalo *mašťa*¹⁹
stari *stáť*²
stelo *hviezda*¹⁹
strato *ulica*¹³
studento *študent*¹⁷
stulta *hlúpy, sprostý*¹⁷
sub *pod*³
suĉi *sať*¹⁷
sudo *juh*²⁰
sufiĉe *dost*¹⁸
sukero *cukor*¹⁷
suno *slnko*¹²
super *nad*³
superjaro *priestupný rok*¹¹
supo *polievka*¹⁵
sur *na*²

Ŝ

ŝafo *ovca*¹⁴
ŝati *mať rád, obľubovať*⁸
ŝi *ona*²
ŝipo *loď*¹⁹
ŝlosi *zamknúť*¹³
ŝpari *šetriť, šoriť*¹⁸
ŝranko *skriňa*⁴
ŝtato *štát*¹⁹
ŝtono *kameň*²⁰
ŝtrumpo *pančucha*²²
ŝuo *topánka*²²

T

tablo *stôl*¹
tablotuko *obrús*¹⁵
tabulo *tabuľa*²
tago *deň*⁷

tamen *predsa*¹⁸
taso *šálka*¹²
teatro *divadlo*²²
telero *tanier*¹²
televido *televízia*¹⁴
tempo *čas*¹²
tero *zem*¹⁶
terpomo *zemiak*¹⁵
tia *taký*¹²
tial *preto*¹⁴
tiam *vtedy*¹²
tie *tam*⁵
tiel *tak*¹⁴
tigro *tiger*¹⁴
timi *báť sa, mať strach*¹⁸
tio *to*¹
tiom *tolko*¹³
tiri *tahať*²²
tiu *ten*⁵
tondi *strihať*¹³
tra *cez*¹⁵
traktoro *traktor*⁹
tramo *električka*²²
tranĉi *rezať*¹³
trans *za, na druhej strane*²²
tre *veľmi*¹¹
tri *tri*¹
trinki *piť*⁷
tro *príliš*²²
trovi *nájsť*¹⁸
trunko *kmeň, trup*¹⁸
tunelo *tunel*¹⁵
turo *veža*¹⁶
tuta *celý*⁹

U

-u *koncovka rozkazovacieho spôsobu*⁸
-ujo *prípona označujúca schránku alebo nádobu*^{9,21}
-ulo *prípona označujúca osobu s určitou vlastnosťou*¹⁷
-um- *neurčitá prípona*²¹
unu *jeden*¹

urbo *mesto*⁴
-us *koncovka podmienňovacieho spôsobu*¹⁵
uzi *používať, užívať*²⁰

V

vagono *vagón*¹⁰
vango *líce*¹⁸
varma *teplý*¹¹
vazo *váza*⁵
veki *budiť*¹²
veni *predávať*¹⁸
vendredo *piatok*⁷
veni *prísť, pričádzať*¹³
vento *vietor*¹⁶
ventro *brucho*¹⁸
verda *zelený*¹¹
vero *pravda*¹³
vespero *večer*¹⁰
vesto *oblek, oblečenie*¹²
veturo *počasie*¹⁴
veturi *vieť sa, cestovať*¹⁰
vi *vy (ty)*¹
viando *mäso*¹⁵
vico *rad*¹⁶
vidi *vidieť*¹⁰
vidvo *vdovec*¹⁹
vilaĝo *dedina*¹⁹
vino *víno*¹⁶
vintro *zima*¹¹
viro *muž*⁴
vitro *sklo*¹⁸
vivi *žiť*¹¹
vizaĝo *tvár*¹⁸
viziti *navštíviť*¹⁷
voĉo *hlas*¹³
vojaĝi *cestovať*²⁰
vojo *cesta*²⁰
voki *volať*²¹
voli *chcieť*⁸

Z

zoologia *zoologický*¹⁷
zorgi *starať sa*¹⁷

SLOVENSKO-ESPERANTSKÝ SLOVNÍČEK

Číslica za esperantským výrazom označuje, v ktorej lekcii sa slovíčko vyskytlo po prvý raz.

A

a (spojka) *kaj*¹
aby *por ke, ke*¹⁵
adresa *adreso*¹⁰
aj (tiež) *ankaŭ*²
ako *kiel*⁷
akoby *kvazaŭ*²¹
akosť *kvalito*¹⁷
aký *kia*³
ale *sed*²
alebo *aŭ*¹⁰
alkohol *alkoholo*¹⁷
Amerika *Ameriko*²²
anekdota *anekdoto*¹⁶
ani *nek*¹⁷
áno *jes*²
apríl *aprilo*¹⁰
aspoň *almenaŭ*¹⁵
august *aŭgusto*¹⁰
auto *aŭto*¹⁰
autobus *aŭtobuso*²²
autor *aŭtoro*²²

B

balík *pakaĵo*⁷
báť sa *timi*¹⁸
bez *sen*⁶
bežať *kuri*⁷
bicykel *biciklo*¹¹
biely *blanka*³
blízky *proksima*¹⁴
blúza *bluzo*²²
bohatý *riĉa*¹⁵
bolieť *dolori*¹⁶
bozk *kiso*¹²
brada *mentono*¹⁸
brat *frato*⁸
bratanec *kuzo*¹⁹
breh *bordo*²²
brechať *boji*¹⁴
brucho *ventro*¹⁸
budíť *veki*¹²

by: bol *by som mi estus*¹⁵
byť *esti*¹
bývať *loĝi*⁴

C

celý *tuta*⁹
ceruzka *krajono*²
cesta *vojo*²⁰
cestovať *vojaĝi*²⁰
cez *tra*¹⁵
cigareta *cigaredo*²²
cítiť *senti*²⁰
citrón *citrono*¹¹
cudzí *fremda*²⁰
cukor *sukero*¹⁷
cukrík *bombono*¹⁷

Č

čakať *atendi*¹⁹
čas *tempo*¹²
časť *parto*¹⁸
často *ofte*¹⁴
čelo *frunto*¹⁸
čerešňa *ĉerizo*²⁰
čerstvý *freŝa*¹⁹
červený *ruĝa*⁵
česať *kombi*¹³
či *ĉu*²
čí *kies*¹³
čiapka *ĉapo*⁶
čierny *nigra*³
čistý *pura*¹¹
čítať *legi*^{5 (1)}
člen *ano, membro*⁹
človek *homo*¹
čokoláda *ĉokolado*³
čoskoro *baldaŭ*¹⁵

D

ďakovať *danki*⁷

ďalej *plu*²⁰
dať *doni*⁸
dátum *dato*¹⁰
dážď *pluvo*²⁰
december *decembro*¹⁰
dedina *vilaĝo*¹⁹
dejepis *historio*¹⁴
deň *tago*⁷
desať *dek*⁶
deväť *naŭ*⁶
diamant *diamanto*¹⁹
dieťa *infano*⁸
dieťaťko *bebo, suĉ- infano*¹⁷
divadlo *teatro*²²
dívať sa *rigardi*⁶
dlhý *longa*¹⁰
dnes *hodiaŭ*⁷
dno *fundo*²⁰
do (až do, po) *ĝis*¹⁰
do (niečoho) *en (ion)*¹⁴
dobrý *bona*³
dokonca *eĉ*²⁰
dom *domo*³
domov *hejmo*¹⁰
dopisovať si *kores- pondi*¹⁰
doplniť *kompletigi*¹¹
dosť *sufiĉe*¹⁸
dostať *ricevi*¹⁰
dovoliť *permesi*²²
dôležitý *grava*²²
drahý *kara*¹⁰
dva, dve *du*¹
dvere *pordo*⁴
dvíhať *levi*²²
dvor *korto*¹³
dýchať *spiri*¹⁷

E

elektrický *elektra*¹⁶
električka *tramo*²²
ešte *ankoraŭ*⁸

F

fajčiť *fumi*²²
farba *koloro*¹¹
február *februaro*¹⁰
film *filmo*¹⁴
fľaša *botelo*⁸
fúkať *blovi*¹⁶

G

gombík *butono*²¹
gramatika *gramatiko*¹⁷

H

hľa *jen*¹⁹
hľadať *serĉi*¹⁸
hladkať *karesti*¹⁹
hlas *voĉo*¹³
hlasný *laŭta*²²
hlava *kapo*⁶
hlavný *ĉefa*¹⁸
hlúpy *stulta, malsaĝa*¹⁷
hnedý *bruna*⁵
hnev *kolero*²¹
hoci *kvankam*¹⁸
hoci-: *hocikto kiu ajn*¹⁴
hodina *horo*⁵
hodinky *horloĝo*¹²
hodiť *ĵeti*²²
-hodný *-inda*²¹
horieť *bruli*¹⁴
hosť *gasto*¹⁵
hotel *hotelo*¹⁹
hotový *preta*¹⁵
hovoriť *paroli*⁵
hrať sa *ludi*⁸
hrud' *brusto*¹⁸
hruška *piro*¹⁵
huba *fungo*¹⁹
hudba *muziko*¹⁷
hviezda *stelo*¹⁹

CH

chcieť *voli*⁸
chlapec *knabo*⁴
chlieb *pano*⁸
chrbát *dorso*¹⁸
chuť (do jedla) *apetito*¹²
chuť (niečoho) *gusto*¹³
chvíľa *momento*²²
chýbať *manki*¹³
chytiť, chytať *kapti*¹⁹

I

iba *nur*¹²
iný *alia*¹⁴
ísť *iri*⁵
izba *čambro*⁴

J

ja *mi*¹
jablko *pomo*¹
jahoda *frago*²⁰
január *januaro*¹⁰
jar *printempo*¹¹
jasný *klara*²⁰
jazyk (reč) *lingvo*²¹
jazyk (v ústach)
*lango*¹⁸
jeden *unu*¹
jednoduchý *simple*¹⁹
jesen *aŭtuno*¹¹
jesť *manĝi*⁷
juh *sudo*²⁰
júl *julio*¹⁰
jún *junio*¹⁰

K

k, ku (predl. s našim 3.
pádrom) *al*⁵
kabát *mantelo*²²
kalendár *kalendaro*¹⁰
kameň *ŝtono*²⁰
kapitán *kapitano*¹⁷
kapusta *brasiko*¹⁵
káva *kafo*¹¹

každý *ĉiu*¹¹
kde *kie*²
keby *se*¹⁵
kedy *kiam*¹⁰
kilogram *kilogramo*⁸
kilometer *kilometro*²²
kino (budova) *kinejo*²²
klopať *frapi*²¹
knihá *libro*¹
koláč *kuko*¹⁵
koľko *kiom*⁶
komplikovaný *kom-
plika*¹⁹
konár *branĉo*²⁰
končatina *membro*²⁰
koniec *fino*¹⁰
koruna *krono*¹⁸
kostol *preĝejo*¹⁶
košeľa *ĉemizo*²¹
koza *kaprino*²¹
kôň *ĉevalo*¹
kôš *korbo*¹⁸
krajina *lando*¹⁶
kráľ *reĝo*¹⁶
-krát -oble¹⁶
krava *bovino*¹⁴
kravata *kravato*¹⁵
kresliť *deseĝni*¹⁸
kreslo *fotelo*¹⁴
kričať *krii*¹⁹
krieda *kreto*¹³
kritizovať *kritiki*²²
krk *kolo*⁶
kto *kiu*³
ktorý *kiu*⁸
kúpať *bani*¹²
kúpiť *aĉeti*¹⁸
kus *peco*²¹
kuť *forĝi*²¹
kvet *floro*¹

L

ľahký *facila*¹³
lampa *lampo*³
láskavo *afable*¹⁸
lavica *benko*¹³
lebo *ĉar*⁷

lekcia *leciono*¹
lekvár *marmelado*¹²
leto *somero*¹¹
lev *leono*¹⁷
ležať *kuŝi*¹²
líce *vango*¹⁸
lietať *flugi*¹³
list (napísaný) *letero*⁵
list (papierá, stromu)
*folio*¹¹
listok *bileto*²²
liter *litro*⁸
loď *ŝipo*¹⁹
lopta *pilko*²²
ľubiť *ami*⁵
ľutovať *bedaŭri*²¹
lyžica *kulero*¹³
lyžovať sa *skii*¹¹

M

mačka *kato*¹
Maďarsko *Hungario*¹⁰
máj *majo*¹⁰
malický *eta*¹²
manžel *edzo*¹⁷
marec *marto*¹⁰
maslo *butero*¹²
maštaľ *stalo*¹⁹
matematika *mate-
matiko*¹⁴
mať *havi*⁵
mať pravdu *pravi*²²
mať rád *ŝati*⁸
mať sa *farti*⁷
mäso *viando*¹⁵
med *mielo*²⁰
medzi *inter*⁹
meno *nomo*¹⁰
merať *mezuri*¹⁶
mesiac (kalendárny)
*monato*¹⁰
mesiac (na oblohe)
*luno*¹⁹
mesto *urbo*⁴
miesto *loko*¹²
mimo *ekster*²²
minúta *minuto*⁷

mláďa *ido*¹⁴
mládenec *fraŭlo*¹⁷
mladý *juna*⁴
mlčať *ŝilenti*¹³
mlieko *lakto*⁸
mnoho *multe (da)*⁸
modrý *blua*²⁰
more *maro*²⁰
možno *eble*¹⁸
môcť *povi*⁸
múdry *saĝa*¹⁷
múka *faruno*²¹
musieť *devi*¹²
muž *viro*⁴
my *ni*³
mýliť sa *erari*⁹
myslieť *pensi*¹³
myš *muso*¹²

N

na *sur*²
nad *super*³
nádej *espero*²⁰
náhynľný *ema*⁸
naj- *plej*⁹
nájsť *trovi*¹⁸
namiesto *anstataŭ*²¹
napriek *malgraŭ*²⁰
narodiť sa *naskiĝi*¹⁰
nasledovať *sekvi*¹¹
-násobný -obla¹⁶
nástroj *ilo*¹³
navštíviť *viziti*¹⁷
nebo *ĉielo*¹⁹
nedeľa *dimanĉo*⁷
nechať *lasi*¹⁴
nejaký *ia*¹²
než (ako) *ol*⁹
nič *nenio*¹¹
nie *ne*¹
niečo *io*¹¹
niekde *ie*¹²
niekedy *iam*¹²
niekoľko *kelkaj*¹³
niekto *iu*¹¹
niesť *porti*¹⁵
nijaký *nenia*¹²

nik *neniu*¹¹
nikde *nenie*¹²
nikdy *neniam*¹²
noc *nokto*¹⁰
noha *piedo*⁶
noha (celá končatina)
*kruro*¹⁸
nohavice *pantalono*²²
normálny *normala*¹⁹
nos *nazo*⁶
november *novembro*¹⁰
noviny *gazeto*¹⁴
nový *nova*¹³

O

o (predložka s našim
7. pádom) *pri*¹⁴
obdobie *sezono*¹¹
obchodný dom *maga-
zeno*¹⁸
obidva(ja) *ambaŭ*¹⁸
objaviť sa *aperi*¹⁹
oblak *nubo*²⁰
oblečenie *vesto*¹²
obraz, obrázok *bildo*⁹
obrus *tablotuko*¹⁵
obťažovať *ĝeni*²²
obzor *horizonto*²⁰
od (predložka s našim
2. pádom) *de*⁵
odpočívať *ripozi*¹⁰
odpovedať *respondi*⁸⁽²⁾
oheň *fajro*¹⁴
okno *fenestro*⁴
oko *okulo*⁶
okolo *ĉirkaŭ*¹⁵
okrem *krom*¹⁷
október *oktobro*¹⁰
on *li*²
ona *ŝi*²
oni *ili*³
ono, to (ukazovacie
zámeno pre veci a
zvieratá) *ĝi*³
opitý *ebria*²¹
osem *ok*⁶
osoba *persono*¹⁵

otec *patro*⁴
ovca *ŝafo*¹⁴
ovocie *frukto*¹

P

páčiť sa *plaĉi*²¹
pamätať *memori*¹⁸⁽²⁾
pán *sinjoro*²²
pančucha *ŝtrumpo*²²
papier *papero*³
pár *paro*¹⁶
päť *kvin*⁶
pec *forno*¹⁴
pekný *bela*³
peniaze *mono*¹⁵
pero *plumo*²
pes *hundo*²
piatok *vendredo*⁷
písať *skribi*⁵
písať *fajfi*¹³
piť *trinki*⁷
pivo *biero*⁸
plakať *plori*¹²
plameň *flamo*²⁰
platiť *pagi*¹⁸
plávať *naĝi*¹¹
plavý *blonda*¹⁷
plný *plena*¹¹
plynúť *pasi*¹⁷
po *po*¹⁶
počas *dum*¹⁹
počasie *vetero*¹⁴
počuť *aŭdi*¹⁷
počúvať *aŭskulti*⁵
pod *sub*³
podľa *laŭ*²²
podlaha *planko*²
pohár *glaso*³
pohľadnica *bildkarto*¹⁰
pole *kampo*¹⁵
polievka *supo*¹⁵
položiť *meti*¹⁹
pomáhať *helpi*¹⁴
pondelok *lundo*¹⁴
popri *preter*²²
poriadok *ordo*¹⁹
poschodie *etaĝo*²²

poslať *sendi*¹⁰
posteľ *lito*⁴
potrebovať *bezoni*¹⁷
používať *uzi*²⁰
povedať *diri*⁸
pozdrav *saluto*⁷
poznať *koni*¹³
pozor *atento*²²
požičať *prunti*¹⁸
pôvabný *ĉarma*¹⁴
pracovať *labori*⁶
prasa *porko*¹⁴
pravda *vero*¹³
práve *ĵus*²²
pravý *dekstra*¹⁸
prázdniny *ferioj*²⁰
pre (niečo) *pro (io)*¹⁷
pre (niekoho) *por
(iu)*¹⁵
preč *for*¹⁷
prečo *kial*⁸
pred *antaŭ*⁷
predávať *vendi*¹⁸
predmet *objekto*¹
predovšetkým
*precipe*²⁰
predsa *tamen*¹⁸
predstaviť *prezenti*²²
prechádzať sa
*promeni*⁷
prepáčiť *pardoni*²²
prestať *ĉesi*²⁰
preto *tial*¹⁴
pri (u) *ĉe*⁹
(vedľa) *apud*³
priať *deziri*¹⁴
priateľ *amiko*⁵
priestupný rok
*superjaro*¹¹
príbuzný *parencio*¹⁹
prihlásiť sa *aliĝi*¹¹
príjemne *agrable*¹⁶
príliš *tro*²²
pripraviť *prepari*¹²
príroda *natur*¹⁶
príslovie *proverbo*¹²
prísť *veni*¹³
problém *problemo*¹⁴

prosiť *peti*⁸
proti *kontraŭ*¹⁵
prst *fingro*⁶
pulóver *pulovero*²²
pýtať sa *demandi*⁸

R

ráčiť *bonvoli*²²
rad *vico*¹⁶
rádio *radioaparato*¹⁷
rameno *brako*¹⁶
ráno *mateno*¹⁰
rastlina *planto*¹⁶
rásť *kreski*¹⁷
raz *foje*¹⁶
reštaurácia *restoracio*⁷
rezať *tranĉi*¹³
riaditeľ *direktoro*¹⁹
rieka *rivero*¹⁶
robiť *fari*⁶
rodina *familio*⁴
rok *jaro*⁸
román *romano*¹⁴
roz- (predpona) *dis-*¹⁸
rozhodnúť *decidi*¹⁹
rozprávať (rozpovedať)
*rakonti*¹⁴
rozprávka *fabelo*²¹
rozumieť *kompreni*¹⁵
rôzny *diversa*¹⁵
ruka *mano*⁶
ruža *rozo*¹
ryba *fiŝo*¹⁹
rýchlo *rapide*⁷

S

s, so (predložka s našim
7. pádom) *kun*⁶
sa: on sa umýva *li
lavas sin*¹⁰; hovorí sa
(ľudia hovoria) *oni
parolas*¹³
sako *jako*²²
sám (osobne) *mem*¹⁷
sám (samotný) *sola*¹⁷
sať *suĉi*¹⁷

sebecký *egoista*²⁰
sedem *sep*⁶
sedieť *sidi*²
sekunda *sekundo*¹⁶
september *septembro*¹⁰
siať *semi*²¹
silný *forta*¹⁴
sivý *griza*²⁰
sklo *vitro*¹⁸
skočiť *salti*²⁰
skorý *frua*²²
skriňa *šranka*⁴
skryť *kaši*²⁰
sladký *dolča*¹⁷
sliepka *kokino*¹⁴
slivka *pruno*⁵
slnko *suno*¹²
slobodný *libera*¹⁰
slovenský *slovaka*¹⁰
smiať sa *ridi*¹²
smrť *morto*²
sneh *neĝo*¹⁹
snúbenec *fiančo*¹⁹
sobota *sabato*⁷
somár *azeno*¹⁴
sotva *apenaŭ*²¹
spadnúť *fali*²⁰
spať *dormi*⁸
spievať *kanti*¹⁸
srdce *koro*¹⁸
stanica *stacio*¹⁹
staraf sa *zorgi*¹⁷
starý *aĝa*⁹
starý otec *avo*⁴
stáť (na nohách) *stari*²
stáť (o cene) *kosti*¹⁸
stať sa *okazi*²⁰
stena *muro*¹³
sto *cent*⁹
stolička *seĝo*²
stól *tablo*¹
strana (bok) *flanko*¹⁸
strana (v knihe) *paĝo*¹
stred *mezo*¹⁵
streda *merkredo*⁷
stretnúť *renkonti*¹⁸
strielať *pafi*¹³
strihať *tondi*¹³

stroj *maŝino*¹⁰
strom *arbo*³
strop *plafono*¹³
strýc, strýko *anklo*¹⁹
suchý *seka*²²
sukňa *jupo*²²
svet *mondo*²⁰
svetlý (jasný) *hela*²⁰
sviatok *festo*²²
svietiť *lumi*¹⁴
syn *filo*⁹
syr *fromaĝo*¹²
sýty *sata*⁸

Š

šalka *taso*¹²
šaty (ženské) *robo*²²
šéf *ĉefo*¹⁹
šesť *ses*⁶
šetriť *ŝpari*¹⁸
šiť *kudri*¹³
šťastný *feliĉa*¹⁴
štát *ŝtato*¹⁹
študent *studento*¹⁷
štvrť (mesta) *kvartalo*²²
štvtok *ĵaŭdo*⁷
štyri *kvar*⁶

T

tabuľa *tabulo*²
ťať *tiri*²²
tak *tiel*¹⁴
tak isto *same*¹⁵
taký *tia*¹²
tam *tie*⁵
tancovať *danci*¹²
tanier *telero*¹²
teda *do*¹⁸
televízia *televido*¹⁴
telo *korpo*⁶
temer *preskaŭ*¹⁷
ten *tiu*⁵
teplý *varma*¹¹
teraz *nun*⁵
tešiť sa *ĝoji*¹⁶

tiecť *flui*¹⁹
tieň *ombro*²⁰
tiger *tigro*¹⁴
tisíc *mil*¹⁶
tlačíť (pred sebou) *puŝi*²²
to *tio*¹
tolko *tiom*¹³
topánka *ŝuo*²²
továreň *fabriko*⁹
traktor *traktoro*⁹
tráva *herbo*¹⁶
tri *tri*¹
trieda *klaso*⁹
trocha *iom*¹³
trup *trunko*¹⁸
tu či tie *tie*¹⁴
tunel *tunelo*¹⁵
tvár *vizaĝo*¹⁸
týždeň *semajno*⁷

U

učíť sa *lerni*⁹
ucho *orelo*⁶
ukázať *montri*¹³
ulica *strato*¹³
umývať *lavi*¹⁰
unavený *laca*¹¹
ústa *buŝo*⁶
utorok *mardo*⁷
už *jam*¹²

V

v, vo *en*³
vagón *vagono*¹⁰
vajce *ovo*¹⁴
variť *kuiiri*¹²
váza *vazo*⁵
včela *abelo*¹⁹
včera *hierai*⁷
vdovec *vidvo*¹⁹
vec *aĵo*¹⁷
večer *vespero*¹⁰
vedieť *sci*¹¹
vedúci *estro*⁹
veličný *ega*¹²

veľmi *tre*¹¹
veľký *granda*³
veriť *kredi*¹⁸
veselý *gaja*²⁰
veta *frazo*²²
veža *turo*¹⁶
viac *pli*⁹
vidieť *vidi*¹⁰
vidlička *forko*¹³
vietor *vento*¹⁶
viezť sa *veturi*¹⁰
víno *vino*¹⁶
vlas *haro*⁶
vlastnosť *eco*¹⁷
vlastný *propra*¹⁷
vlk *lupo*²¹
vnuk *nepo*¹⁹
voda *akvo*³
vojak *soldato*¹³
volať *voki*²¹
vrece *sako*¹⁸
vrecko (na šatách) *poŝo*²²
vrch (hora) *monto*¹²
všade *ĉie*¹²
všelijaký *ĉia*¹²
všetko *ĉio*¹¹
všimáť si *rimarki*²⁰
vták *birdo*¹³
vtedy *tiam*¹²
vy *vi*¹
výlet *ekskurso*¹⁶
vymieňať *interŝanĝi*¹⁰
vysoký *alta*⁹
vyučovať *instrui*⁹
vyzerať *aspekti*²¹
vzduch *aero*⁶
vziať *preni*¹¹
vždy *ĉiam*¹²

Z

z, zo *el*⁹
za *post*⁷
za (na druhej strane) *trans*²²
zabudnúť *forgesi*⁸
začiatok *komenco*¹⁰

záhrada ĝardeno ³	zdravý sana ¹³	<i>poŝtmarko</i> ¹⁰	Ž
zajtra morgaŭ ⁷	zelenina legomo ¹⁵	zoologická záhrada	žať rikolti ²¹
záležitosť (vec) afero ¹⁵	zelený verda ¹¹	<i>zoologia ĝardeno</i>	že ke ¹³
zametať balai ¹³	zem tero ¹⁶	<i>(zoo)</i> ¹⁷	želať deziri ¹⁴
zamknúť ŝlosi ¹³	zemepis geografio ¹⁴	zostať resti ¹¹	žena virino ⁴
zastať halti ¹⁶	zemiak terpomo ¹⁵	zrelý (dospelý)	žiariť brili ¹²
zavrieť	zhovárať babili ¹³	<i>matura</i> ¹¹	žiť vivi ¹¹
<i>fermi</i> ⁸	zima vintro ¹¹	zub dento ¹²	živočích animalo ¹⁶
zaujímavý interesa ¹⁴	zmrzlina glaciaĵo ²²	zvier besto ¹	žltý flava ¹¹
zbierať kolekti ¹⁶	známka (poštová)	zvoníť sonori ¹³	

Viac o esperante

sa dozviete na týchto adresách a webových stránkach:

Slovenská esperantská federácia, p/a: Mária Tomašovičová, Kpt. Uhra 9, 915 01 Nové mesto nad Váhom, tel. 0903 750405, www.esperanto.sk.

Slovenská esperantská mládež, p/a: Viliam Búr, Gerologická 11884/C, 821 06 Bratislava, www.skej.esperanto.sk; <http://groups.yahoo.com/group/skej>.

Esperantská spoločnosť ESO, Rovníkova 6, Bratislava, tel. 02 43291605, 0904 910486.

Severoslovenské esperantské združenie, p/a: Magda Feifičová, A. Bernoláka 25/5, 010 01 Žilina, mail: esperanto.fejfi@vud.sk.

Západoslovenské esperantské združenie, p/a: Nataša Šándorová, Záhrebská 4, 811 05 Bratislava, tel. 02 52494587, 0905 138769, mail: natasa.sandorova@nextra.sk.

Bratislavský esperantský klub, p/a: Rastislav Šarišský, rsarissky@post.sk, tel. 0907 509428.

Liptovský esperantský klub, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Školská 1, 031 01 Liptovský Mikuláš, mail: vajs@pobox.sk.

Esperantský klub Martina Benku, p/a: Mudr. Anna Tomášková, Novomeského 2/12, 036 01 Martin.

Esperantský klub v Považskej Bystrici, p/a: Irena Hromadíková, Lánska 940/49, 017 01 Považská Bystrica, tel. 042 4321848.

Vydavateľstvo Espero, vydávanie a distribúcia esperantských titulov: Víťazná 840/677a, 958 04 Partizánske, www.espero.sk.

Vydavateľstvo KAVA-PECH, Anglická 878, 252 29 Dobřichovice, Česká republika, tel. 00 420 257712126, www.kava-pech.cz.

Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando. Tel. 00 31 10 4361044, fax 436-1751, mail: uea@inter.nl.net; www.uea.org.

Informácie o esperante v 63 jazykoch: www.esperanto.net.

Jazykové kurzy esperanta: www.lernu.net; www.cursodeesperanto.com.br; www.esperanto.sk; www.esperanto.cz; www.kava-pech.cz/inpasem.

Enhavo - Obsah

Predhovor	5
1. Unua leciono: Estas, kaj, ne, kio, tio.	7
<i>Abeceda, víslovnost' a prízvuk.</i>	
2. Dua leciono: Ĉu, jes, ne, sed, ankaŭ, la, kie, sur, li, ŝi.	11
Konversacio.	
3. Tria leciono: Kia, mal-, en, apud, sub, super, kiu, mi, vi, li, ŝi, ĝi,	15
ni, vi, ili. Konversacio.	
4. Kvara leciono: Mia, via, lia, ŝia, nia, ilia, -ino, -j.	20
La familio. <i>Zahrajme sa.</i>	
5. Kvina leciono: Al, de, nun, tiu, tie, havas ... -n.	24
En la ĉambro. <i>Zahrajme sa.</i>	
6. Sesa leciono: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, kiom, kun, sen, per.	28
La homa korpo. Anekdoto.	
7. Sepa leciono: -as, -is, -os, semajno, antaŭ, post, kiel, ...-e, ĉar.	31
Konversacio.	
8. Oka leciono: -i, -u, da, ge-, kial, ĉar.	35
Malgranda knabo. <i>Zahrajme sa.</i>	
9. Naŭa leciono: -ejo, -isto, -anto, ĉe, inter, el, pli, plej,	41
malpli, malplej. Numeraloj (<i>číslovky</i>). Nia familio.	
10. Deka leciono: Kalendaro, kiam, kiom, kioma, je, dato,	47
-aro, ĝis, si, sia. Peter skribas leteron.	
11. Dek-unua leciono: Io, ĉio, nenio, iu, ĉiu, neniu, -ig-, -iĝ.	52
La sezonoj. La jaro. La semajno. <i>Zahrajme sa.</i>	
12. Dek-dua leciono: Tia, ia, ĉia, nenia, ie, ĉie, nenie, iam,	57
ĉiam, neniam, -eg-, -et-. Mateno. Proverboj.	
13. Dek-tria leciono: -ilo, ek-, kies, ke, oni, tiom, iom.	61
En la klaso.	
14. Dek-kvara leciono: -ido, kien? ...-n, pri, tial, tiel, ajn, ĉi.	65
Vespero. Proverboj. <i>Zahrajme sa.</i>	
15. Dek-kvina leciono: Por, por ke ... -u, ke ... -u, tra, ĉirkaŭ,	69
kontraŭ, se ... -us. Tagmanĝo.	
16. Dek-sesa leciono: -ono, po, -opo, -ad-, -obl-, -foje.	73
Horloĝo. Ekskurso al la naturo. Anekdoto.	

17. Dek-sepa leciono: Rigardi-vidi, aŭskulti-aŭdi, paroli-diri, .	77
-aĵo, pro, -eco, -ulo, for. La vivo de la homo. Proverboj. En zoologia ĝardeno (Zoo).	
18. Dek-oka leciono: Kvankam, tamen, -em-, -ebl-, re-, dis.	81
En la magazeno. La homa korpo.	
19. Dek-naŭa leciono: -ant-, -at-, bo-, -estro, -ujo. La parencoj. Proverboj. En la vilaĝo.	85
20. Dudeka leciono: -int-, -ont-, -it-, -ot-.	89
Proverboj. Kanto de l' espero. Somero.	
21. Dudek-unua leciono: -ind-, -um-, -nj-, -ĉj-, anstataŭ, apenaŭ,	93
kvazaŭ. Proverboj. La sep kapridoj.	
22. Dudek-dua leciono: Trans, preter, ekster, laŭ, ĵus.	97
La ĉiutaga Esperanto. Vestajoj.	
Esperantsko-slovenský slovníček	102
Slovensko-esperantský slovníček	107
Viac o esperante	111
Obsah	112
Ilustrovaný prehľad predložiek	114

Stano Marček

Esperanto priamou metódou

Vydal Stano Marček, Martin
Sadzba a grafická úprava: autor
Ilustrácie: Linda Marčeková
Vydanie prvé v roku 2006

ISBN 80-969561-6-7

Ilustrovaný prehľad predložiek

Al

Antaŭ

Apud

Ĉe

Ĉirkaŭ

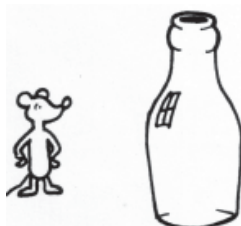
Da

De

Ekster

El

En

Ĝis

Inter

Je

Kontraŭ

Kun

Malgraū

Per

Po

Por

Post

Preter

Pri

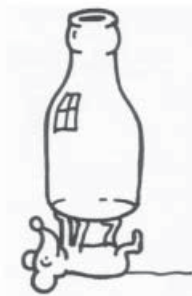
Pro

Sen

Sub

Super

Sur

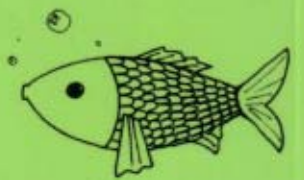
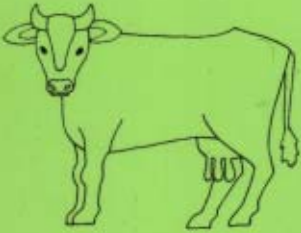
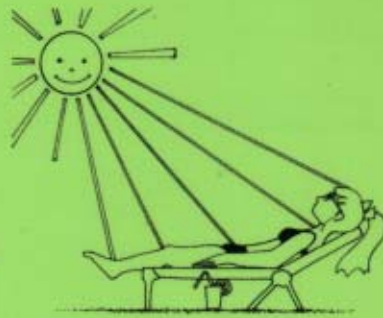

Tra

Trans

9 788096 956166 >